

**Centralna tehniška knjižnica
Univerze v Ljubljani**

Trg republike 3, 1000 Ljubljana, p.p. 90/II, Slovenija

telefon: (01) 2514 072, faks: (01) 425 66 67, E-pošta: post@ctk.uni-lj.si

LETNO POROČILO CENTRALNE TEHNIŠKE KNJIŽNICE UNIVERZE V LJUBLJANI ZA LETO 2019

Letno poročilo so pripravili:

- Poslovno poročilo: mag. Miro Pušnik na osnovi letnih oddelčnih poročil Tatjane Intihar, dr. Uroša Kunaverja, Braneta Čopa, Iztoka Skulja, mag. Darje Vajs Košir in zbranih podatkov Tilna Mandlja.
- Računovodsko poročilo: Vesna Kalabić.

Sprejeto na 2. seji Sveta CTK, dne 24. 1. 2020.

Ljubljana, februar 2020

Kazalo

1 POSLOVNO POROČILO	5
1.1 UVOD	5
1.2 PREDSTAVITEV ZAVODA	6
1.2.1 Izjava o poslanstvu Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani.....	6
1.2.2 Vizija CTK	6
1.2.3 Opis dejavnosti CTK.....	7
1.2.4 Zbirka knjižničnega gradiva	8
1.2.5 Prostor in oprema knjižnice.....	8
1.2.6 Uporabniki CTK	9
1.2.6.1 Uporabniki	9
1.2.6.2 Člani knjižnice.....	10
1.2.6.3 Obisk knjižnice.....	10
1.2.6.4 Registrirani aktivni člani.....	10
1.2.6.5 Uporabniki storitev digitalne knjižnice	10
1.2.7 Opis organiziranosti CTK	11
1.2.7.1 Organi CTK	11
1.2.7.2 Notranja organizacija CTK.....	12
1.2.7.3 Pravice, obveznosti in odgovornosti javnega zavoda v pravnem prometu ter zastopanje.....	13
1.2.7.4 Število zaposlenih in organizacijska struktura zavoda	13
1.2.8 Odprtost knjižnice	13
1.2.9 Opis razvoja knjižnice	14
1.3 OPISNO POROČILO O IZVEDBI PROGRAMA IN DEJAVNOSTI	15
1.3.1 Kratek pregled dejavnosti knjižnice v letu 2019.....	15
1.3.2 Opis vplivov na delovanje knjižnice	16
1.3.2.1 Mednarodno okolje.....	16
1.3.2.2 Slovensko okolje	20
1.3.2.3 Raziskovalno okolje	21
1.3.2.4 Visokošolsko okolje	22
1.3.2.5 Okolje Univerze v Ljubljani	22
1.3.2.6 Slovensko knjižničarstvo.....	23
1.3.2.7 Okolje uporabnikov	24
1.3.3 Člani knjižnice, aktivni člani, obiskovalci	26
1.3.3.1 Člani knjižnice.....	26

1.3.3.2 Aktivni člani knjižnice	26
1.3.3.3 Obisk knjižnice.....	27
1.3.4 Razvoj knjižnične zbirke.....	30
1.3.5 Konzorcijska nabava in upravljanje ter uporaba storitev konzorcijev.....	31
1.3.6 Uporaba knjižničnega gradiva in elektronskih informacijskih virov	34
1.3.6.1 Izposoja tiskanega gradiva.....	34
1.3.7 Medknjižnična izposoja in posredovanje dokumentov	37
1.3.7.1 Odstotek realizacije.....	37
1.3.7.3 Struktura storitev	38
1.3.7.4 Hitrost dobave	38
1.3.7.5 Dobava standardov.....	38
1.3.8 Informacijske storitve, standardoteka in PATLIB center	39
1.3.9 Usposabljanje uporabnikov, svetovanje in razvoj	42
1.3.9.1 Usposabljanje in prireditve za uporabnike v CTK v letu 2019	42
1.3.9.2 Razvojna dejavnost ter ocenjevanje kakovosti CTK v letu 2019	45
1.3.9.3 Obveščanje uporabnikov ter promocija CTK v letu 2019	46
1.3.9.4 Sodelovanje z UL v letu 2019.....	46
1.3.9.5 Bibliografija zaposlenih v letu 2019	46
1.3.9.6 Udeležba na strokovnih konferencah v letu 2019	46
1.3.10 Razvojne naloge CTK na področju informacijske tehnologije v letu 2019	47
1.3.11 Portal Digitalne knjižnice Univerze v Ljubljani.....	47
1.3.12 Naloge vodstva CTK.....	48
1.3.12.1 Delo direktorja v letu 2019.....	48
1.3.12.2 Pravne in upravne naloge v letu 2019.....	48
1.3.12.3 Delo Sveta CTK v letu 2019.....	49
1.3.13 Delo na finančno-računovodskem področju v letu 2019	50
1.4 POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH	51
1.4.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje.....	51
1.4.2 Dolgoročni cilji CTK	52
1.4.2.1 Razvojne usmeritve	52
1.4.2.2 Operativni dolgoročni cilji in naloge.....	53
1.4.3 Cilji iz Programa dela za leto 2019.....	56
1.4.3.1 Kazalniki za merjenje doseganja ciljev in uspešnosti v letu 2019	56
1.4.4 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v letu 2019	61
1.4.4.1 Doseganje glavnih dolgoročnih ciljev iz Načrta razvoja CTK za obdobje od leta 2014 do leta 2020.....	61

1.4.4.2 Doseganje letnih zastavljenih ciljev v letu 2019	62
1.4.4.3 Doseganje zastavljenih ciljev in uspešnosti v letu 2019 – kvantitativni kazalniki	65
1.4.4.4 Nedopustne ali nepričakovane posledice pri izvajanju programa	69
1.4.4.5 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročil preteklih let	69
1.4.4.6 Ekonomski vidiki delovanja CTK v letu 2019	71
1.4.4.7 Najpomembnejši kazalniki delovanja CTK v letu 2019	73
1.4.4.8 Most important quantitative indicators of CTK's activities in 2019	74
1.4.4.7 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora	75
1.4.4.8 Pojasnila, zakaj nekateri cilji niso bili doseženi, z ukrepi za doseganje ciljev	75
1.4.4.9 Druga pojasnila	75
1.4.4.10 Ocena učinkov poslovanja CTK na druga področja	76
1.4.4.11 Izvajanje ukrepov zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 in zakona za uravnoteženje javnih financ ter druga pojasnila	78
2 PRILOGE	80
2.1 RAČUNOVODSKO POROČILO IN SKLEP O PRERAZPOREDITVI PRESEŽKA PRIHODKOV NAD ODHODKI PO NAČELU POSLOVNEGA DOGODKA	80
2.2 POROČILO O IZVAJANJU KADROVSKEGA NAČRTA ZA LETO 2019	80
2.3 IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC	80
2.4 SAMOOCENITVENI VPRAŠALNIK	80
2.5 REGISTER TVEGANJ	80
3 SKLEPNI DEL	81

1 POSLOVNO POROČILO

1.1 UVOD

Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju CTK) je visokošolska knjižnica, ki deluje kot univerzitetna knjižnica na področju tehnike in na nekaterih področjih naravoslovja. Knjižnica je za osnovne storitve na voljo najširšemu krogu uporabnikov, vstop v prostore knjižnice je prost. Za nekatere storitve se morajo uporabniki v knjižnico vpisati, za študente Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju UL) zadostuje študentska izkaznica, saj so vsi študenti UL tudi člani CTK. Knjižnica je med najdlje odprtimi knjižnicami v Sloveniji (98 ur na teden). Ima okrog 200 čitalniških sedežev. V pomoč pri uporabi klasičnih ali elektronskih virov je poleg osebja v prostem pristopu so na voljo informacijski specialisti, ki nudijo informacije z različnih področij tehnike in naravoslovja. Z računalnikov v knjižnici je omogočen brezplačen dostop do interneta. Obiskovalci se lahko s svojimi prenosnimi računalniki vključijo v brezžični omrežji Eduroam ali LIBROAM, ki omogočata varen in preprost dostop do omrežja internet.

Pretežni del uporabnikov CTK prihaja z UL. Storitve knjižnice večinoma uporabljajo na daljavo v spletnem okolju. Okoli 80 % obiskovalcev knjižnice je študentov. Zaradi tehničnih razlogov knjižnica ne beleži števila uporabnikov po spletu, iz pogostnosti uporabe elektronskih virov ter zaradi širšega vsebinskega spektra elektronskih informacijskih virov pa ugotavljamo, da posegajo po elektronskih storitvah uporabniki vseh ved in ne le uporabniki s področja tehnike in naravoslovja. Zaradi enotne študentske knjižnične izkaznice, primerne lokacije in prijetnih študijskih prostorov je med obiskovalci tudi precej študentov z drugih področij.

Uporaba elektronskih informacijskih virov in storitev, ki jih zagotavlja CTK, je že nekaj let večja od uporabe klasičnih virov in storitev v prostorih knjižnice. CTK koordinira konzorcijsko nabavo elektronskih informacijskih virov, pretežno servisov elektronskih revij in elektronskih knjig, za vse slovenske univerze in večino raziskovalnih inštitutov. Uporabniki manjših inštitucij, za katere je od dobaviteljev določena licenčna previsoka za včlanitev v konzorcije, lahko do elektronskih virov kot vpisani člani CTK brezplačno dostopajo v prostorih CTK. Zaradi enostavnosti uporabe elektronskih informacijskih virov v konzorcijih CTK uporabljamo t. i. IP-avtentikacijo. Za večino spletnih storitev knjižnice je dovolj, da uporabniki uporabijo računalnike iz omrežij posameznih institucij, vključenih v konzorcije. Skupno število vseh vpogledov v celotna besedila e-revij in e-knjig, ki jih zagotavlja CTK, je bilo v letu 2019 večje od 2 milijonov, od tega na UL okoli 1.300.000. Skupno število uporabe vseh elektronskih informacijskih virov v letu 2019 je bilo večje od 2,3 milijona.

Zaradi dostopa do virov in storitev knjižnice v spletnem okolju izposoja tiskanega gradiva v knjižnici še vedno rahlo upada, veseli pa nas dejstvo, da je število obiskov v knjižnici stabilno. V letu 2019 smo beležili več kot 220.000 obiskov. To potrjuje našo tezo, da je med storitvami v prostorih knjižnice poleg izposoje gradiva zelo pomembna storitev tudi zagotavljanje kakovostnega prostora za študij. Izposoja tiskanega gradiva je v letu 2019 znašala okoli 64.000 enot. Beležimo ponovni porast nekaterih informacijskih storitev, skupno število vseh izvedenih posredovanj je sicer nekoliko manjše, prevzemajo pa informacijski specialisti nove naloge, še posebno na področju podpore odprti znanosti. Pri tem gre vsebinsko za zahtevna strokovna opravila. Oddelek za medknjižnično izposajo in posredovanje dokumentov je v letu 2019 posredoval preko 4.000 dokumentov.

Fondi tiskanega gradiva CTK obsegajo okoli 170.000 enot knjig, revij, standardov in drugega gradiva. CTK je v letu 2019 pridobil okoli 800 letnikov tiskanih revij in okoli 1.700 tiskanih knjig. V okviru sedmih nabavnih konzorcijev je CTK zagotovil nekaj manj kot 8.000 naslovov elektronskih revij. Uporabnikom je

v letu 2019 zagotavljal dostop do okoli 32.000 elektronskih knjig in priročnikov. Leto 2019 smo začeli s 40 zaposlenimi delavci, ob koncu leta pa je bilo v knjižnici prav tako zaposlenih 40 delavcev.

1.2 PREDSTAVITEV ZAVODA

1.2.1 Izjava o poslanstvu Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani

CTK kot visokošolska knjižnica zagotavlja informacijske in knjižnične vire ter storitve:

- študentom in zaposlenim na Univerzi v Ljubljani kot podporo pri izvajanju študijskih programov ter raziskovalnega dela,
- uporabnikom drugih visokošolskih, raziskovalnih in ostalih pridobitnih ter nepridobitnih organizacij, strokovnjakom s področij tehnike in naravoslovja ter ostalim uporabnikom kot podporo izobraževanju, raziskovalnemu in strokovnemu delu,
- zainteresiranim visokošolskim, raziskovalnim in drugim organizacijam kot podporo pedagoškemu, raziskovalnemu ter strokovnemu delu s sodelovanjem v programih zagotavljanja infrastrukture na področju visokega šolstva in raziskovalne dejavnosti v Republiki Sloveniji.

Knjižnica svoje dejavnosti izvaja kakovostno, strokovno in uporabnikom prijazno. Izvajanje dejavnosti temelji na sodobnih informacijskih in komunikacijskih tehnologijah, pri čemer se CTK nenehno povezuje z drugimi knjižnicami, knjižničnimi mrežami in informacijskimi sistemi (Izjava o Poslanstvu CTK je bila sprejeta na 13. seji Sveta CTK dne 19. 12. 2014).

1.2.2 Vizija CTK

CTK bo odprta in inovativna univerzitetna knjižnica, ki bo s svojimi viri in storitvami zagotavljala dostop do domače in mednarodne učne, znanstvene in strokovne literature najširšemu krogu svojih uporabnikov, predvsem s področij tehnike in naravoslovja. Prilagajala se bo spremembam potreb uporabnikov, ki so posledica družbenih in tehnoloških sprememb na področju izobraževanja, znanstvenega komuniciranja in strokovnega dela.

V podporo pedagoškemu in raziskovalnemu delu v visokošolskih ustanovah in raziskovalnih zavodih bo knjižnica z uporabo sodobnih tehnologij omogočala enostavne, lahke, hitre in široke poti do znanja v obliki zagotavljanja dostopa do knjižničnih in informacijskih virov ter storitev v elektronskem okolju. Tudi v svojih prostorih bo študentom in ostalim uporabnikom omogočala ustrezne pogoje za dostop do tiskanega gradiva, za študij in različne ostale aktivnosti.

CTK se bo povezoval z drugimi slovenskimi in tujimi knjižnicami, informacijskimi centri ter različnimi drugimi ponudniki znanstvenih in strokovnih informacijskih virov in storitev.

Na podlagi pogodbe o pridruženem članstvu se bo organizacijsko prilagajal potrebam Univerze v Ljubljani.

Skrbel bo za primerno strokovnost knjižničnega in informacijskega dela, za primerno kadrovske zasedenost in sodobno tehnološko opremljenost.

Zasledoval bo razvoj knjižničarske in informacijske stroke in prevzemal nova spoznanja, ugotavljal želje in potrebe uporabnikov in stalno ocenjeval uspešnost in učinkovitost svojega dela.

CTK bo prizadevanja usmeril tudi v trajno in ustrezno rešitev prostorske problematike (vizija, sprejeta v Programu razvoja Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani za obdobje 2014–2020 na 13. seji Sveta CTK dne 19. 12. 2014).

1.2.3 Opis dejavnosti CTK

Po 6. členu Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani (Uradni list RS 60/2003, dopolnitve: Uradni list RS, št. 44/07, Uradni list RS 90/2010) CTK opravlja naslednje dejavnosti:

a) kot javno službo izvaja:

- podpora študijskemu in raziskovalnemu procesu z izvajanjem knjižnične dejavnosti predvsem za študente, visokošolske učitelje in visokošolske sodelavce ter z izvajanjem konzorcijske nabave elektronskih informacijskih virov in upravljanjem konzorcijev za visokošolske, raziskovalne in druge organizacije v Republiki Sloveniji,
- sistematično zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva (knjige, revije, disertacije, raziskovalne naloge, standarde, patente, zbirke podatkov) v tiskani in elektronski obliki,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih informacijskih virov,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje informacij s tehničnega in naravoslovnega področja,
- pridobivanje, usposabljanje ter informacijsko opismenjevanje uporabnikov,
- sodelovanje v programih informacijskega opismenjevanja visokošolskih zavodov,
- organiziranje seminarjev ter strokovnega izpopolnjevanja knjižničarjev, študentov ter drugih uporabnikov,
- medknjižnično izposajo ter posredovanje dokumentov,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo;

b) poleg javne službe javni zavod opravlja še:

- raziskovalno in razvojno delo na področju bibliotekarstva in informacijske znanosti,
- druge informacijske storitve,
- zalaga, izdaja, tiska ter prodaja knjige in druge publikacije s področja svoje dejavnosti,
- organizira posvetovanja,
- fotokopira in opravlja druge oblike razmnoževanja dokumentov,
- nudi zainteresiranim storitve v okviru svoje dejavnosti.

1.2.4 Zbirka knjižničnega gradiva

VRSTA GRADIVA	Stanje 31.12.2018	Pridobljeno 2019	Odpis 2019	Stanje 31.12.2019	Indeks
Monografije skupaj	96.684	1.723	4.770	93.637	97
Periodične publikacije	35.361	875	37	36.199	102
Standardi	37.762	228	571	37.419	99
Neknjižno gradivo	931	46	0	977	105
Skupaj	170.738	2.872	5.378	168.232	99

Preglednica 1: Knjižnična zbirka CTK na dan 31. 12. 2019

1.2.5 Prostori in oprema knjižnice

Knjižnica od leta 1994 domuje v najetih prostorih v stolpnici TR3 na Trgu republike 3, kamor je bila preseljena, ko je Republika Slovenija prodala vilo na Tomšičevi 7. Prvo pogodbo o najemu je sklenil Servis skupnih služb Vlade RS. Površina prostorov v TR3 znaša neto 2.528 m², od tega je 630 m² skladišč, okrog 1.100 m² prostega pristopa s čitalnicami, okrog 706 m² poslovnih prostorov. Lokacija knjižnice je sorazmerno dobra, saj velik delež obiskovalcev prihaja s fakultet vzdolž Aškerčeve ceste. Prostori so le delno primerni za izvajanje dejavnosti, saj so bili primarno namenjeni za opravljanje drugih dejavnosti. Površina čitalnic in računalniških učilnic je premajhna, zaradi premajhnega skladišča knjižnica tudi ne more opravljati vloge depozitne knjižnice za UL.

Slika 1: Študijsko vzdušje v čitalnicah (Foto: Gašper Lešnik)

Slika 2: Čakajoči študenti pred odprtjem knjižnice
(Foto: Martin Žen)

Knjižnica upravlja še s stanovanjem površine približno 56 m² na Adamičevi ulici 10 v Ljubljani. Knjižnica je primerno opremljena s knjižničnim pohištvom, pa tudi z računalniško in komunikacijsko opremo. V knjižnici je 32 računalnikov, ki so na voljo uporabnikom za uporabo informacijskih virov in ostalih storitev. V CTK sta na voljo tudi brezžični omrežji Eduroam in Libroam. Zaradi zgostitve postavitve gradiva v skladišču je bil leta 2006 del polic nadomeščen s kompaktnimi premakljivimi policami, še večji del pa v letu 2007.

Tudi v letu 2019 smo v sodelovanju s pristojnimi na Ministrstvu za izobraževanje, kulturo, znanost in šport (dalje MIKZŠ) izvajali aktivnosti za pridobitev novih prostorov. Zavzemamo se, da bo knjižnica v novih prostorih delovala bolje ter tudi bolj racionalno kot v najetih prostorih. V letu 2019 smo z racionalno prerazporeditvijo pridobili nov prostor za potrebe učne delavnice ter delovanja različnih skupnosti uporabnikov,

1.2.6 Uporabniki CTK

1.2.6.1 Uporabniki

Uporabniki knjižnice so večinoma študentje Univerze v Ljubljani (dalje UL), ki predstavljajo okoli 80 % vseh uporabnikov. Najpomembnejši segmenti uporabe knjižnice so:

- izposoja gradiva,
- uporaba storitev digitalne knjižnice,
- študij v prostorih knjižnice.

Naš cilj je, da bi bila knjižnica dostopna čim večjemu krogu uporabnikov. V ta namen želimo s ponudniki literature in informacijskih virov dosegati licenčne režime, ki omogočajo dostop najširšemu krogu uporabnikov. Po 4. členu Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. l. RS št. 29/2003) so uporabniki CTK

tisti, ki pridejo v prostore CTK (čitalnice, informacijske centre, medknjižnično izposajo, v predavalnico/učilnico), in pa tisti, ki uporabljajo spletne storitve na daljavo (elektronske revije, elektronske knjige, elektronske slovarje, podatkovne zbirke in ostale licencirane informacijske vire v spletnem okolju) tudi z uporabo t. i. IP-avtentikacije¹. Ker knjižnica upošteva načela univerzalne in čim lažje dostopnosti do dokumentov, vsebin ali informacij, za tovrstno uporabo virov in storitev ne zahteva včlanitve v knjižnico, ampak zadošča že dostop do računalnikov z IP-naslovi, s katerih lahko uporabniki v skladu z licenčnimi določili uporabljajo različne elektronske informacijske vire. Tako mnogi uporabniki, npr. študenti in profesorji na fakultetah, uporabljajo elektronske informacijske vire, ki jih zagotavlja CTK, na način, da sploh ne vedo, da uporabljajo storitve CTK. Zato ne moremo natančno ugotoviti števila uporabnikov. Prav tako ne poznamo natančnega števila uporabnikov konzorcijskih članic. Torej lahko število dejanskih in potencialnih uporabnikov le zelo grobo ocenimo. Ocenjujemo, da je dejansko število potencialnih uporabnikov storitev CTK več kot 90.000 (okoli 75.000 študentov slovenskih visokošolskih zavodov, okoli 22.000 oseb v raziskovalno-razvojni dejavnosti, drugi uporabniki).

1.2.6.2 Člani knjižnice

Po pogodbi z UL o zagotavljanju knjižničnih storitev in načinu obračunavanja članarine/vpisnine na osnovi enotne študentske knjižnične izkaznice ter v skladu z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic imajo vsi študenti UL že vnaprej poravnano članarino v CTK. CTK je v letu 2019 pridobil članarino za 37.615 članov (vpisanih študentov v različne študijske programe UL v šolskem letu 2019/2020) ter 1.904 vpisnin za druge člane.

1.2.6.3 Obisk knjižnice

Število obiskov knjižnice v letu 2019 je bilo okoli 220.000.

1.2.6.4 Registrirani aktivni člani

Med registrirane aktivne člane štejemo le tiste, ki imajo vsaj eno transakcijo evidentirano v sistemu COBISS v tekočem letu. Leta 2019 je CTK imel 7.712 aktivnih uporabnikov, od tega okrog 70 % študentov.

1.2.6.5 Uporabniki storitev digitalne knjižnice

V letu 2019 smo imeli okoli 2,3 milijona posameznih uporab različnih elektronskih informacijskih virov CTK (vpoglede v zapise v bazah podatkov, v članke e-revij, v poglavja e-knjig, v uporabo e-slovarjev). Od tega smo beležili okoli 2 milijona uporab celotnih besedil elektronskih revij in elektronskih knjig, ki v strukturi izdatkov za elektronske informacijske vire predstavljajo največji izdelek.

¹ To pomeni, da se profesorjem, raziskovalcem in ostalim zaposlenim v organizacijah, vključenih v konzorcije CTK, za uporabo elektronskih virov in storitev CTK ni potrebno vpisovati v knjižnico, če želijo omenjene vire in storitve uporabljati z računalnikov v IP-okolju ene izmed organizacij. Za dostop od doma morajo uporabiti sisteme, ki ga posamezne organizacije uporabljajo za oddaljeni dostop in so z gesli povečini vezani na knjižnice.

1.2.7 Opis organiziranosti CTK

1.2.7.1 Organi CTK

Organi CTK so določeni v 8. členu Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani (Uradni list RS 60/03 s spremembami).

Organi javnega zavoda so:

- Svet zavoda,
- direktor,
- Strokovni svet,
- drugi organi, določeni s statutom zavoda.

Organ upravljanja javnega zavoda je svet zavoda. Svet zavoda šteje sedem članov, od tega:

- tri predstavnike ustanovitelja,
- dva predstavnika UL,
- enega predstavnika uporabnikov knjižnice – študenta,
- enega predstavnika delavcev zavoda.

Svet zavoda določa:

- poslovno politiko in ukrepe za njeno izvajanje,
- finančni načrt javnega zavoda,
- načrt investicij in investicijskega vzdrževanja;

sprejema:

- letne in večletne programe dela in poročila o njihovi uresničitvi,
- statut javnega zavoda,
- interne akte o delovnih razmerjih,
- letno poročilo javnega zavoda,
- cenik storitev javnega zavoda,
- poročilo direktorja javnega zavoda;

odloča:

- o prodaji in nabavi osnovnih sredstev;

imenuje in razrešuje:

- direktorja javnega zavoda;

predlaga:

- ustanovitelju spremembo dejavnosti

ter opravlja druge naloge v skladu s predpisi, tem sklepom in statutom.

Svet zavoda mora pridobiti soglasje ustanovitelja k statutu, letnemu programu dela in finančnemu načrtu javnega zavoda. O načinu razpolaganja s presežkom prihodkov nad odhodki odloča ustanovitelj na predlog sveta zavoda. Seja sveta zavoda je sklepčna, če je navzoča večina njegovih članov, sklepe pa sprejema z večino glasov navzočih članov. Za sprejem statuta in drugih splošnih aktov javnega zavoda, letnega programa dela in finančnega načrta je potrebna večina glasov vseh članov sveta zavoda.

Direktor:

- organizira in vodi delo ter poslovanje javnega zavoda,
- vodi strokovno delo javnega zavoda,
- predstavlja in zastopa javni zavod,
- predlaga poslovno politiko in ukrepe za njeno izvajanje,
- odgovarja za zakonitost dela,
- sprejema splošne akte, za katere ni pristojen drugi organ po zakonu ali po sklepu o ustanovitvi,
- organizira in usklajuje delovni proces,
- skrbi za izvajanje odločitev sveta zavoda,
- predlaga program dela,
- daje poročilo o delu in poslovanju,
- skrbi za materialno in finančno poslovanje,
- odloča o disciplinski odgovornosti delavcev,
- določi sistemizacijo delovnih mest,
- opravlja druga dela v skladu s predpisi, s sklepom o ustanovitvi in statutom.

Strokovni svet sestavlja osem članov, ki jih imenuje svet zavoda. Štiri člane imenuje na predlog direktorja izmed delavcev javnega zavoda, ki opravljajo nosilne poklice in zunanjih strokovnjakov s področja dela javnega zavoda, ostale člane pa na predlog ustanovitelja. Strokovni svet obravnava vprašanja s področja strokovnega dela javnega zavoda in daje direktorju ter svetu zavoda mnenja, predloge in pobude za reševanje teh vprašanj.

1.2.7.2 Notranja organizacija CTK

Po 17. členu Statuta CTK je notranja organizacija zavoda določena s Pravilnikom o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v CTK.

V CTK so organizirane naslednje enote:

Oddelki:

- Oddelek za izposajo in upravljanje čitalnic (IČ),
- Oddelek za pridobivanje, posredovanje in dobavo informacijskih virov (PPDI),
- Oddelek za informacijske, razvojno-raziskovalne in izobraževalne storitve (IRIS);

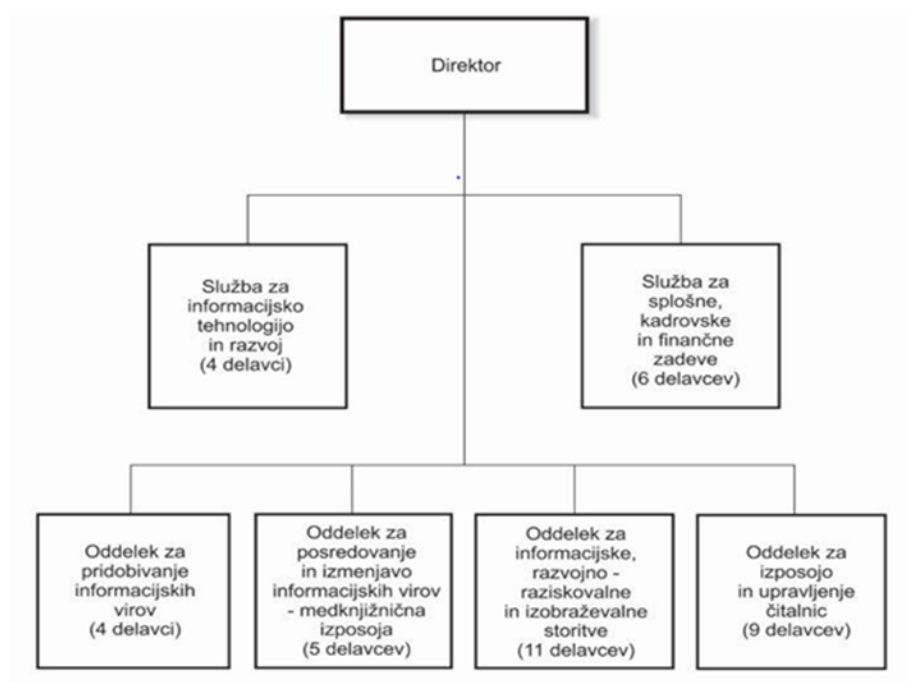
Službe:

- Služba za splošne, kadrovske in finančne zadeve (SKF),
- Služba za informacijsko tehnologijo in razvoj (ITR).

1.2.7.3 Pravice, obveznosti in odgovornosti javnega zavoda v pravnem prometu ter zastopanje

V skladu z 18. členom Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani nastopa CTK v pravnem prometu samostojno, v svojem imenu in za svoj račun, z vsemi pravicami in obveznostmi ter sklepa pravne posle za dejavnosti, določene v tem sklepu, brez omejitev. Le o načinu razpolaganja s presežkom prihodkov nad odhodki odloča ustanovitelj na predlog sveta zavoda. Knjižnica odgovarja za obveznosti iz prejšnjega odstavka s premoženjem, s katerim upravlja in razpolaga. Ustanovitelj odgovarja za obveznosti javnega zavoda do vrednosti premoženja, pridobljenega iz javnih sredstev, s katerim javni zavod upravlja in razpolaga. Po 16. členu Statuta CTK knjižnico zastopa in predstavlja direktor. Direktor lahko s pisnim generalnim ali posebnim pooblastilom pooblasti drugo osebo za zastopanje v določenih zadevah.

1.2.7.4 Število zaposlenih in organizacijska struktura zavoda

Preglednica 2: Organizacijska shema CTK 31. 12. 2019

Dne 31. 12. 2019 je bilo v CTK zaposlenih 40 delavcev.

1.2.8 Odprtost knjižnice

Z bolonjsko reformo so se zaradi sprememb načina izvajanja študijskih programov ter sprememb dnevnih urnikov in urnikov izpitnih rokov spremenile navade uporabnikov visokošolskih knjižnic. CTK se je temu prilagodil že leta 2012, s podaljšanim delovnim časom pa smo nadaljevali tudi v letu 2019. Knjižnica je ob delavnikih odprta od 8.00 do 24.00, v soboto od 9.00 do 17.00, med počitnicami v juliju in avgustu pa ob delavnikih od 8.00 do 14.00, ob sredah od 8.00 do 18.00 in v soboto od 9.00 do 13.00.

Izposoja gradiva iz prostega pristopa je zaključena pol ure pred zaprtjem knjižnice, iz skladišča pa ob 20.00. Ostali oddelki so za uporabnike odprti ob delavnikih od 8.00 do 15.00. CTK je s 16 urami ob delavnikih in s 98 urami na teden najdlje odprta knjižnica v Sloveniji. V letu 2019 je bila knjižnica v času izpitnih rokov (19 vikendov) odprta tudi ob sobotah in nedeljah od 9.00 do 24.00. Odziv uporabnikov je bil velik, knjižnica je bila vseskozi zasedena. S tovrstno prakso bomo nadaljevali tudi v letu 2020.

1.2.9 Opis razvoja knjižnice

Knjižnica je začela delovati 17. novembra 1949 pri tedanji Tehniški visoki šoli. Postopoma je pridobivala knjižnični fond in se po enem letu preselila v zgradbo dekanata na Tomšičevi 7, kjer je domovala več kot štirideset let. Ob rednem knjižničnem delu je bila posebej aktivna na področju informatike in dokumentalistike. Izdala je več izdaj Univerzalne decimalne klasifikacije in nekaj drugih publikacij. Od Narodne in univerzitetne knjižnice je pridobila dovoljenje za opravljanje matične službe za specialne knjižnice. Gospodarskim organizacijam je nudila nasvete pri vodenju in pomoč pri ustanavljanju novih knjižnic. Leta 1967 je knjižnica ustanovila službo za standarde. Med prvimi v Jugoslaviji je nabavila mednarodno podatkovno zbirko COMPENDEX, ki so se ji počasi pridružile še druge najpomembnejše podatkovne zbirke s področja tehnike in naravoslovja. Mednarodno podatkovno zbirko ICONDA dograjujejo informacijski specialisti CTK z zapisi slovenske produkcije že desetletja. Knjižnica je sodelovala z Računskim centrom Univerze v Mariboru pri razvoju COBISS-a in se kot prva knjižnica v Jugoslaviji priključila na javno omrežje za prenos podatkov.

Po osamosvojitvi je knjižnica izgubila številne uporabnike iz republik nekdanje Jugoslavije in po razpadu velikih gospodarskih organizacij tudi številne uporabnike iz gospodarstva Slovenije. Hkrati pa se je močneje osredotočila na UL, zato je skupno število uporabnikov vseskozi raslo. Ključni razvojni trenutek je bila preselitev knjižnice v večje in sodobnejše prostore na Trgu republike 3 leta 1994, saj je lahko šele tedaj ponudila svoje gradivo v prostem pristopu. Hkrati je razširila dejavnost z ustanovitvijo Nemške knjižnice (tedaj Nemške čitalnice), priključitvijo Specializiranega informacijskega centra za strojništvo s Fakultete za strojništvo in z integriranjem knjižnice Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo.

Tedanji direktor knjižnice je leta 1997 kot prvi v Sloveniji zaznal potrebo po konzorcijskih nabavah elektronskih revij. Po nekaj napornih letih usklajevanja želja potencialnih konzorcijskih članov in težkih pogajanjih z dobavitelji za ugodne pogoje se je skupaj s predstavniki konzorcijskih članic pogodil za ugoden konzorcijski zakup najpomembnejšega servisa elektronskih revij za področja znanosti, tehnike in medicine za triletno obdobje 2001-2003. S tem so uporabniki UL, Instituta Jožef Stefan in Kemijskega instituta dobili dostop do okrog 1200 naslovov elektronskih revij. Nabor revij se je postopoma večal, h konzorcijem so počasi pristopali še drugi člani. V zadnjih letih je bil CTK koordinator najpomembnejše konzorcijske nabave petih najpomembnejših servisov tuje znanstvene periodike za UL in koordinator konzorcijske nabave za vse slovenske univerze in najpomembnejše inštitute. Skupno število vpogledov v elektronske revije in podatkovne zbirke pri vseh konzorcijskih članicah skupaj stalno narašča in je v letu 2010 prvič preseglo 1 mio. vpogledov v celotna besedila različnih vrst dokumentov.

CTK je v okviru svoje dejavnosti organiziral več posvetovanj specialnih knjižničarjev in dve posvetovanji visokošolskih knjižničarjev. Ves čas je aktivno sodeloval pri mednarodnih knjižničarskih združenjih in leta 1989 gostil mednarodno konferenco združenja knjižnic tehnoloških univerz IATUL ter leta 1997 v sodelovanju z IFLO mednarodno konferenco o vlogi knjižnic v gospodarskem razvoju.

Knjižnica si je vseskozi uspešno prizadevala za primerno tehnološko opremljenost in bila prva v Sloveniji pri mnogih tehnoloških novostih.

V zadnjem desetletju si je knjižnica močno prizadevala izboljšati sodelovanje in storitve za UL, še posebej po tem, ko po zakonu o visokem šolstvu iz leta 1993 ni bila več članica UL. Izstopajoči primeri so dobra rešitev problema knjižnice Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo, ko je le-ta izgubila svoje prostore za knjižnico, aktivnost pri načrtovanju in vodenju izvedbe enotne knjižnične izkaznice za študente UL ter namestitvev in upravljanje portala DiKUL z združevalnim iskalnikom in openURL povezovalnikom (v sodelovanju z NUK in UL). Knjižnica je leta 2003 sklenila z UL pogodbo o pridruženem članstvu in se tako po desetletju ponovno formalno povezala z nekdanjo ustanoviteljico.

Knjižnica si že praktično od ustanovitve vztrajno prizadeva pridobiti nove ustrežnejše prostore za delovanje. Do leta 1990 je bila aktualna izgradnja nove zgradbe CTK na več različnih lokacijah (Trg republike, Mirje), od začetka devetdesetih prejšnjega stoletja pa je aktualna rešitev prostorske problematike knjižnice v okviru projekta Univerzitetne knjižnice Ljubljana (UKL), ki pa se je zaradi različnih razlogov ob koncu leta 2009 vrnil na začetek, t. j. na pripravo novega razpisa za projekt, iz katerega pa je CTK izpadel. V zvezi z rešitvijo prostorske problematike CTK je knjižnica vsa leta izvajala vrsto aktivnosti pri izdelavi programskih okvirov in strokovni argumentaciji izraženih potreb.

1.3 OPISNO POROČILO O IZVEDBI PROGRAMA IN DEJAVNOSTI

1.3.1 Kratek pregled dejavnosti knjižnice v letu 2019

V letnem programu dela za leto 2019 smo v skladu s trendi na področju storitev visokošolskih knjižnic pričakovali rahel upad storitev izposoje v prostorih knjižnice ter uporabo virov in storitev CTK v elektronskem okolju na ravni predhodnih let. Naša pričakovanja so se deloma uresničila, se pa je povečal obisk knjižnice.

Knjižnica je v skladu s trendi v visokošolskem knjižničarstvu beležila nadaljnji postopni upad izposoje tiskanega gradiva, porast uporabe virov in storitev digitalne knjižnice, obisk knjižnice pa se je v letu 2019 zopet povečal. To je zanimivo ob upoštevanju dejstva, da je bilo število vpisanih študentov Univerze v Ljubljani v šolskem letu 2018/2019 nekoliko manjše kot v predhodnem letu. Projekt podaljšanega delovnega časa, še posebej ob vikendih, presega naša pričakovanja. Zagotavljanje ustreznega prostora za študij in oddih študentov med predavanji torej iz leta v leto postaja vedno bolj pomembna naloga knjižnice. To kliče k ponovnemu resnemu premisleku o gradnji novih prostorov za CTK.

Strateško najpomembnejše dejavnosti knjižnice v letu 2019 so bili konzorcijska nabava elektronskih revij (v nadaljevanju e-revije), upravljanje Digitalne knjižnice Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju DiKUL) v sodelovanju z UL ter podpora odprti znanosti v Sloveniji. Knjižnica je na razpisu Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (v nadaljevanju ARRS) za sofinanciranje nabave tuje literature v letu 2019 pridobila približno enako vsoto finančnih sredstev za konzorcijske nabave e-revij za univerze in raziskovalne inštitute v primerjavi s predhodnimi leti. Če smo leta 2008 v konzorcije imeli vključenih 13 slovenskih raziskovalnih in akademskih institucij, je bilo v letu 2019 v naše konzorcije vključenih 51 javnih organizacij. Nekatere od teh organizacij niti nimajo svoje knjižnice, kar potrjuje naša predvidevanja, da bodo tehnološke možnosti, ki jih zagotavlja sodobno elektronsko okolje, bistveno racionalizirale storitve na področju znanstvenega informiranja.

Elektronske storitve knjižnice v letu 2019 so v primerjavi z letom 2018 nekoliko porasle.

V letu 2019 smo beležili skupno več kot 2,3 milijona uporab informacijskih virov, od tega na UL okoli 1,35 milijona. Največ vpogledov je bilo v celotna besedila člankov v elektronskih revijah.

Knjižnica se je posvečala strateškim dejavnostim pa tudi vsakdanjim opravilom: zagotavljanju prijetnega vzdušja v pogosto prepolnih čitalnicah, stalnemu posodabljanju kataloga, vzdrževanju zbirk, inventuri gradiva, izločanju ter obdelavi preseljenega starejšega gradiva, verifikaciji in kategorizaciji znanstvenih dokumentov in obsežnemu usposabljanju uporabnikov.

Treba je poudariti, da je knjižnica vse zadane cilje in naloge uspešno opravila kljub dejstvu, da je kadrovsko podhranjena. Zmanjševanje števila zaposlenih v zadnjih dvajsetih letih za okoli 30 % ob številnih novih programih, ki jih je knjižnica v tem času začela izvajati (prosti pristop do gradiva, storitve digitalne knjižnice, konzorcijska nabava, storitve Osrednjega informacijskega centra za tehniko, razvoj repozitorija DiRROS, informacijska podpora odprtim objavam in ravnanju z raziskovalnimi podatki, podaljšan delovni čas ter drugo), pomeni, da so zaposleni za doseg zastavljenih ciljev izkazali veliko mero truda, prizadevnosti in strokovnosti.

1.3.2 Opis vplivov na delovanje knjižnice

1.3.2.1 Mednarodno okolje

Dinamika sprememb na področju knjižničarstva v zadnjih letih je velika. Na delovanje knjižnic sta v zadnjih letih močno vplivali gospodarska in ekonomska kriza, ki v kombinaciji s sočasnimi dinamičnimi tehnološkimi spremembami na področju informacijskih in komunikacijskih tehnologij generirata številne družbene spremembe. Te spremembe vplivajo na delovanje sodobnih visokošolskih knjižnic.

Statistična poročila o delovanju visokošolskih knjižnic odkrivajo zanimiv pojav v zvezi z uporabo virov in storitev, ki smo mu v visokošolskih knjižnicah priča že kar nekaj let. Obisk visokošolskih knjižnic se povečuje, povečuje se tudi uporaba elektronskih informacijskih virov na daljavo, zmanjšuje pa se uporaba tiskanega gradiva. Uporabniki, pretežno študenti, torej obiskujejo knjižnice pretežno za študij in druge družabne aktivnosti, manj pa zaradi izposoje tiskanega gradiva. Zato je nujno, da imajo uporabniki na voljo kakovostne in sodobno opremljene knjižnične prostore.

Pojavljajo se številne nove paradigme pri uporabi informacijskih virov in storitev ter v znanstveni komunikaciji, kot so npr. specializirani informacijski portali, odprti dostop do znanstvenih publikacij in raziskovalnih podatkov, paradigma odprte znanosti, alternativne metode ocenjevanja znanstvenega dela in drugo. Za obvladovanje nalog, povezanih z naštetimi metodami in pojavi, potrebujejo strokovni delavci v visokošolskih knjižnicah številna nova znanja, kot so npr.:

- znanja z različnih vidikov upravljanja znanstvenega publiciranja v odprtem dostopu (upravljanje repozitorijev, upravljanje s plačevanjem odprtega dostopa v zlatih in hibridnih revijah, licenčni vidiki odprtega publiciranja, razumevanje in poznavanje politik in mandatov financerjev in podobno),
- znanja s področja upravljanja specializiranih informacijskih portalov (upravljanje centralnih bibliografskih indeksov, upravljanje spletnih povezav, upravljanje avtentikacijskih orodij in drugo),
- znanja s področja pogajanj s ponudniki mednarodne znanstvene literature ter s področja licenciranja elektronskih informacijskih virov,
- znanja s področja odprte znanosti,
- znanja s področja upravljanja informacijskih sistemov o raziskovalni dejavnosti.

Visokošolske knjižnice so pred težko nalogo, kako zadovoljiti uporabniške potrebe številnih, med sabo zelo različnih uporabniških skupin. Na eni strani so to študenti, ki obiskujejo in uporabljajo prostore knjižnice predvsem za študij in družabne aktivnosti ter si izposojajo predvsem učbenike v tiskani obliki, na drugi strani pa so raziskovalci, ki informacijske vire knjižnice uporabljajo na daljavo, pretežno v spletnem okolju.

V zvezi z uporabo prostorov visokošolskih knjižnic je potrebno omeniti dve dejstvi:

- Raziskave ugotavljajo, da mlajše uporabniške skupine raje uporabljajo tradicionalne modele organizacije visokošolskih knjižnic kot njihovi starejši vrstniki. Razlog za to je verjetno v tem, da prihajajo iz okolja, prežetega s hrupom ter z nenehnimi motečimi signali. Po drugi strani pa v tihih čitalnicah vendarle niso v celoti izolirani od kolegov in imajo občutek, da pripadajo tej učeči se skupini. Tihe čitalnice v knjižnicah so pravzaprav še edina mesta, kjer se da v miru in tišini koncentrirati in študirati ob tem, da ostali uporabniki delujejo motivacijsko spodbudno.
- Tradicionalni model organizacije delovanja visokošolskih knjižnic oz. model t. i. "communal library", kjer uporabniki v čitalnicah bolj ali manj individualno študirajo, postopoma zamenjuje model t. i. "social library" oz. model, ki daje več poudarka socialnim oz. družabnim vidikom. Ta, recimo mu "družabni funkcionalni model" organizacije delovanja visokošolskih knjižnic, upošteva močno izražene potrebe uporabnikov, ki izhajajo iz spremenjenih kognitivnih stilov uporabniških skupin. Le-ti so posledica različnih dejavnikov. Najbolj pomemben tovrstni dejavnik je spremenjen način poučevanja v okviru sodobnih študijskih programov. Sodobni študijski programi npr. vključujejo veliko projektnega dela, seminarjev, esejev in drugih oblik študija, ki študentom omogočajo razvoj znanj na področju skupinskega dela, projektnega vodenja in medsebojnega komuniciranja. Z uvajanjem družabnih funkcionalnih modelov v visokošolskih knjižnicah zagotavljamo pogoje, ki podpirajo medsebojno komunikacijo in sodelovanje pri študiju v skladu z zahtevami prej omenjenih sodobnih študijskih programov.

Knjižnični prostori so za študente logične razširitve predavalnic. Tu s kolegi nadaljujejo učni proces na različne načine, individualno kot tudi v skupinski debati. Da bi temu zadostili, mora knjižnica poskrbeti za ustrezne prostore. Pomembno je, da so take čitalnice tudi tehnično ustrezno podprte in odgovarjajo vsem zahtevam sodobnega poučevanja in študija. Na tak način lahko rečemo, da so to nekakšni "laboratoriji za učenje". Nikakor pa ob tem ne smemo pozabiti na "posvečene" tihe čitalnice za individualno, kontemplativno učenje.

Ob tem je potrebno omeniti tudi rezultate raziskav med študenti, ki ugotavljajo, da dinamika uporabe elektronskih učbenikov v primerjavi z uporabo tiskanih ni tako intenzivna kot na primer dinamika uporabe znanstvenih revij in ostalih informacijskih virov, ki se pretežno uporabljajo v elektronski obliki. Prav tako študij iz tiskanih učbenikov daje boljše rezultate kot uporaba elektronskih gradiv (Adriaan van der Weel, Why is a book?: The fate of writing, reading and thinking in a world of digital scholarly communication, <https://res.cloudinary.com/pubmet/image/upload/v2/slides/why-is-a-book.pdf>).

Pri nabavi in zagotavljanju dostopa do informacijskih virov v znanstvenih knjižnicah predstavlja največji delež v strukturi izdatkov za nabavo izdatke za nabavo znanstvenih revij. Sorazmerno z višino izdatka tudi uporaba znanstvenih revij predstavlja največji delež od celotne uporabe vseh informacijskih virov. Uporaba znanstvenih revij v CTK predstavlja več kot 60 % uporabe vseh informacijskih virov.

Cene znanstvenih revij so veliko višje in neprimerljive s cenami drugih tipov periodičnih dokumentov (npr. poljudnoznanstvene revije, strokovne revije in druge). Prav tako je velika razlika v cenah tudi med

posameznimi vedami in področji znanosti. Najdražje znanstvene revije so praviloma s področja naravoslovja, medicine in tehnike, znanstvene revije s področja humanistike in družbenih ved pa so v povprečju nekoliko cenejše.

Načini znanstvene komunikacije se dinamično spreminjajo. Pričakovanja sicer so, da bodo sistemi za vrednotenje znanstvenega dela tudi v prihodnosti v dobri meri temeljili na klasičnih metodah znanstvenega komuniciranja ter bibliometričnih kazalnikih. To pomeni, da bo pri evalvacijah raziskovalnega dela še vedno prevladovala paradigma citiranosti, vplivnosti revij skozi različne, na citiranosti temelječe, kazalnike vplivnosti (Web of Science Impact Factor IF, Scopus Scientific Journals Ranking SJR ipd.). So se pa v zadnjih letih pojavili tudi novi pristopi na tem področju, ki so povezani s temeljnimi principi odprte znanosti. Pojavljajo se novi trendi presoje znanstvene uspešnosti, ki temeljijo na vsebini znanstvenega dela samega in ne na platformi, kjer je bilo delo objavljeno. Znani sta predvsem dve deklaraciji v zvezi s tem: San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA) in pa Leiden Manifesto. Nekatere uspešne univerze, kot je na primer University College London, so tovrstne evalvacijske sisteme tudi že implementirale.

Slovenija je s podpisom tako imenovanega Načrta S postala članica koalicije S. Koalicija S predstavlja zaveznitvo 16 agencij financerk, med njimi tudi Agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (v nadaljevanju ARRS) ter sodelujočih Evropske komisije in Evropskega raziskovalnega sveta (ERC), združenih s ciljem uresničitve popolnega in takojšnjega odprtega dostopa do znanstvenih publikacij do leta 2020.

Načrt S predvideva tri dopustne poti za objavo znanstvenih publikacij v odprtem dostopu:

- objava v revijah z odprtim dostopom ali na platformah, ki zagotavljajo odprt dostop,
- shranitev končne objavljene verzije (ang. Versions of Record – VOR) ali avtorjevega sprejetega rokopisa (ang. Author Accepted Manuscript – AAM) v repozitorijih z odprtim dostopom brez embarga ali
- objava v hibridnih znanstvenih revijah z dogovorom o preoblikovanju (ang. under transformative agreement).

Ključna značilnost Načrta S torej je, da podpira objave v tako imenovanih zlatih revijah², ne pa brezpogojno tudi v hibridnih revijah³. Načrt S predvideva tudi spremembe evalvacijskih načel na način, da so pri presoji znanstvene uspešnosti v skladu s principi DORA. Problem je, da je Načrt S v nasprotju z nekaterimi strategijami na nacionalnem kot tudi na institucionalnem nivoju, na primer s habilitacijskimi načeli, ki v dobri meri temeljijo na objavah v revijah z visokim faktorjem vpliva, te pa so praviloma hibridne in ne zlate. Zaradi zapletene situacije bo treba v prihodnjih letih pri konzorcijski nabavi mednarodne znanstvene periodike vložiti veliko truda in energije v razumevanje opisanih sprememb ter v dosledna pogajanja z založniki za zagotovitev najboljših možnih pogojev za slovenske uporabnike.

² Zlate revije (gold journals) so odprto dostopne znanstvene revije, ki omogočajo dostop do člankov brez plačila naročnine. Uporabljajo avtorskopravni model, v skladu s katerim avtor obdrži materialne avtorske pravice (npr. licence Creative Commons).

³ Hibridne revije (hybrid journals) so naročniške znanstvene revije v elektronski obliki, ki avtorjem ob plačilu omogočajo takojšnjo odprto ali prosto dostopnost posameznih člankov.

Znanstveno področje	Cena (\$)
Kemija in kemijska tehnologija	5.950
Fizika	5.089
Področja tehnike	3.994
Biologija	3.769
Živilska tehnologija	3.219
Geologija	2.905
Astronomija	2.638
Matematika in računalništvo	2.156
Zdravstvene vede	2.176
Kmetijstvo	2.072

Preglednica 3: Povprečna cena naročnin znanstvenih revij na nekaterih znanstvenih področjih tehnike, naravoslovja in zdravstvenih ved (STM) v letu 2019 Bosch, S., Henderson, K. 2019. *Deal or No Deal / Periodicals Price Survey 2019*. Library Journal, 4. april 2019. Dostopno 9. januarja 2020 na spletni strani <https://www.libraryjournal.com/?detailStory=Deal-or-No-Deal-Periodicals-Price-Survey-2019>

S pojavom e-revij na spletu so se stroški izdajanja znanstvenih revij bistveno zmanjšali. Nove digitalne tehnologije omogočajo elektronsko distribucijo člankov po vsem svetu, kar je ceneje in bistveno bolj enostavno kot prej, ko je bilo treba revijo natisniti in poslati naročnikom. Objave, recenzijsko in uredniško delo v revijah zagotavljajo raziskovalci za čast in karierni napredek ali z drugimi besedami – brez plačila. Stroški izdajanja znanstvenih revij so v primerjavi z dobički založnikov sorazmerno majhni.

Težava je, da raziskovalci z odlaganjem člankov v repozitorij pogosto ne zadostijo zahtevam financerjev. Vlada Republike Slovenije je septembra 2015 sprejela nacionalno strategijo odprtega dostopa do znanstvenih objav in raziskovalnih podatkov v Sloveniji za obdobje 2015–2020, ki povzema zahteve iz Obzorij 2020 in priporočila evropske komisije iz leta 2012 o odprtem dostopu. V teh dokumentih je zapisan embargo šestih mesecev za vsa področja znanosti, razen za družboslovje in humanistiko, kjer je predpisan embargo dvanajstih mesecev. Vlada načrtuje, da naj bi leta 2021 bile odprto dostopne vse znanstvene objave iz nacionalno financiranih raziskav. Zato je pomembno, da knjižnice vzdržujejo repozitorije znanstvenih del, kot tudi da se pri pogajanjih s tujimi dobavitelji poskušajo dogovoriti za čim boljše pogoje za odprte objave v zlatih ali v hibridnih revijah. Govorimo o t. i. *offset* pogodbah oz. o pobotu. Pobot zadeva razmerje med naročnino, ki jo knjižnice plačajo za dostop do revij, in vrednostjo APC za objave raziskovalcev v odprtem dostopu teh revij. Govorimo tudi o t. i. »publish and read« ali »read and publish« preoblikovalnih pogodbah, ki vsebujejo določila o licencah za branje vsebin kot tudi določila v zvezi z odprtimi objavami avtorjev, ki prihajajo iz institucij – konzorcijskih članic. American Chemical Society na primer slovenskim raziskovalcem, ki prihajajo s članic konzorcija ACS, zaradi naročnine na njihove revije v letu 2019 omogoča brezplačne odprte objave za pričakovano število 62 člankov. Z založbo Elsevier smo se za leto 2019 uspeli dogovoriti za popust 15 % pri plačilu APC-jev.

S pojavom plačevanja APC za odprte objave se vse pogostejše pojavljajo tudi nepošteno založniške prakse pri izdajanju znanstvenih revij. Še posebej pogost pojav so t. i. plenilske revije, ki imajo formo znanstvene revije, recimo urejeno spletno stran, značilno strukturirano za znanstvene revije, nimajo pa kakovostno urejenega recenzijskega sistema. Zato je pomembna tudi informacijska podpora raziskovalcem pri odprtih objavah.

Prav tako se je z odprtimi objavami v zlati poti v hibridnih revijah pojavil problem licenčnih vprašanj. Gre predvsem za upravljanje licenc, kot so npr. Creative Commons in druge. Tudi na tem področju je potrebno zagotoviti ustrezno informacijsko oz. strokovno podporo raziskovalcem.

Visokošolske knjižnice imajo pomembno vlogo tudi pri vse bolj pomembnem uveljavljanju t. i. paradigme odprte znanosti, ki ne predstavlja le odprtega dostopa do znanstvenih publikacij in raziskovalnih podatkov, temveč tudi druge nove inovativne pristope na področju znanstvene komunikacije, kot so npr. uporaba javnih spletnih orodij pri diseminaciji raziskovalnih dognanj, uporaba metod altmetrike pri evalvaciji znanstvenega dela, implementacija alternativnih recenzijskih postopkov in podobno, vse s ciljem povezovanja in uveljavljanja znanosti kot enega izmed najpomembnejših dejavnikov napredka.

Znanstvene politike, zahteve financerjev ter zakonodaja v zadnjih letih vse pogostejše zahtevajo tudi odprte objave raziskovalnih podatkov, ki so rezultat javno financiranih objav. Taka zahteva se pojavlja v osnutku razpisnih pogojev prihajajočega okvirnega programa raziskav in inovacij Obzorja Evropa kot na primer tudi v osnutku Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti. Zato je pomembno, da visokošolske in univerzitetne knjižnice razvijajo programe informacijske podpore raziskovalcem na področju ravnanja z raziskovalnimi podatki ter sodelujejo pri zagotavljanju ustreznih infrastruktur na tem področju.

Visokošolske in univerzitetne knjižnice imajo pomembno vlogo tudi pri zagotavljanju pogojev za delovanje t. i. skupnostne znanosti (*eng. Citizen Science*). Temeljni princip skupnostne znanosti je, da se v znanstveno raziskovalno delo vključujejo predstavniki zainteresirane javnosti in pri tem sodelujejo s poklicnimi raziskovalci. Pomen skupnostne znanosti je večplasten. Po eni strani skupnostna znanost omogoča promocijo raziskovalne dejavnosti v širši javnosti, po drugi plati pa omogoča, da predstavniki zainteresirane javnosti pridejo do novih znanj.

1.3.2.2 Slovensko okolje

Strategija razvoja Slovenije v obdobju 2014–2020 namenja posebno vlogo tudi znanosti in visokemu šolstvu. Samo povečevanje izdatkov za namene raziskav in razvoja očitno ne daje ustreznih rezultatov; kljub dejstvu da dve tretjini teh sredstev za R & R namenja poslovni sektor, je premalo povezovanja med znanostjo in gospodarstvom, da bi se dosežki iz znanstvene sfere dovolj učinkovito prenašali v gospodarstvo. Manjkajo mostovi, ki bi povezovali obe sferi: znanstveno, ki je pretežno usmerjena v temeljne raziskave, in gospodarsko, ki je usmerjena pretežno aplikativno. Na tem področju bo torej Strategija razvoja Slovenije 2014–2020 usmerjena predvsem v povezovanje gospodarstva z znanostjo in visokim šolstvom, s ciljem zagotavljanja večje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.

Resolucija o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007–2023 neposredno govori o CTK in omenja trenutne prostore, ki so neprimerni, saj so predragi in premajhni. Knjižnici daje nacionalni pomen, saj služi družbi znanja.

Javno knjižnično službo za visokošolske knjižnice ureja zakonodaja s področja kulture, in sicer Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUIK in 92/15), financiranje te javne službe pa zakonodaja s področja visokega šolstva, tj. Zakon o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUIF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/16, 61/17 – ZUPŠ, 65/17). Posamezne dejavnosti (osrednji specializirani informacijski centri, nakup mednarodne znanstvene literature) predpisi s področja raziskovalne dejavnosti, kot je Pravilnik o postopkih (so)financiranja in

ocenjevanja ter spremljanju izvajanja raziskovalne dejavnosti (Uradni list RS, št. 52/16, 79/17, 65/19). Okvire za izvajanje programov javne službe in drugih dejavnosti knjižnice določajo še nekateri drugi pravni akti kot, so na primer:

- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 98/09 – ZIUZGK, 107/09 – odl. US, 13/10, 13/10 – ZZZPF-A, 59/10, 85/10, 94/10 – ZIU, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 110/11 – ZDIU12, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 43/12 – ZDIU12-A, 104/12 – ZIPRS1314, 46/13 – ZIPRS1314-A, 46/13, 101/13 – ZIPRS1415, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 90/15 – ZUPPJS16, 88/16 – ZUPPJS17, 23/17 – ZDodv, 67/17, 83/18 – ZIPRS1819-A, 84/18, 75/19 – ZUPPJS2021).
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2020 in 2021 (Uradni list RS, št. 75/19).
- Zakon o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2020 in 2021 ter izredni uskladitvi pokojnin (Uradni list RS, št. 75/19)
- Zakon za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 47/13 – ZOPRZUJF, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOsni-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 63/13 – ZIUPTDSV, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 101/13 – ZDavNepr, 107/13 – odl. US, 26/14 – ZSDP-1, 32/14 – ZVV-D, 85/14, 95/14, 16/15 – odl. US, 24/15 – odl. US, 69/15, 90/15, 102/15, 63/16 – ZDoh-2R77/17 – ZMVN-1, 33/19 – ZMVN-1A, 72/19.

1.3.2.3 Raziskovalno okolje

Zakon o raziskovalni in razvojni dejavnosti (Uradni list RS, št. 22/06 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 112/07, 9/11, 57/12 – ZPOP-1A, 21/18 – ZNOrg in 9/19) določa načela in cilje ter ureja način izvajanja politike raziskovalne in razvojne dejavnosti, ki se financira iz državnega proračuna in drugih virov (iz evropskih programov in skladov, lokalnih skupnosti in gospodarstva) ter je usmerjena k doseganju ciljev družbenega in gospodarskega razvoja Slovenije. Ta zakon določa tudi organizacijo raziskovalne in razvojne dejavnosti ter pogoje za opravljanje te dejavnosti, kar podpira prehod v na znanju temelječo družbo, ki postavlja raziskovalno in razvojno dejavnost kot razvojno prioriteto. Zakon določa način zagotavljanja raziskovalne infrastrukture. V fazi sprejemanja je nov Zakon o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti, ki bo formalno pokrival to področje.

Vizija Resolucije o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011–2020 (Uradni list RS 43/2011) je, da bo do leta 2020 vzpostavljen odziven raziskovalni in inovacijski sistem, ki ga bodo sooblikovali vsi deležniki in bo odprt svet. Ta sistem bo trdno zasidran v družbi, odzival se bo na potrebe in hotenja državljanov ter omogočal reševanje velikih družbenih izzivov prihodnosti, kakršni so podnebne spremembe, energija, pomanjkanje virov, zdravje in staranje. Kot rezultat tega se bosta v družbi povečala ugled in privlačnost dela raziskovalcev, razvojnih strokovnjakov in inovatorjev. Vzpostavljen bo pravni okvir za delovanje takšnega sistema. Zagotavljal bo odprt prostor za dialog, njegovo upravljanje pa bo demokratično in gospodarno. Vključenost deležnikov bo preprečevala podvajanje in hkrati omogočala doseganje sinergijskih učinkov. Vsi akterji bodo v celoti uživali ugodnosti in koristi prostega pretoka znanja in tehnologije med sektorji, promocija in širjenje znanstvenih spoznanj pa bosta spodbudili odgovorno ravnanje in družbeno zavest o skupnem dobrem. Vrzeli med področji raziskovanja, izobraževanja in inovacijami bodo zabrisane, njihov skupni imenovalac pa bo obsegal partnerstvo, vseživljenjsko učenje, nova spoznanja in trajnostni razvoj. V poglavju 4.3 Razvoj

informacijske infrastrukture v podporo inovacijskemu sistemu je med cilji omenjen tudi dostop do znanstvenih baz podatkov. Prav tako pisci Strategije med cilji omenjajo pomen prostega dostopa do vmesnih znanstvenih poročil ter arhivov podatkov raziskav.

Knjižnično-informacijska in komunikacijska dejavnost zagotavljata informacijsko-komunikacijsko infrastrukturo, ki predstavlja podporo raziskovalno-razvojni dejavnosti ter razvojnim storitvam in strokovnemu izobraževanju. Zato ARRS v okviru posebnega programa izvaja program sofinanciranja nakupov mednarodne znanstvene literature in baz podatkov z namenom zagotavljanja nujnega dotoka in dostopnosti tujih znanstvenih in strokovnih informacij za potrebe raziskovalne dejavnosti v Republiki Sloveniji. Pogoje in postopke ter načine izbiranja, spremljanja nakupov in zagotavljanje dostopnosti sofinancirane znanstvene literature in baz podatkov določa Pravilnik o postopkih (so)financiranja in ocenjevanja ter spremljanju izvajanja raziskovalne dejavnosti (Uradni list RS, št. 52/16, 79/17 in 65/19).

Način objave znanstvenih del z upoštevanjem načel odprtega dostopa do znanstvenih del določa Nacionalna strategija odprtega dostopa do znanstvenih objav in raziskovalnih podatkov v Sloveniji 2015–2020. Strategija določa, da mora vsak upravičenec v obdobju od leta 2015 do leta 2020 zagotoviti odprti dostop do vseh recenziranih znanstvenih objav, ki se nanašajo na rezultate iz nacionalno financiranih raziskav. Izvajanje strategije in vlogo visokošolskih in specialnih knjižnic pri tem natančneje določa Akcijski načrt izvedbe nacionalne strategije odprtega dostopa do znanstvenih objav in raziskovalnih podatkov v Sloveniji 2015–2020.

1.3.2.4 Visokošolsko okolje

Zakon o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/16, 61/17 – ZUPŠ in 65/17) ureja tudi statusna vprašanja knjižnic in inštitutov ter drugih zavodov, katerih dejavnost je potrebna za uresničevanje visokošolske dejavnosti, če so ustanovljeni v okviru univerz (drugi zavodi – članice univerz). Financiranje CTK trenutno ureja Uredba o javnem financiranju visokošolskih zavodov in drugih zavodov (Uradni list RS, št. 35/17 in 24/19), ki določa tudi način financiranja knjižnice. V pripravi je nov Zakon o visokem šolstvu, ki bo predvidoma opredelil način financiranja CTK. Prav tako je v pripravi strategija razvoja visokošolskih knjižnic, ki bo predvidoma natančneje opredelila vlogo in pomen CTK v okviru nacionalne visokošolske infrastrukture.

Resolucija o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011–2020 (Uradni list RS 41/2011) na več mestih izpostavlja tudi pomen visokošolskih knjižnic za delovanje visokošolskih ustanov in s tem podaja temeljno vsebinsko podlago za vlogo visokošolskih knjižnic.

Usmeritve za strokovno delo visokošolskih knjižnic podaja dokument Strokovni standardi in priporočila za organizacijo, delovanje in evalvacijo visokošolskih knjižnic (za obdobje 2012–2020). Zaradi raznolikosti slovenskih visokošolskih knjižnic in strokovnih področij, na katerih delujejo, dokument ne predpisuje obveznih (kvantitativnih) meril za vložene vire, pač pa priporočila navajajo le tiste, ki se v tujih strokovnih standardih za področje visokošolskih knjižnic pojavljajo najpogosteje.

1.3.2.5 Okolje Univerze v Ljubljani

CTK je s posebno pogodbo iz leta 2003 pridružena članica UL ter del knjižničnega sistema UL. Aneks k tej pogodbi iz leta 2007 določa posebne naloge CTK na področju vzdrževanja digitalne knjižnice UL.

Na UL deluje 38 visokošolskih knjižnic. V knjižnični sistem UL sta vključeni tudi CTK ter Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK). Za koordinacijo delovanja knjižničnega sistema so pristojni resorni

prorektor, Komisija za razvoj knjižničnega sistema UL in Univerzitetna služba za knjižnično dejavnost. Osnovno poslanstvo visokošolskih knjižnic je zagotavljanje vseh vrst knjižničnih storitev in informacijskih virov za študij in raziskovanje. Uporabniki so predvsem študenti, učitelji, raziskovalci in drugi zaposleni na UL, v knjižnice pa se lahko včlanijo tudi drugi uporabniki. Izvajanje vzpostavitve in vzdrževanja enotnega knjižničnega sistema je UL zapisala v 15. členu Statuta Univerze v Ljubljani.

V Strategiji Univerze v Ljubljani za obdobje 2012–2020 je omenjen pomen enotnega knjižničnega sistema na UL ter tudi zagotavljanje kakovostnega delovanja knjižničnega informacijskega sistema in boljši dostop do informacijskih virov.

Knjižnični sistem UL (*Univerza v Ljubljani*) je organizacijsko zapleten sistem. Knjižnice sorazmerno veliko sredstev vlagajo v nabavo informacijskih virov. Trend nabave se vse bolj nagiba v nakup e-virov (*elektronskih informacijskih virov*). Vodstvo UL se je leta 2007 odločilo, da zagotovi sredstva za nabavo in implementacijo programske opreme za portal DiKUL (portal Digitalne knjižnice Univerze v Ljubljani). Cilj tega ukrepa je bil zagotovitev uporabnikom prijaznega okolja ter s tem poenostavitev uporabe e-virov knjižnic UL. Leta 2007 je bila implementirana prva verzija portala DiKUL, od leta 2013 pa portal DiKUL deluje z novo programsko opremo, ki podpira sodobno tehnologijo iskanja z uporabo centralnega indeksa metapodatkov.

1.3.2.6 Slovensko knjižničarstvo

Knjižničarstvo je še od prej, ko je bilo dejavnost posebnega družbenega pomena, precej razvejano in uveljavljeno. Število knjižničarjev in sredstva za knjižnice so nekoliko večji od evropskega povprečja.

Organiziranost splošnih knjižnic je dobra, kar izhaja iz zakonskih obvez, da morajo knjižnično mrežo vzdrževati tudi lokalne skupnosti. Organizacija visokošolskih knjižnic je nekoliko slabša. Razlog slabše organizacije visokošolskih knjižnic je v organski rasti posameznih fakultet in njihovih knjižnic, večinoma brez dolgoročnih strategij in povezav. Tudi Zakon o knjižničarstvu ne predvideva posebne vloge visokošolskih knjižnic. Probleme v razvoju visokošolskega knjižničarstva povzroča tudi nedorečena formalna vloga NUK kot univerzitetne knjižnice ter posledično slabo opravljanje te funkcije, brez pravih pristojnosti, povezav in ustreznih finančnih sredstev.

Zaradi vseh navedenih razlogov kot tudi tehnoloških okoliščin so na področju visokošolskih knjižnic potrebne ustrezne spremembe. V času prevlade klasičnega tiskanega gradiva so knjižnice še lahko zadovoljivo opravljale svojo funkcijo, v digitalnem okolju pa jo čedalje težje. Pri tem gre za spremembe na področju upravljanja z informacijskimi viri, za potrebe po novih znanjih, za spremembe v poslovnih modelih ponudnikov ipd.

Velik problem, na katerega že od samega začetka opozarjamo, so plače v visokošolskem knjižničarstvu. Namesto da bi Zakon o plačah v javnem sektorju podprl temeljno izhodišče, da morajo biti primerljiva dela tudi ustrezno primerljivo nagrajena, je med različnimi tipi knjižnic povzročil nesprejemljive razlike v plačah za enako delo. V primeru visokošolskih knjižnic strokovni delavci opravljajo celo bolj zahtevna dela kot v splošnih knjižnicah, a so plačani slabše. Zaradi opisane anomalije visokošolske knjižnice izgubljajo uspešne delavce.

Ključni problem slovenskih visokošolskih knjižnic je tudi premalo sredstev za opremo in investicije v prostor knjižnic. CTK nujno potrebuje rešitev prostorske stiske. Za to sta dva razloga, in sicer neracionalna poraba javnih sredstev za najem prostorov ter nefunkcionalnost obstoječih prostorov. Za

najemnino CTK je bilo v zadnjih petindvajsetih letih od selitve potrošeno okoli 10 milijonov EUR. Če bi denar za najemnino porabili za bolj ustrezen poslovni model kot je trenutni komercialni najem, bi knjižnica sčasoma prišla do svojih prostorov. Prostori, v katerih knjižnica deluje, le deloma ustrezajo sodobnim standardom, ki jih univerzitetne knjižnice pri svojem delu upoštevajo. Predvsem je prostora premalo, manjkajo prostori za skupinsko učenje, učni laboratoriji in delavnice, učilnice za izvajanje usposabljanj in podobno.

1.3.2.7 Okolje uporabnikov

Ocenjujemo, da je okolje uporabnikov CTK zelo stabilno.

Najpomembnejši segmenti uporabe knjižnice so:

- izposoja gradiva,
- uporaba storitev digitalne knjižnice,
- študij v prostorih knjižnice.

Študenti so najpogostejši obiskovalci CTK in v knjižnici radi študirajo. To kažejo tudi raziskave, ki jih izvajamo vsako leto. Študentom ugajajo lokacija knjižnice, ponudba knjižničnega gradiva in stimulatívno študijsko vzdušje v njenih čitalnicah. Profesorji in raziskovalci so zadovoljni s ponudbo elektronskih informacijskih virov, ki dopolnjujejo ali nadomeščajo tiskano gradivo po fakultetnih knjižnicah. Zanimiv je pojav, da obisk knjižnice ni v upadu, je pa v upadu število aktivnih uporabnikov⁴. To pomeni, da študenti uporabljajo knjižnico za študij ter za družabne aktivnosti. Prav to je v zadnjih letih v visokošolskih knjižnicah dobilo poseben pomen.

Uporabniki – študenti visokošolske knjižnice uporabljajo kot neke vrste učne laboratorije, zato je zelo pomembna infrastruktura, ki jo tovrstne knjižnice nudijo. Velikega pomena so sobe za skupinsko učenje, opremljene z različnimi uporabnimi dodatki, kot so pametne table, različna multimedíska orodja ipd. Mnogo študentov v knjižnicah išče tudi prostor za učenje v tišini, nekateri se celo želijo učiti v t. i. učnih celicah.

V letu 2012 smo v CTK na pobudo Študentskega sveta UL izpeljali podaljšanje delovnega časa knjižnice. Rezultati tega projekta so nedvoumno pokazali, da študenti potrebujejo knjižnico kot prostor za študij, sprostitev in počitek tudi v poznih nočnih urah, kar je bila glede na prakso tujih knjižnic tudi naša domneva. V CTK ugotavljamo, da lahko s sorazmerno majhnimi izdatki podaljšamo odpiralni čas knjižnice do 24.00 ter ob sobotah do 17.00. V letu 2017 smo uvedli pilotni projekt odprtja knjižnice od 9.00 do 24.00 tudi čez vikende v obdobju izpitnih rokov. Odziv uporabnikov je bil izjemno pozitiven, zato bomo podaljšan delovni čas v študijskih konicah izvajali tudi v letu 2020.

Zelo pomembna in stabilna uporabniška skupina CTK so raziskovalci, ki pa informacijske vire in storitve večinoma uporabljajo le na daljavo.

CTK je kot javni prostor odprt najširšemu krogu uporabnikov. Zato bomo spodbujali tak način delovanja, ki bo z informacijskimi viri in storitvami zadovoljeval potrebe vseh zainteresiranih uporabniških skupin in ne le študentov.

⁴ Aktivni uporabniki v statističnih poročilih slovenskih knjižnic predstavljajo število uporabnikov, ki vsaj enkrat na leto opravijo eno ali več izbranih transakcij.

Še posebej pomembno je, da se v knjižnico vračajo strokovnjaki – inženirji in drugi strokovnjaki, ki do informacijskih virov in storitev sicer ne morejo dostopati na daljavo, vendarle pa v skladu z licenčnimi določili te storitve lahko uporabijo v prostorih knjižnice.

Pomembni uporabniški skupini sta tudi uporabniška skupina dijakov ter uporabniška skupina predstavnikov tretjega življenjskega obdobja. Med temi uporabniškimi skupinami želimo s svojim delovanjem spodbujati sodelovanje in večsmeren prenos znanja in različnih kompetenc.

V preteklih letih je uporaba e-virov vseskozi naraščala, zposoja tiskanega gradiva pa se postopoma zmanjšuje. Povečanje uporabe e-revij je odvisno od ponudbe. Uporaba bibliografskih podatkovnih zbirk je bila v zadnjih letih v upadu, v zadnjih letih pa se je zaradi nabave bibliografske citatne zbirke Scopus spet povečala. Narašča povpraševanje po računalniško opremljenih študijskih prostorih, čeprav je v knjižnici omogočen brezžični dostop v omrežja Eduroam in Libroam. Uporaba elektronskih revij pa se bo po naših pričakovanjih ustalila na sedanji ravni oz. bo odvisna od ponudbe servisov. Zaradi zmanjševanja števila aktivnih članov pričakujemo nadaljnje stagniranje izposoje tiskanega gradiva, pričakujemo pa povečevanje števila uporabnikov drugih storitev v prostorih CTK, predvsem pri uporabi čitalnic.

Ena najpomembnejših nalog CTK v zadnjih letih je upravljanje konzorcijske nabave elektronskih informacijskih virov. Pričakujemo, da bomo s konzorcijsko nabavo v prihodnosti pokrivali večino slovenskih visokošolskih in raziskovalnih organizacij.

1.3.3 Člani knjižnice, aktivni člani, obiskovalci

Značilnosti v letu 2019:

- 220.563 obiskovalcev oz. 1 % več kot v predhodnem letu,
- 7.721 aktivnih članov oz. 1 % manj kot v predhodnem letu,
- najdlje odprta knjižnica v Sloveniji.

Ocenjujemo, da je bilo okolje uporabnikov CTK tudi v letu 2019 stabilno, se pa pozna zmanjšano število na novo vpisanih študentov UL, ki predstavljajo glavnino članov.

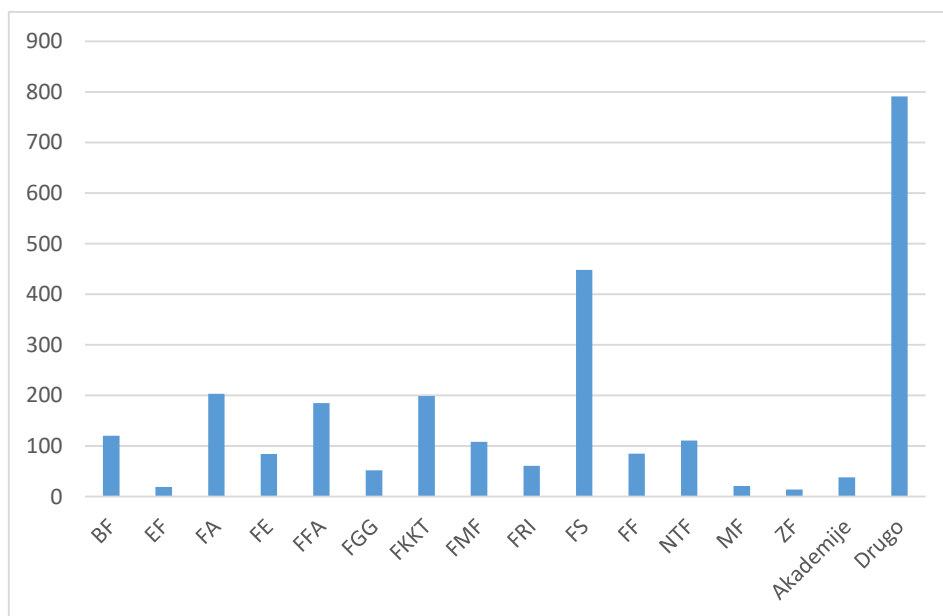
Najpomembnejši segmenti uporabe knjižnice so bili:

- izposoja gradiva,
- uporaba storitev digitalne knjižnice,
- študij v prostorih knjižnice.

1.3.3.1 Člani knjižnice

Ker so po pogodbi z UL o zagotavljanju knjižničnih storitev in načinu obračunavanja članarine – vpisnine na osnovi enotne študentske knjižnične izkaznice ter v skladu z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic vsi študenti UL tudi člani CTK, je imel CTK v letu v 2019 37.874 članov (vpisanih študentov v različne študijske programe UL v šolskem letu 2018/2019..

1.3.3.2 Aktivni člani knjižnice

Slika 3: Registrirani aktivni uporabniki CTK – študenti UL in drugih visokošolskih zavodov v letu 2019

Kategorija	2018	2019	2019/2018
študenti vseh stopenj študija	5.970	5.817	97
srednješolci	202	177	88
zaposleni	853	814	95
zaposleni na univerzi	150	128	85
upokojenci	112	134	120
nezaposleni in brezposelni	490	467	95
ostali	30	184	613
Skupaj	7.807	7.721	99

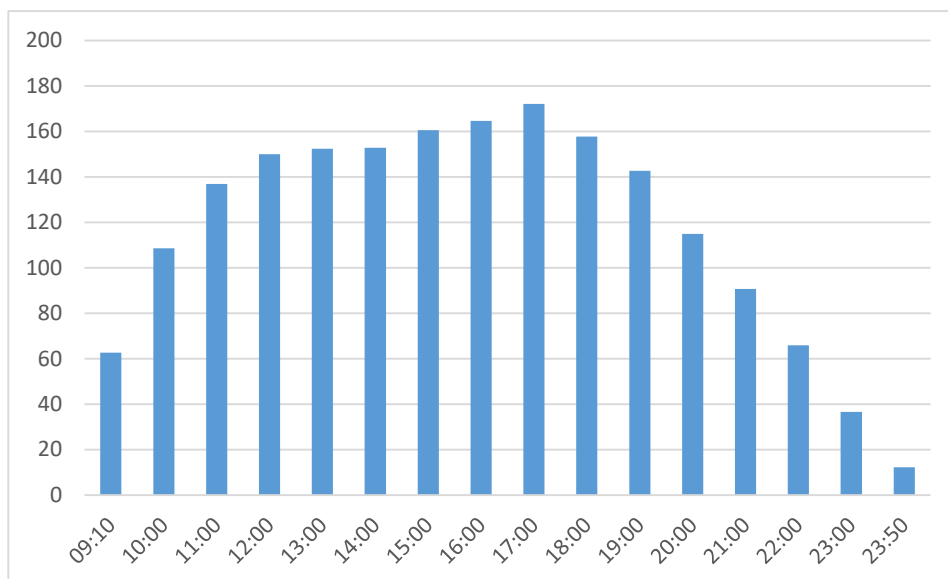
Preglednica 4: Registrirani aktivni člani CTK po kategorijah v letu 2019 v primerjavi z letom 2018

Število aktivnih članov je ostalo na ravni predhodnega leta. Med aktivnimi študenti so prevladovali študenti Univerze v Ljubljani, pretežno s tehniških fakultet. Glede na študijske smeri so bili najštevilčnejše zastopani študenti FS, sledijo FKKT in FFA.

1.3.3.3 Obisk knjižnice

mesec		21:00	22:00	23:00	23:50
januar	min.	79	57	22	7
	max.	143	109	69	32
	pov.	116	87	50	16
februar	min.	38	20	13	5
	max.	152	109	65	28
	pov.	82	59	34	13
marec	min.	29	17	10	3
	max.	113	72	39	17
	pov.	71	50	25	5
april	min.	37	25	11	3
	max.	134	105	63	9
	pov.	95	69	35	6
maj	min.	43	31	14	3
	max.	166	145	86	28
	pov.	111	88	54	11
junij	min.	68	47	32	11
	max.	172	128	87	27
	pov.	122	98	62	18
julij	min.	zaprto			
	max.				
	pov.				
avgust (1 teden)	min.	63	42	30	4
	max.	88	62	34	21
	pov.	74	53	32	11
september	min.	10	8	5	2
	max.	78	60	35	20
	pov.	36	26	16	7
oktober	min.	11	8	5	3
	max.	59	44	28	11
	pov.	36	26	15	6
november	min.	55	31	13	1
	max.	121	90	61	17
	pov.	86	64	34	7
december	min.	14	15	8	1
	max.	98	77	44	15
	pov.	62	46	23	7

Preglednica 5: Število obiskovalcev v nočnem času v letu 2019 – minimum, maksimum in povprečje po mesecih

Slika 4: Povprečno število obiskovalcev ob sobotah v letu 2019 po urah

	2018	2019	2019/2018
skupno število obiskovalcev	216.731	220.563	101
obisk zaradi transakcije z gradivom v knjižnici	39.351	45.141	115
aktivni člani	7.807	7.721	99
novo vpisani člani	2.081	1.790	86

Preglednica 6: Obiskovalci CTK, aktivni uporabniki in novo vpisani člani v letu 2019 v primerjavi z letom 2018

Kategorija	2018 (EUR)	2019 (EUR)	2019/2018
članarina	3.073,00	3.990,20	130
zamudnina	4.881,20	5.191,90	106
Opomini	106,80	122,50	115
MKI	53,00	88,50	167
nadomestna izkaznica	38,50	26,40	69
nadomestilo za izg. gradivo	58,08	145,17	250
neizveden prevzem gradiva	67,20	64,80	96
drugo	733,51	919,04	125
Skupaj	9.011,29	10.548,51	117

Preglednica 7: Sredstva, pridobljena s članarinami in drugimi postavkami v letu 2019 v primerjavi z letom 2018⁵

⁵ Študenti Univerze v Ljubljani plačajo članarino že ob vpisu na fakulteto, zato članarina študentov ni vključena v preglednico. UL poravnava članarino po pogodbi v enkratnem znesku.

V letu 2019 je bila knjižnica odprta od ponedeljka do petka 16 ur (8.00 – 24.00) in v soboto 8 ur (9.00 – 17.00; izjema so bile sobote ob podaljšanih vikendih, ko je bila knjižnica namesto do 17.00 odprta do 24.00, razen v poletnem času (1.7. 2019 – 24.8.2019), ko je bila knjižnica med tednom odprta do 14.00 (izjema so bile srede, ko je bila odprta do 18.00 in pa sobote, ko je bila odprta do 13.00).

V letu 2019 smo imeli 19 podaljšanih vikendov. Pri študentih smo naleteli na pozitiven odziv, saj je bila knjižnica večinoma zasedena. Pri načrtovanju odprtosti čez vikende je potrebno veliko analiz ter drugih informacij o študijskih konicah. Ob najbolj izraženih konicah smo morali študente tudi zavračati, saj zaradi premajhnih prostorskih kapacitet ter s tem povezanih tehničnih težav (toaletni prostori, prezračevanje in drugi mikroklimatski faktorji) in varnostnih razlogov več kot 220 uporabnikov naenkrat knjižnica ne more sprejeti. Ocenjujemo, da bi bile ob študijskih konicah čitalnice popolnoma zasedene tudi, če bi imeli več kot 500 sedežev.

Drugi problem pa je kakovost uporabniških mest. V CTK manjkajo sobe za skupinsko učenje, študijske celice za popolnoma tiho učenje, pametne table in drugi prostori ter oprema s podobnimi funkcionalnostmi. Problem je tudi, da ko so vsa uporabniška mesta zasedena, drugi uporabniki nimajo možnosti uporabe knjižničnega gradiva v čitalnicah. Za nemoteno delovanje v takih okoliščinah je bilo potrebno veliko vloženega truda osebja knjižnice kot tudi varnostne službe ob zglednem sodelovanju z obiskovalci knjižnice.

1.3.4 Razvoj knjižnične zbirke

Značilnosti v letu 2019:

- nabava 1.723 tiskanih monografij oz. 37 % več kot v predhodnem letu,
- dostop do 42.869 enot knjižničnega gradiva oz. 2 % več kot v predhodnem letu,
- dostop do 39.997 naslovov e-revij in e-knjig oz. enako kot v predhodnem letu.

Pri nabavi tiskanega gradiva se usmerjamo v nabavo gradiva, ki se dejansko uporablja. Ugotavljamo, da se med tiskanimi knjigami večinoma uporabljajo učbeniki za vse stopnje visokošolskega študija, med tiskanimi revijami pa strokovne revije s področij arhitekture, umetnosti ipd. Večina drugih revij je dostopna v e-obliki. Nabavno politiko v CTK vodi direktor s podporo komisije za nabavo knjižničnega gradiva, katere člani so skrbniki zbirk, predstavniki FRS in drugi strokovni delavci na podlagi internega akta Navodila o načinu nabave knjižničnega gradiva v Centralni tehniški knjižnici Univerze v Ljubljani (sprejeta 16. 5. 2014), ki določa naloge in operativne postopke izvajanja nabavne politike.

VRSTA GRADIVA	Nakup			Dar			Skupaj nakup in dar		
	2018	2019	Ind.	2018	2019	Ind.	2018	2019	Ind.
1 Knjige skupaj	1.073	1.156	108	185	567	306	1.258	1.723	137
2 Tiskane revije (letniki)	718	750	104	52	125	240	770	875	114
- slovenske	116	109	94	22	32	145	138	141	102
- tuje	590	641	109	22	93	433	612	734	120
3 Neknjižno gradivo	49	46	94	0	0	0	49	46	94
4 Standardi	39	22	56	0	206	206	39	228	585
5 Skupno tisk. gradivo 1+2+3+4	1.879	1.974	105	237	898	379	2.116	2.872	136
6 E-revije, e-knjige skupaj (dostopni naslovi)	39.911	39.997	100	0	0	0	39.911	39.997	100
7 E-revije (dostopni naslovi)	7.899	7.985	101	0	0	0	7.899	7.985	101
8 E-knjige (dostopni naslovi)	32.012	32.012	100	0	0	0	32.012	32.012	100
Skupaj 5+6	41.790	41.971	100	237	898	379	42.027	42.869	102

Preglednica 8: Razvoj knjižnične zbirke v letu 2019

V letu 2019 smo v primerjavi z letom 2018 pridobili nekoliko večje število enot gradiva. Povečalo se je število dostopnih e-gradiv, pa tudi nabava tiskanega knjižničnega gradiva. Pridobili smo za okoli 37 % tiskanih knjig, tiskane revije pa smo pridobili v približno enakem obsegu.

1.3.5 Konzorcijska nabava in upravljanje ter uporaba storitev konzorcijev

Značilnosti v letu 2019:

- 7.702 dostopnih znanstvenih revij oz. Enako kot v predhodnem letu,
- 2.044.629 uporab celotnih besedil e-knjig in e-revij oz. 21 % več kot v predhodnem letu,
- cena na uporabo je znašala 2,17 EUR.

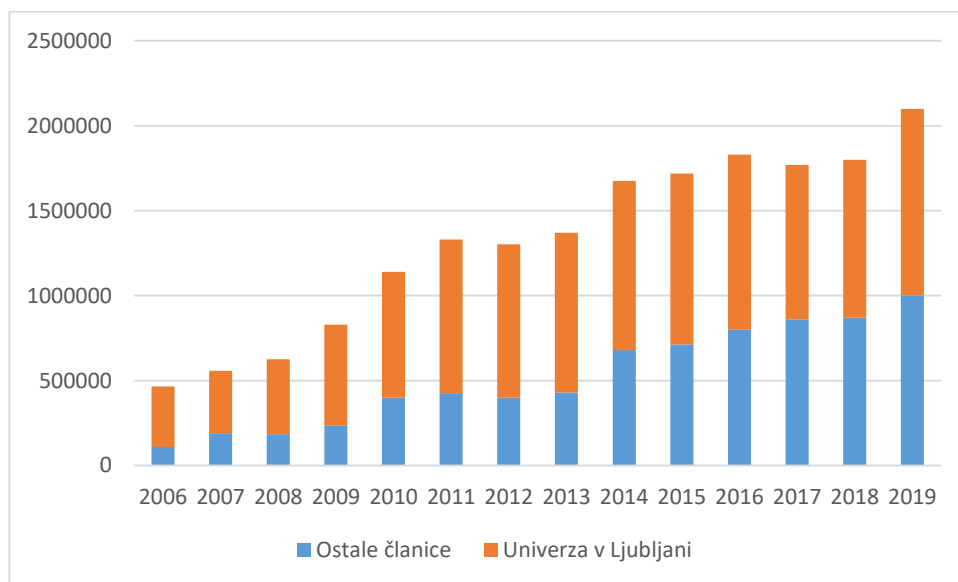
CTK je tudi v letu 2019 koordiniral in upravljal 8 konzorcijskih nabav mednarodne znanstvene literature v Sloveniji. To so servisi elektronskih revij založb American Chemical Society, IEEE, Wiley, Springer Nature, Elsevier, IOS PRESS, JSTOR in Royal Society of Chemistry ter tudi dostop do citatnega indeksa Scopus. V okviru konzorcijskih nabav CTK je bilo dostopnih 7.702 znanstvenih revij.

V letu 2019 je bilo v konzorcijske nabave CTK vključenih 29 konzorcijskih članic, če štejemo tudi Scopus, pa 51.

Uporabniki konzorcijev so v letu 2019 uporabili 2.044.629 celotnih besedil člankov e-revij in poglavij e-knjig. Cena na vpogled celotnega besedila je znašala 2,14 EUR. Skupno s citatnim indeksom Scopus je bilo 2.162.678 vseh uporab. Cena na uporabo je znašala 2,17 EUR.

Prevladujejo vpogledi v celotna besedila člankov iz znanstvenih revij, ki jih je v letu 2019 bilo 1.759.511 oz. 86 % vse uporabe celotnih besedil.

Največji uporabnik konzorcijskih nabav CTK je UL – v letu 2019 je na UL bilo prenesenih 1.073.766,00 člankov e-revij in poglavij e-knjig. Cena uporabljenega celotnega besedila na UL je bila 1,83 EUR.

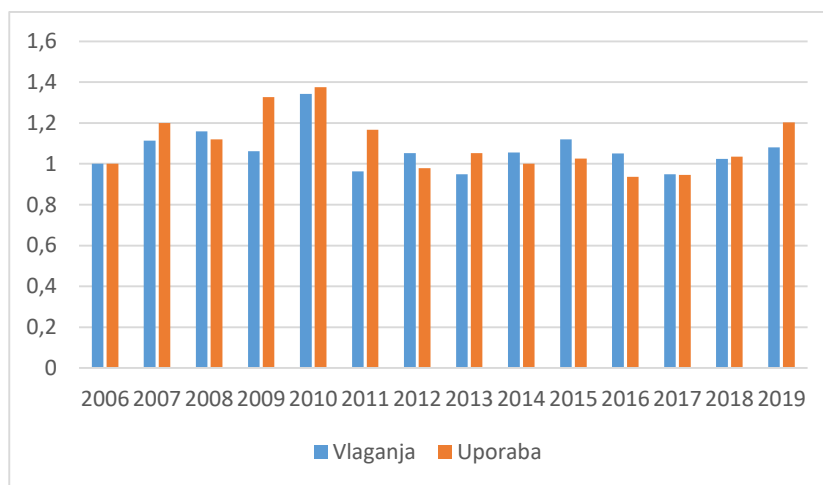

Slika 5: Uporaba storitev konzorcijskih nabav v obdobju od leta 2006 do leta 2019 po članicah (e-revije, e-knjige, SCOPUS)

Delež uporabe storitev konzorcijev CTK na UL od celotne uporabe storitev konzorcijev CTK je v letu 2019 znašal 52 %. Vrednost konzorcijskih nabav za UL je bila 1.961.113 EUR, delež vrednosti konzorcijev CTK za UL je predstavljal 41 % od celotne vrednosti konzorcijev CTK.

Leto	Sredstva ⁶	Število članic	Št. uporab	Cena/uporaba
2006	2.030.706	9	465.522	4,36
2007	2.259.941	10	558.406	4,05
2008	2.619.742	13	625.444	4,19
2009	2.781.941	12	829.576	3,35
2010	3.734.256	22	1.140.633	3,27
2011	3.598.721	71	1.330.321	2,7
2012	3.790.267	56	1.302.580	2,91
2013	3.599.554	36	1.370.553	2,63
2014	3.801.528	51	1.676.205	2,27
2015	4.256.945	51	1.718.826	2,47
2016	4.470.922	52	1.834.179	2,44
2017	4.245.443	53	1.736.202	2,61
2018	4.349.454	53	1.797.281	2,41
2019	4.701.777	51	2.162.678	2,17

Preglednica 9: Uporaba storitev konzorcijev CTK in izdatki v obdobju od leta 2006 do leta 2019 (e-knjige, e-revije, SCOPUS)

Slika 6: Letni indeksi rasti uporabe in rasti vlaganj v mednarodno znanstveno literaturo v obdobju od leta 2006 do leta 2019

Uporaba citatnega indeksa Scopus, v katerega je bilo vključenih 45 organizacij, je znašala 118.049 uporab (6 % več kot v predhodnem letu).

⁶ Upoštevana tudi sredstva za naročnine po članicah.

	2019	Science	Springer	ACS	IEEE	Wiley	JSTOR	Scopus	RSC
1	Alma mater Europaea - Evropski center, Maribor							x	
2	Alma Mater Europaea - Institutum studiorum humanitatis							x	
3	Biotehniški center Naklo							x	
4	DOBA Fakulteta za uporabne poslovne in družbene študije							x	
5	Fakulteta za dizajn, pridružena članica UP							x	
6	Fakulteta za informacijske študije							x	
7	Fakulteta za komercialne in poslovne vede		x					x	
8	Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici							x	
9	Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin		x			x		x	
10	Fakulteta za tehnologijo polimerov							x	
11	GEA College - Fakulteta za podjetništvo		x					x	
12	Geološki zavod Slovenije	x	x					x	
13	Gozdarski inštitut Slovenije					x			
14	IBS Mednarodna poslovna šola Ljubljana							x	
15	IEDC - Poslovna šola Bled, Fakulteta za podiplomski študij							x	
16	Inštitut informacijskih znanosti (IZUM)							x	
17	Institut Jožef Stefan	x	x	x	x	x		x	x
18	Inštitut za ekonomska raziskovanja							x	
19	Inštitut za hidravlične raziskave							x	
20	Inštitut za kovinske materiale in tehnologije	x	x					x	
21	Inštitut za narodnostna vprašanja							x	
22	Inštitut za novejšo zgodovino						x	x	
23	Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije							x	
24	Kemijski inštitut	x	x	x		x		x	x
25	Kmetijski inštitut Slovenije	x	x					x	
26	Mednarodna fakulteta za družbene in poslovne študije		x						
27	Nacionalni inštitut za biologijo					x			
28	Narodni muzej Slovenije						x		
29	Nova univerza		x					x	
30	Onkološki inštitut Ljubljana	x	x			x		x	
31	Ortopedska bolnišnica Valdoltra		x						
32	Pedagoški inštitut							x	
33	Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana	x						x	
34	Splošna bolnišnica Celje	x	x			x		x	
35	Splošna bolnišnica Jesenice	x	x					x	
36	Splošna bolnišnica Novo mesto		x						
37	Univerza na Primorskem	x	x			x	x	x	
38	Univerza v Ljubljani	x	x	x	x	x	x	x	x
39	Univerza v Mariboru	x	x	x	x	x	x	x	
40	Univerza v Novi Gorici	x	x	x			x	x	
41	Univerza v Novem mestu							x	
42	Univerzitetni klinični center Maribor	x	x			x			
43	Fakulteta za organizacijske študije		x					x	
44	Urbanistični inštitut Republike Slovenije							x	
45	Visoka šola za hotelirstvo in turizem Bled							x	
46	Visoka šola za računovodstvo							x	
47	Visoka šola za storitve							x	
48	Visoka šola za upravljanje podeželja GRM Novo mesto							x	
49	Zavod za gradbeništvo Slovenije		x					x	
50	Zavod za ribištvo Slovenije							x	
51	ZRC SAZU	x	x				x	x	
	skupaj članov	15	23	5	3	11	7	45	3

Preglednica 10: Člani konzorcijev CTK v letu 2019

1.3.6 Uporaba knjižničnega gradiva in elektronskih informacijskih virov

Značilnosti v letu 2019:

- 67.787 izposoj tiskanega gradiva oz. 5 % manj kot v predhodnem letu,
- 2.308.126 uporab e-virov oz. 4 % več kot v predhodnem letu,
- porast uporabe e-knjig in e-revij.

1.3.6.1 Izposoja tiskanega gradiva

CTK je v letu 2019 izposodil 67.787 enot tiskanega gradiva, 5 % manj kot v letu poprej.

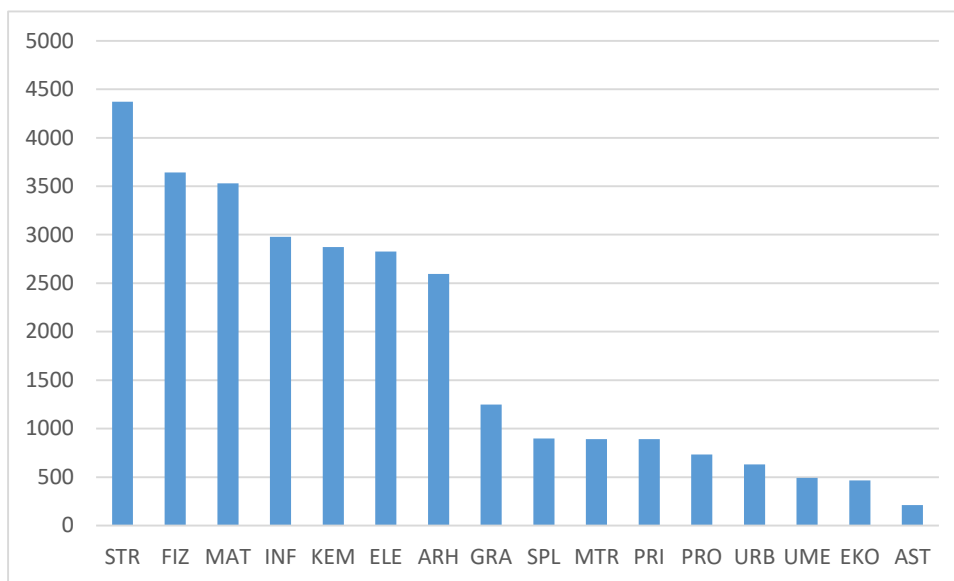
UPORABNIKI	VSE GRADIVO SKUPAJ		
	2018	2019	Indeks
vsi člani	71.262	67.787	95
študenti	46.431	38.871	83

Preglednica 11: Izposoja tiskanega gradiva CTK v letu 2019 v primerjavi z letom 2018

Kategorija	2018	2019	2019/2018
študenti vseh stopenj	46.837	38.871	83
srednješolci	1.457	1.340	92
zaposleni	8.762	9.281	106
zaposleni na univerzi	1.293	1.385	107
upokojenci	1.371	1.201	88
nezaposleni in brezposelni	2.771	3.724	134
zaposleni v matični ustanovi	8.403	9.625	115
ostali	368	2.360	641
Skupaj	71.262	67.787	95

Preglednica 12: Uporaba tiskanega gradiva CTK v letu 2018 po kategorijah uporabnikov

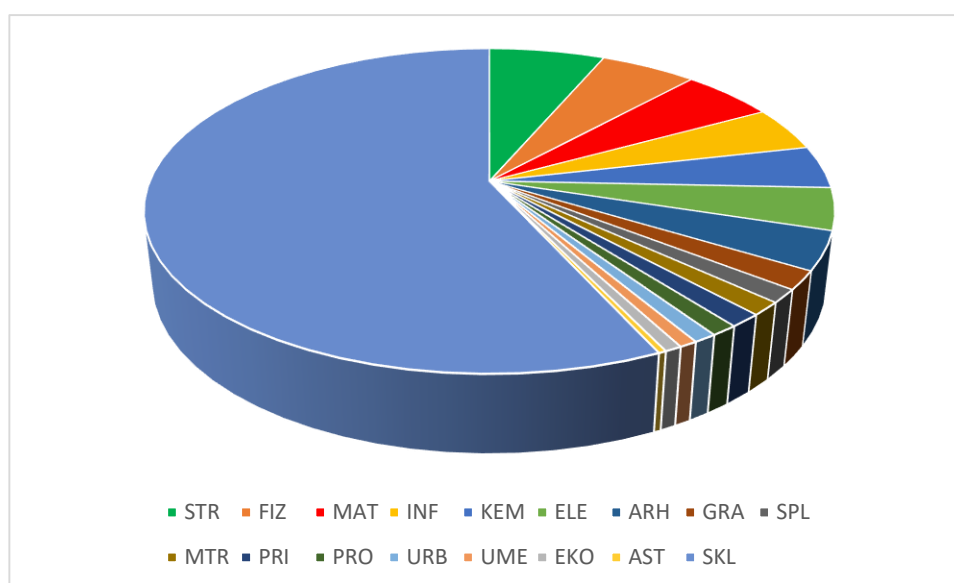
Največ gradiva je bilo izposojenega s področij strojništva, fizike in matematike. Približno 57 % celotne izposoje tiskanega gradiva je bilo iz skladišča, kjer gradivo ni razporejeno po strokovnih področjih in zato ne moremo oceniti, katero področje je med uporabniki najbolj iskano.

Slika 7: Izposoja monografskih publikacij iz prostega pristopa v letu 2019 po strokovnih področjih

Tip inf. vira	2018	2019	Indeks
Uporaba e-revij	1.553.252	1.779.928	114
Uporaba bibliografskih zbirk	207.519	184.969	89
Uporaba e-knjig	199.885	311.074	155
Uporaba e-slovarjev	41.472	32.155	77
skupno	2.002.128	2.308.126	104

Preglednica 13: Uporaba elektronskih informacijskih virov CTK po tipu v letu 2019

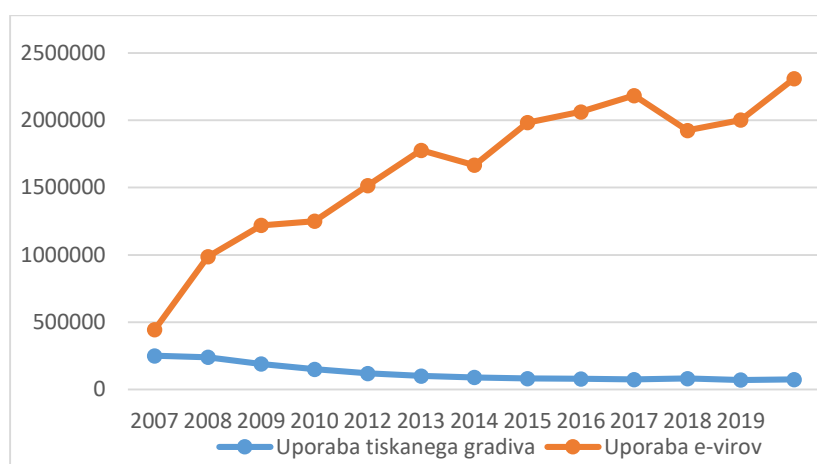

Slika 8: Struktura uporabe elektronskih informacijskih virov po tipu v letu 2019

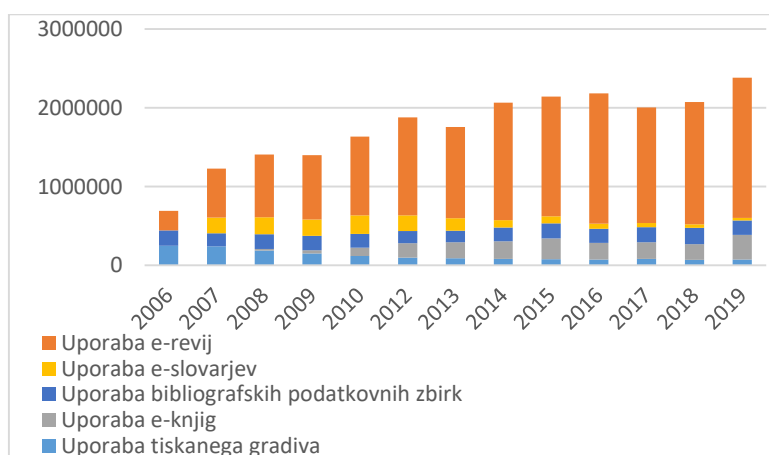
V letu 2019 je bil delež uporabe elektronskih informacijskih virov s strani uporabnikov z UL 59 % oz. za 2 odstotni točki manj kot leto pred tem.

Tip inf. vira	2018	2019	Indeks
Uporaba e-revij	873.328	954.958	109
Uporaba bibliografskih zbirk	144.671	122.694	84
Uporaba e-knjig	124.950	165.181	132
Uporaba e-slovarjev	41.472	32.155	77
skupno	1.184.421	1.274.988	108

Preglednica 14: Uporaba elektronskih informacijskih virov CTK po tipu v letu 2019 – Univerza v Ljubljani

Slika 9: Izposoja tiskanega gradiva in uporaba elektronskih informacijskih virov CTK v obdobju od leta 2006 do leta 2019

Slika 10: Uporaba posameznih tipov elektronskih informacijskih virov CTK v obdobju od leta 2006 do leta 2019

1.3.7 Medknjižnična izposoja in posredovanje dokumentov

Značilnosti v letu 2019:

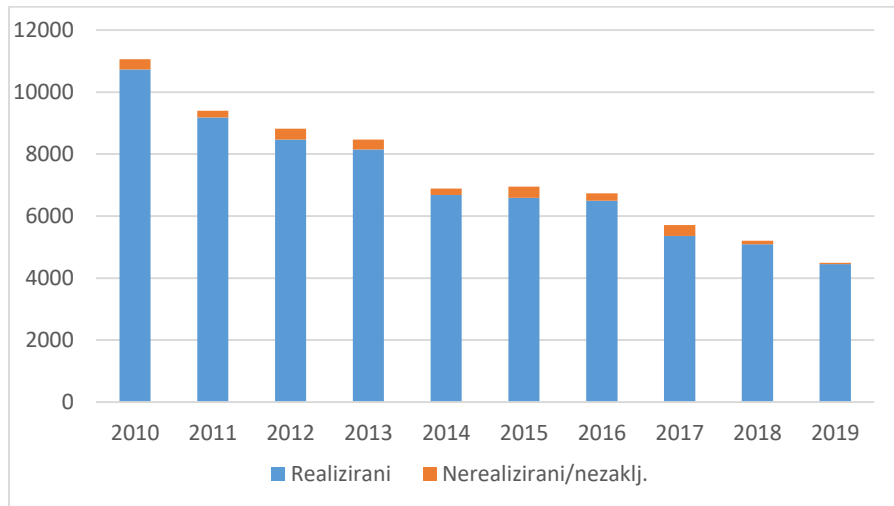
- 4.450 realiziranih vseh naročil oz. 14 % manj kot v predhodnem letu,
- 99 % realizacija naročil,
- 174 dobavljenih standardov SIST.

Pregled realizacije naročil v zadnjih dvanajstih letih jasno kaže na vplive okolja pri poslovanju oddelka, saj sta začela število naročil in njihova realizacija upadati z razvojem finančne in gospodarske krize v državi, po drugi strani pa so tehnološki razvoj, uspešna pogajanja in bogata konzorcijska ponudba elektronskih revij in v manjši meri elektronskih knjig zmanjšali potrebo uporabnikov po storitvah medknjižnične izposoje. Vpliv večje dostopnosti relevantnih virov zaradi odprte znanosti bo opaznejši v naslednjih letih. Število realiziranih naročil se je v desetletnem obdobju znižalo za več kot 50 %. Glavna dejavnika upada za to sta bogata konzorcijska ponudba digitalnih virov, ki se vsako leto dopolnjuje in širi, ter visoke oz. vedno višje založniške cene člankov in drugih virov, ki uporabnike odvrčajo od naročil.

V letu 2019 smo imeli vseh zahtevkov 4.450, od tega je bilo realiziranih 4.406, odprtih v obdelavi ter nerealiziranih je ostalo 44.

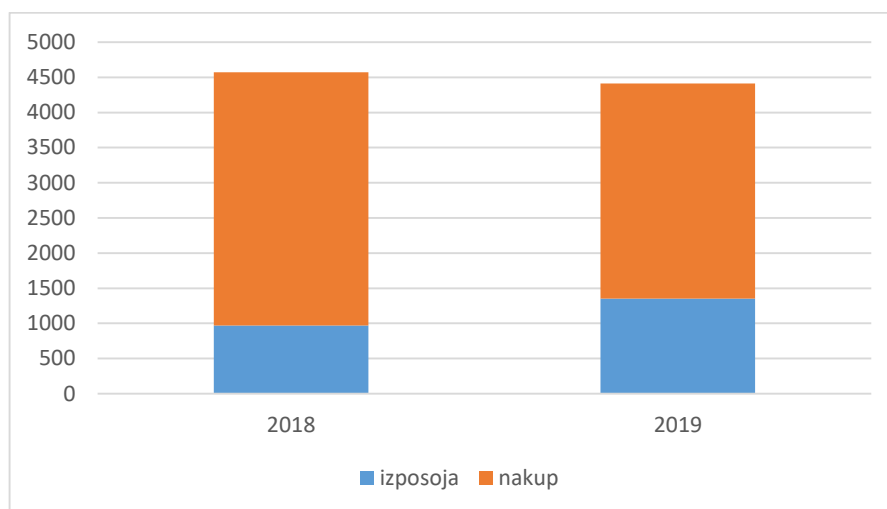
1.3.7.1 Odstotek realizacije

Odstotek realizacije zahtevkov je znašal 99 % oz. je bil za 2 odstotni točki več kot leto poprej.

Slika 11: Skupno število zahtevkov in realizacija v obdobju od leta 2010 do leta 2019

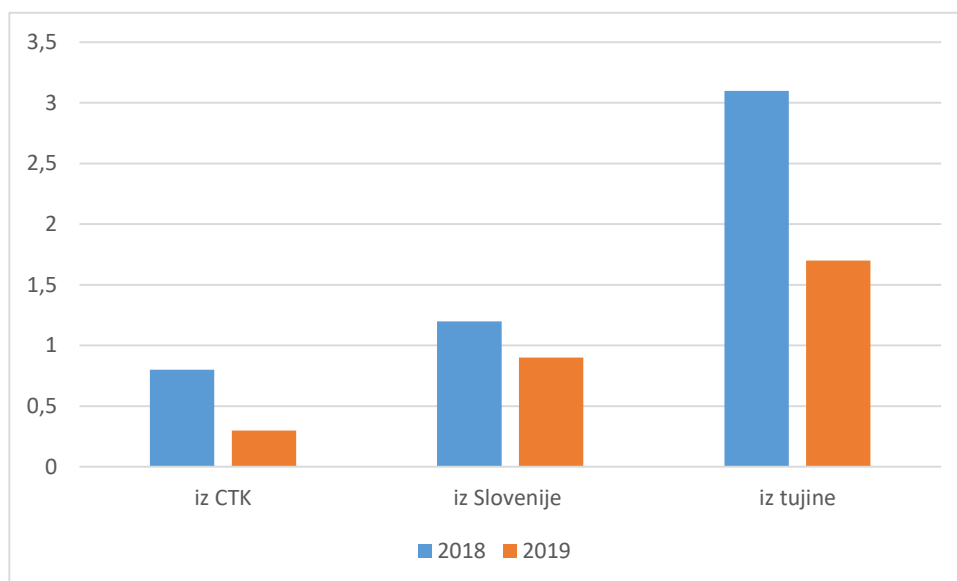
1.3.7.3 Struktura storitev

Slika 12: Struktura storitev v letih 2018 in 2019

Prevladuje nakup virov, izposoja predstavlja le okoli 33 % vseh storitev.

1.3.7.4 Hitrost dobave

Slika 13: Hitrost dobave dokumentov v letih 2017 in 2018 v dnevih

1.3.7.5 Dobava standardov

V letu 2019 smo dobavili 174 standardov iz Slovenije.

Poleg vsakodnevnega dela so strokovni delavci oddelka opravili še druge pomembne naloge:

- revizija in inventura standardov,
- skrbništvo zbirk,
- vodstvo skupin po knjižnici in druge naloge.

1.3.8 Informacijske storitve, standardoteka in PATLIB center

Značilnosti v letu 2019:

- 18.475 vseh informacijskih storitev oz. 43 % manj kot v predhodnem letu,
- nove naloge na področju podpore odprti znanosti,
- uspešno delo OSIC-a za tehniko.

Po letu 2019, ko je število informacijskih storitev v primerjavi s preteklim letom naraslo za kar 65 % zaradi intenzivnega vnosa v Katalog standardov CTK, smo v letu 2019 beležili število informacijskih storitev na nivoju preteklih let. Ob tem je potrebno povedati, da so se informacijski specialisti soočili z nekaterimi novimi nalogami, ki so od njih terjale številna nova znanja. V mislih imamo informacijsko podporo na področju odprte znanosti ter aktivnosti pri namestitvi nove programske platforme za portal DiKUL v okolju COBIB.SI.

Skupno je bilo v letu 2019 opravljenih 18.475 informacijskih in dokumentacijskih storitev ter izdelkov različnih tipov oz. 47 % manj kot leto poprej.

VRSTA STORITVE	2018	2019	2018/2017
Tematske poizvedbe	987	684	69
Poizvedbe iz baz podatkov skupaj	6.776	5.446	80
Svetovanje	306	140	46
Krajše informacije	1.503	1.265	84
Informacije iz COBIB-a	3.259	2.868	88
Informacije o citiranosti	36	0	0
Signalne informacije	16	16	100
Vnos v COBIB - vsebinska obdelava	3.255	1.920	59
Vnos v ICONDO	147	503	342
Vnos v katalog standardov	12.630	154	20
OSIC - verifikacija bibliografskih zapisov	2.968	3.149	106
Bibliografije raziskovalcev	2.963	2.330	79
SKUPNO	34.846	18.475	53

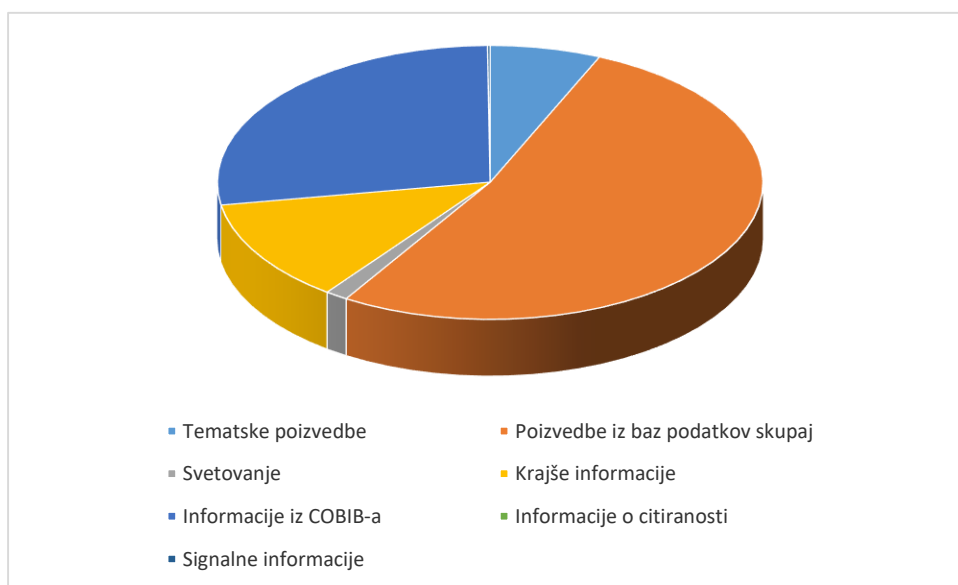
Preglednica 15: Število informacijskih storitev glede na vrsto v letu 2019 v primerjavi z letom 2018

Zmanjšanje števila tematskih poizvedb in drugih informacijskih storitev je bilo pričakovano zaradi večletnega zmanjševanja aktivnih uporabnikov knjižnice oziroma zaradi zmanjševanja izposoje tiskanega gradiva. Poizvedbe so zahtevnejše, kar izkazuje podatek, da je pri manjšem številu poizvedb relativno visoka številka poizvedb iz baz podatkov.

Zmanjšanje nekaterih obdelav je povezano z manjšim nakupom knjig, s skoraj zaključeno obdelavo starejšega fonda gradiva in (pri standardih), z manjšim številom revizorjev zbirk standardov ter z zaključenim vnosom vseh, tudi starejših in neveljavnih zbirk.

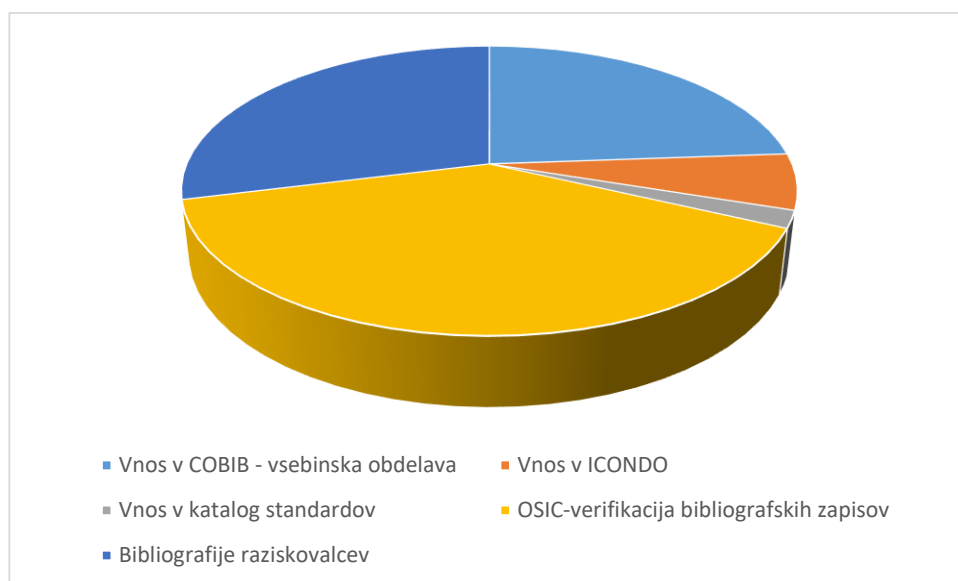
Nove in dodatne naloge informacijskih specialistov v letu 2019 so bile: razstave in strokovne predstavitve, promocija knjižnih novosti in informacijskih storitev na družbenih omrežjih in v CTK, sodelovanje pri projektu Mreža odprte znanosti, sodelovanje v delovni skupini EOSC⁷ Rules of Participation, aktivnosti na področju podpore skupnostni znanosti (Citizen Science), podpora delovanju učne delavnice in druge.

V delo sta se v letu 2019 uspešno vključili in usposobili novi sodelavki – informacijski specialistki za gradbeništvo in strojništvo.

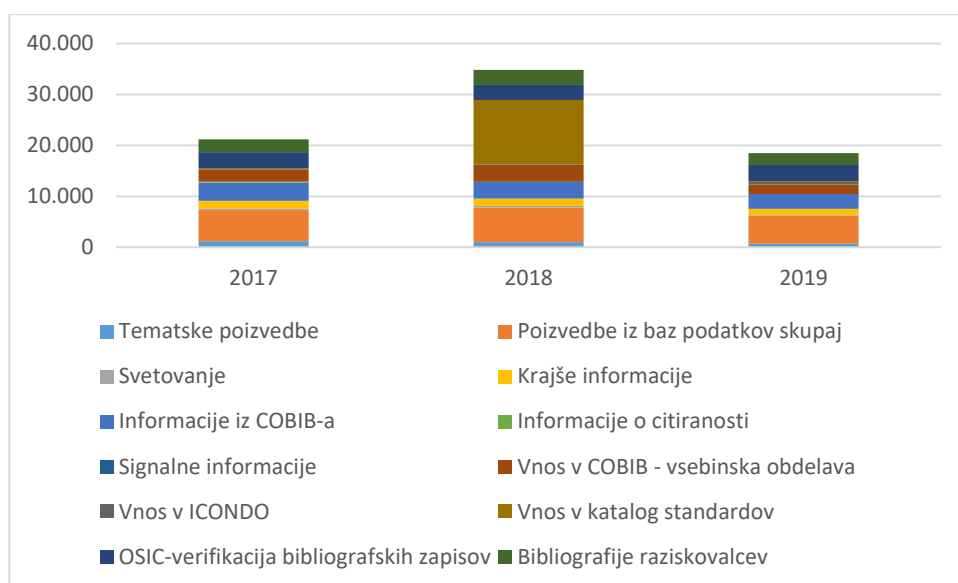

Slika 14: Struktura informacijskih storitev v CTK v letu 2019

⁷ European Open Science Cloud.

Slika 15: Struktura dokumentalističnih storitev in izgradnje podatkovnih zbirk v CTK v letu 2019

Slika 16: Struktura informacijskih ter dokumentalističnih storitev in izgradnje podatkovnih zbirk v CTK v obdobju od leta 2017 do leta 2019

1.3.9 Usposabljanje uporabnikov, svetovanje in razvoj

Značilnosti v letu 2019:

- 3.732 vseh udeležencev usposabljanja oz. 16 % več kot v predhodnem letu,
- 267.231 dostopov do portala DiKUL oz. 10 % manj kot v predhodnem letu,
- povečanje števila študentov v programih usposabljanja za 4 %.

1.3.9.1 Usposabljanje in prireditve za uporabnike v CTK v letu 2019

Vrsta	Število udeležencev	Število izvedenih usposabljanj
Tečaji in predstavitve	568	22
Vodeni ogledi	653	27
Strokovno usposabljanje (za CTK in zunanje)	118	5
Sodelovanje v študijskih programih	295	15
Kratka individualna usposabljanja uporabnikov	1.665	1.665
Strokovna srečanja	140	2
Usposabljanje na drugih institucijah	83	2
Delovna praksa	1	1
Predstavitve obiskovalcem iz tujine	9	3
Razstave	200	3
Skupaj	3.732	80⁸

Preglednica 16: Usposabljanje uporabnikov v CTK v letu 2019

	Število udeležencev		
	2018	2019	Ind.
Študenti	1.946	2.039	104
Srednješolci	1.105	1.143	103
Ostali	270	550	203
Skupaj	3.321	3.732	112

Preglednica 17: Struktura udeležencev izobraževanja v letih 2018 in 2019

Tečaji: Večino tečajev so obiskale organizirane skupine srednješolcev in študentov, ki so spoznavali načine pridobivanja informacij v knjižnicah. V letu 2019 je bil povečan obisk srednješolcev. Opažamo, da je za tovrstne oblike usposabljanja pomembno, da so organizirane v okviru formalnih učnih vsebin.

Vodeni ogledi: Cilj ogledov je temeljna predstavitev dejavnosti knjižnice. Vsebine prilagajamo potrebam posameznih šol.

⁸ Kratka individualna usposabljanja uporabnikov niso všteta.

CTK so obiskali dijaki in študenti sledečih organizacij:

- dijaki Zavoda za slepe in slabovidne Ljubljana,
- dijaki srednje šole Črnomelj,
- dijaki gimnazije in srednje šole Kočevje,
- dijaki srednje elektro šole in tehniške gimnazije Šolskega centra Novo mesto,
- dijaki gimnazije Rudolfa Maistra Kamnik,
- dijaki elektrotehniško-računalniške srednje šole in gimnazije Ljubljana (Vegova),
- študenti mednarodnega podiplomskega študija na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo UL,
- študenti fakultete za arhitekturo UL,
- študenti različnih smeri Biotehniške fakultete UL,
- študenti bibliotekarstva, informacijske znanosti in knjigarstva na Filozofski fakulteti UL.

Kratka individualna usposabljanja uporabnikov: Ta vrsta usposabljanja je najenostavnejša, a tudi najpomembnejša metoda predstavitve in načina uporabe informacijskih virov. Knjižničarji na Oddelku za izposajo in upravljanje čitalnic ter informacijski specialisti dnevno pomagajo uporabnikom pri iskanju informacij. Pri tem jih usposablajo za samostojno rabo informacijskih virov. Spodbujanje uporabnikov k usmerjeni uporabi relevantnih informacijskih virov v knjižnici je prvi korak v procesu informacijske kot tudi digitalne pismenosti študentov, zato bo vodstvo tovrstno delovanje strokovnjakov spodbujalo tudi v bodoče.

Sodelovanje v študijskih programih: Predstavitev informacijskih storitev in virov CTK je že več let vključen v nekaterih študijskih programih. Na tem področju sodelujemo s:

- Filozofsko fakulteto UL,
- Biotehniško fakulteto UL,
- Fakulteto za arhitekturo UL,
- Fakulteto za tehnologijo polimerov Slovenj Gradec ter z
- Visoko šola za storitve, Ljubljana.

Obiski iz tujine: V letu 2019 so nas obiskali kolegi – knjižnični strokovnjaki s Poljske ter iz Španije.

Strokovna praksa: V sodelovanju z Oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete UL je bil na delovni praksi 1 študent bibliotekarstva, informacijske znanosti in knjigarstva.

Strokovna srečanja: V sodelovanju z mednarodno strokovno organizacijo LIBER in Scientific Knowledge Services smo organizirali tradicionalno strokovno srečanje slovenskih nabavnih konzorcijev Pogled na odprto znanost. Ob 70-letnici CTK smo tudi organizirali spominsko svečanost.

Slika 17: Slovesnost ob 70-letnici CTK ter strokovno srečanje Pogled na odprto znanost (Foto: Gašper Lešnik)

Razstave: Organizirali smo tri razstave, in sicer Najin Camino de Santiago Frances, Skrito življenje podzemlja ter spominsko razstavo o razvoju CTK ob 70-letnici knjižnice.

Slika 18: Otvoritev razstave Najin Camino de Santiago Frances (Foto: Gašper Lešnik)

1.3.9.2 Razvojna dejavnost ter ocenjevanje kakovosti CTK v letu 2019

Vzdrževanje portala DiKUL: Tekoče vzdrževanje portala DiKUL je obsegalo popravke, brisanje starih in dodajanje novih virov v portal, vzdrževanje zbirke fondov elektronskih gradiv knjižnic UL ter vzdrževanje sistemov za oddaljeni dostop (v sodelovanju z NUK). V letu 2019 smo aktivno vzdrževali telefonsko pomoč uporabnikom, kar se je izkazalo za zelo učinkovito. Aktivno smo sodelovali z IZUM-om pri vzpostavitvi projekta ADZ – Akademska digitalna zbirka, ki bo ob ustrezni programski rešitvi v COBISS-u nadomestil trenutno platformo DiKUL. Aktivno smo sodelovali tudi pri razvoju programske opreme za repozitorij DiRROS. DiRROS slovenskim raziskovalnim inštitutom, samostojnim raziskovalcem in drugim uporabnikom ponuja storitev objavljanja in hrambe različnih elektronskih dokumentov brezplačno. Združljivost z navodili OpenAIRE zagotavlja izmenjavo vsebin z drugimi repozitoriji ter izpolnjevanje določil Evropske komisije glede odprte dostopnosti recenziranih znanstvenih objav in raziskovalnih podatkov, ki so rezultat z javnimi sredstvi financiranih projektov iz okvirnih programov FP7 in Obzorje 2020 kakor tudi zahtev slovenske nacionalne strategije, inštitucionalnih politik in financerjev.

Učna delavnica: Po uspešni namestitvi 3D-tiskalnika v letu 2017 smo nadaljevali s snovanjem učne delavnice. V ta namen smo ob koncu leta 2019 izpraznili veliko pisarno v prvem nadstropju, ki jo bomo v letu 2020 začeli uporabljati tudi kot učno delavnico. Namen učnih delavnic je, da se študenti in drugi uporabniki seznanijo z novimi uporabnimi tehnologijami, ki se lahko koristno aplicirajo pri študiju, pri strokovnem in pri raziskovalnem delu.

Slika 19: Učna delavnica

1.3.9.3 Obveščanje uporabnikov ter promocija CTK v letu 2019

Obveščanje v okolju družbenih omrežij: Sprotno smo vzdrževali spletna dnevnik CTK in DiKUL. V letu 2019 smo v CTK nadaljevali obveščanje na družbenih omrežjih ter po e-pošti.

Zloženke in prospekti: Prenovili smo publikacijo Vodnik po virih in storitvah CTK. Organizirali smo promocijo novih informacijskih virov.

1.3.9.4 Sodelovanje z UL v letu 2019

Z UL smo sodelovali na več različnih načinov. Najbolj pomembno delo za UL je bilo operativno vzdrževanje virov in storitev DiKUL. Sodelovali smo tudi v Komisiji za razvoj knjižničnega sistema UL, v Komisiji za razvoj informacijskega sistema UL ter v različnih delovnih skupinah. Kot vsako leto smo tudi v letu 2019 koordinirali nabavo tiskanih izvodov znanstvenih revij za konzorcije, kjer je bilo to potrebno.

1.3.9.5 Bibliografija zaposlenih v letu 2019

DEKLEVA SMREKAR, Doris. Informacijski viri CTK kot podpora za študij arhitekture. Ljubljana: Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani, 2019. 17 f., ilustr. [COBISS.SI-ID 40333829]

DEKLEVA SMREKAR, Doris. Navodila za iskanje v bazi ICONDA : učno gradivo za študente 1. letnika Fakultete za arhitekturo. Ljubljana: [s. n.], 2019. 6 f., ilustr. [COBISS.SI-ID 40333573]

PUŠNIK, Miro. Pomen raziskovalnih podatkov pri vrednotenju znanstvenega dela. V: Odprta znanost : konferenca Odprti raziskovalni podatki in Delavnica za raziskovalce 14. in 15. november 2019, Glazerjeva dvorana, Univerzitetna knjižnica Maribor. Maribor: [s. n.]. 2019, str. [1-13], ilustr. https://www.rd-alliance.org/system/files/documents/Pu%C5%A1nik_Pomen_raziskovalnih_podatkov_pri_vrednotenju_2.1.pdf. [COBISS.SI-ID 40380933]

VIZJAK Pavšič, Mojca, Knjižnica z najdaljšim delovnim časom : 70 let Centralne tehniške knjižnice / Mojca Vizjak Pavšič ; foto Jože Suhadolnik. - Fotogr. "V: "Delo (Ljubljana). - ISSN 0350-7521. - Leto 61, št. 262 (14. nov. 2019), str. 14

1.3.9.6 Udeležba na strokovnih konferencah v letu 2019

- Plagiatorstvo in detekcija podobnih vsebin, 20. 2. 2019, Maribor. Strokovnega srečanja so se udeležili Miro Pušnik, Maja Vihar, Doris Dekleva Smrekar in Mitja Vovk Iskrič.
- Udeležba na konferenci: "Trajnostna in čista oskrba z energijo za ogrevanje in hlajenje, 1. 4. – 2. 4. 2019 Portorož. Konferenca se je udeležila ga. Mojca Kosem Avsec.
- Dnevi računovodij 2019, Portorož, 25.-26. 4. 2019. Strokovnega srečanja se je udeležila ga. Vesna Kalabič.
- Konferenca Liber 2019, Dublin, 25. – 29. 6. 2019. Konferenca sta se je udeležila Darja Vajs Košir in Mitja Vovk Iskrič.
- Konferenca OAI 11 – CERN-UNIGE Workshop on Innovations in Scholarly Ženeva, 18. – 22. 6. 2019. Konferenca se je udeležil Miro Pušnik.

- Strokovno srečanje visokošolskih knjižnic UL 2019, Ljubljana, 12. 6. 2019. Konference so se udeležili Miro Pušnik, Darja Vajs Košir in Tilen Mandelj.
- Pogled na odprto znanost, Ljubljana, 9. 11. 2019. Konference se je udeležilo 16 delavcev CTK.

1.3.10 Razvojne naloge CTK na področju informacijske tehnologije v letu 2019

Razvojne naloge:

- Upravljali smo s portalom DiKUL (urejanje podatkov o zalogi in dostopu do e-gradiv, urejanje podatkov in nastavitvev za dostop in iskanje po e-virih ter urejanje podatkov o IP-območjih in drugih nastavitvah posameznih grup). Sproti smo tudi reševali nekatere probleme, ki so nastali pri uporabi DiKUL.
- Sodelovanje pri pripravi projekta Akademska digitalna zbirka Slovenije, ADZ.si.
- Razvoj nove spletne strani.
- Sodelovanje pri vpeljavi nove programske opreme za vodenje javnih naročil.
- Nadaljevanje virtualizacije omrežja.

Naloge tekoče podpore in ostale sprotne naloge:

- zagotavljanje obratovalnega stanja mreže PC,
- vzdrževanje elektronske čitalnice v prostem pristopu in podpora uporabnikom,
- vzdrževanje računalniške učilnice in podpora pri izvajanju izobraževanj za uporabnike,
- izobraževanje in podpora zaposlenim pri tekočem delu,
- izvajanje varnostne politike,
- vzdrževanje domače strani in ostalih informacijskih sistemov,
- vzdrževanje strežnikov in podatkovnih zbirk,
- nabave in instalacije opreme,
- reševanje okvar in trenutnih problemov,
- storitve arhiviranja, tiskanja in drugih uslug,
- oblikovanje besedil in tiskanje edicij,
- organizacijska pomoč (seminarji, konference...),
- izvedba inventure osnovnih sredstev (razen gradiva),
- ostale tekoče naloge.

Poleg tekočih nalog s področja IT-infrastrukture smo:

- izvajali podporo pri evidenci delovnega časa CTK,
- vodili javna naročila za nabavo vse opreme in nabavo blaga in storitev za področje IKT, izvajali notranji nadzor nad vsemi javnimi naročili na področju materialnih stroškov,
- sodelovali pri začetnih aktivnostih na projektu Odprta znanost,
- sodelovali pri pripravi internih aktov CTK,
- sodelovali pri pripravi in izvedbi javnih razpisov za nakup literature.

1.3.11 Portal Digitalne knjižnice Univerze v Ljubljani

Tudi v letu 2019 je portal DiKUL v okviru triletne pogodbe deloval na programski platformi EBSCO Discovery Service – EDS. Pri vzdrževanju portala so se pojavljale številne težave. Razlogov za težave je več, ključni pa je arhitektura platforme same. Pogosto so se samodejno spreminjale nastavitve v portalu EDS, izgubljal se je tudi dostop do celotnih besedil. Ugotavljamo, da se to posledično pozna tudi v manjši

uporabi celotnih besedil skozi portal DiKUL, saj je bilo število dostopov do portala sicer večje kot v letu pred tem. Zato smo v te segmente upravljanja morali vložiti veliko truda.

	2018	2019	Indeks
Število vključenih zbirk	132	137	104
Število dostopov do portala	295.362	267.231	90
Število uporabljenih celotnih besedil	158.421	144	91

Preglednica 18: Uporaba portala DiKUL v letu 2019

1.3.12 Naloge vodstva CTK

1.3.12.1 Delo direktorja v letu 2019

Direktor je organiziral in vodil delo ter poslovanje knjižnice. Poleg zagotavljanja ter izvajanja vsakoletnih pogodb s financerji MIZŠ MK ter z vsemi dobavitelji je bilo najpomembnejše delo opravljeno na razpisu ARRS za sofinanciranje tuje znanstvene literature in baz podatkov.

ARRS je CTK ter konzorcijem CTK za leto 2018 dodelil znatno več sredstev za elektronski dostop v okviru konzorcijev CTK kot za leto 2017 ter približno enaka sredstva za naročnine na posamezne naslove kot v letu poprej. Direktor je koordiniral aktivnosti pri pridobivanju sredstev, določil člane pogajalske skupine in koordiniral njeno delo.

Direktor je sodeloval pri aktivnostih reševanja prostorske problematike CTK, s predstavniki najemodajalca je sodeloval v pogajanjih za zmanjšanje najemnine in obratovalnih stroškov.

Skrbel je za primerne delovne pogoje.

Sodeloval je pri aktivnostih knjižničnega informacijskega sistema na UL ter pri pogovorih o morebitnem tesnejšem povezovanju UL in CTK.

Organiziranje in usklajevanje delovnega procesa je potekalo na vsakotedenskih kolegijih, na dvotedenskih poročevalskih sestankih s posameznimi vodji oddelkov, s pomočjo mesečnih poročil vodij oddelkov, s pogostimi nujnimi razgovori in elektronsko pošto.

Direktor je napisal letni program dela in poslovno poročilo z registrom tveganj. Skrbel je za materialno in finančno poslovanje s pregledovanjem finančnih načrtov, občasne finančne realizacije in z drugim.

Kot strokovni vodja knjižnice je sodeloval s Strokovnim svetom knjižnice, skrbel pa je tudi za izvajanje odločitev Sveta zavoda.

V letu 2019 je bil uspešno izveden razpis za direktorja CTK.

1.3.12.2 Pravne in upravne naloge v letu 2019

Pravni akti CTK

Precej časa smo posvetili pripravi gradiv za seje Sveta CTK, pripravi različnih pravnih aktov ter izvajanju dinamičnih sprememb na področju delovnopravne in druge zakonodaje.

Sodelovanje z UL in drugimi partnerji

Sodelovali smo pri pripravi in pregledu pogodb s konzorcijskimi partnerji na UL in pri ostalih partnerjih ter dobaviteljih, kot vsa leta. Poudarek je bil na pravnem pregledu pogodb glede na splošna pravila

civilnega prava in usklajenosti s postopki javnega naročanja. Pri tem je bilo zahtevno usklajevanje pri posameznih vprašanjih (pooblastila za posamezna dejanja, obveznosti partnerjev, pravilna izvedba postopkov javnega naročanja ipd.).

Sklenjene letne pogodbe in evidenca pogodb in sporazumov

Sklenjene so bile pogodbe, ki so podlaga za delovanje in financiranje CTK. S ponudniki storitev smo podaljšali ali na novo podpisali pogodbe za različne vrste storitev (pogodbe za dobavo literature, za izvajanje nalog varnosti in zdravja pri delu, za pravno svetovanje, za izvajanje storitev varnostne službe in druge).

Javna naročila

Javno naročanje smo izvajali v skladu z Zakonom o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15 in 14/18), izvajali pa smo tudi določila internega pravilnika Navodila za oddajo evidenčnih naročil.

Delovna razmerja

Leto 2019 je CTK začel z 40 zaposlenimi delavci in tudi zaključil s 40 zaposlenimi delavci. Ob tem smo imamo zaposleno tudi delavko invalidko, s čimer smo bili oproščeni plačila prispevka za vzpodbujanje plačevanja invalidov. V letu 2019 ni bilo upokojitev.

Jubilejne nagrade ter odpravnine ob upokojitvah smo v letu 2019 izplačevali v skladu z veljavnimi zakonskimi predpisi, prav tako tudi napredovanja.

Načine in ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu smo zagotavljali na podlagi Izjave o varnosti z oceno tveganja. Izjavo smo glede na dinamiko sprememb ustrezno dopolnili in spremenili na podlagi splošnih zakonskih zahtev.

Izvajali smo določila Pravilnika o poslovnem in delovnem času v CTK. Nadaljevali smo z nadzorom pravilnosti registracij prisotnosti ter izpopolnili dokumentacijo, ki omogoča revizijo posameznih vnosov popravkov.

Informacije javnega značaja

Ob sodelovanju službe za informacijsko tehnologijo smo dopolnjevali katalog informacij javnega značaja in dopolnitve objavili na spletni strani CTK.

1.3.12.3 Delo Sveta CTK v letu 2019

Svet CTK se je v letu 2019 sestal na dveh rednih in petih dopisnih sejah. V skladu s pristojnostmi je obravnaval številne zadeve in potrdil vse akte, pomembne za delovanje zavoda:

- Program dela in Finančni načrt CTK za leto 2019,
- Poslovno in finančno poročilo za leto 2018,
- Poročilo notranje revizije,
- poročila različnih komisij.

V letu 2019 je Svet CTK izpeljal tudi postopke izbire direktorja knjižnice.

Svet CTK se je intenzivno vključeval v napore za zagotavljanje ustreznih sredstev za delovanje knjižnice, še posebej na področju zagotavljanja sredstev za nakup opreme.

1.3.13 Delo na finančno-računovodskem področju v letu 2019

- Plačila obveznosti iz poslovanja CTK in tekoče urejanje, zajemanje, knjigovodsko evidentiranje (v dnevnik glavne knjige, glavno knjigo in analitične evidence – poslovne knjige CTK) ter priprava podatkov za potrebe zunanjih in notranjih uporabnikov.
- Vodenje davčnih evidenc za CTK v skladu s predpisi s tega področja.
- Izvajanje računovodskega nadzora in nadzora nad izpolnjevanjem terjatev in plačilom obveznosti ter arhiviranje izvirnikov knjigovodskih listin.
- Izvajanje obračuna plač in drugih osebnih prejemkov zaposlenih in skrb za evidence na tem področju.
- Priprava finančnega načrta za leto 2019 s spremembami.
- Izdelava letnih računovodskih poročil in obvezni računovodski izkazi za leto 2018 so bili v skladu z zakonskimi roki oddani do konca februarja leta 2019.
- Priprava premoženjske bilance CTK.
- Skrb za pravočasno oddajo zahtevkov financerjem za pridobitev finančnih sredstev v skladu s pogodbami o financiranju dejavnosti (oziroma mesečnih zahtevkov na podlagi začasnega financiranja), za pravočasna plačila obveznosti do dobaviteljev, izplačila plač in osebnih prejemkov, za tekoča realizirana plačila terjatev (delno s predplačili) in urejanje, zajemanje, knjigovodsko evidentiranje, računovodski nadzor in pravočasno sporočanje podatkov ter pripravo zgoraj naštetih poročil.
- Izplačila in usklajevanje plač v skladu z veljavnimi predpisi, spremembami in dopolnitvami Zakona o sistemu plač v javnem sektorju.

1.4 POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH

1.4.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje

Delovno področje CTK, ki je javni zavod, opredeljujejo Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 17/91-I – ZUDE, 55/92 – ZVDK, 13/93 – ZP-G, 66/93 – ZP-H, 66/93 – ZVDK-A, 45/94 – odl. US, 8/96, 31/00 – ZP-L, 36/00 – ZPDZC, 127/06 – ZJZP), Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUIK in 92/15), Zakon o visokem šolstvu (Zakon o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/16, 61/17 – ZUPŠ, 65/17), Uredba o javnem financiranju visokošolskih zavodov in drugih zavodov (Uradni list RS, št. 35/17, 24/19). Dejavnost CTK je opredeljena v 6. členu Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani (Uradni list RS, št. 60/03, 44/07, 90/10). CTK mora upoštevati še Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/03) in Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/03, 70/08, 80/12). Po 32. členu Zakona o knjižničarstvu mora pristojno ministrstvo določiti Osrednje specializirane informacijske centre. CTK je bil na podlagi javnega razpisa za sofinanciranje osrednjih informacijskih centrov v letu 2018 izbran in uvrščen v program sofinanciranja za obdobje 2018–2019. Delo OSIC-ev določa Pravilnik o postopku (so)financiranja, ocenjevanja in spremljanju izvajanja raziskovalne dejavnosti (Uradni list RS, št. 52/16, 79/17, 65/19). Ta pravilnik določa tudi pogoje in postopke ter načine izbiranja, spremljanja nakupov in zagotavljanje dostopnosti sofinancirane znanstvene literature in baz. Pogoje in način delovanja CTK na področju varovanja osebnih podatkov določa Zakon o varstvu osebnih podatkov ZVOP – 1 (Uradni list RS, št. 86/04, 113/05 – ZInFP, 51/07 – ZUstS-A, 67/07). Knjižnica kot posredni proračunski uporabnik upošteva Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 110/11 – ZDIU12, 104/12 – ZIPRS1314, 14/13, 46/13 – ZIPRS1314-A, 82/13 – ZIPRS1314-C, 101/13, 101/13 – ZIPRS1415, 38/14 – ZIPRS1415-A, 95/14 – ZIPRS1415-C, 14/15 – ZIPRS1415-D, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 80/16 – ZIPRS1718, 33/17 – ZIPRS1718-A, 71/17 – ZIPRS1819, 13/18, 75/19 – ZIPRS2021), Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C).

Po Pravilniku o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS 46/03) je CTK uvrščena med javne zavode in druge izvajalce služb s področja vzgoje in izobraževanja ter športa, zato svoje delovanje in razmerja ureja po Kolektivni pogodbi za dejavnost vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 52/94, 49/95, 34/96, 45/96, 51/98, 28/99, 39/99, 39/00, 56/01, 64/01, 78/01, 56/02, 43/06, 52/07, 61/08, 60/08, 87/08, 33/10, 83/10, 89/10, 17/11, 79/11, 40/12, 3/13, 46/13, 67/13, 7/14, 52/14, 3/15, 55/15, 106/15, 4/16, 8/16, 39/16, 51/16, 3/17, 38/17, 45/17, 46/17, 3/18, 47/18, 80/18, 4/19, 45/19, 58/19). Ustanovitelske pravice in obveznosti do CTK izvršuje Vlada Republike Slovenije. CTK je pridružena članica UL (Pogodba o pridruženem članstvu, podpisana 29. 10. 2003 z aneksom z dne 16. 5. 2007), z UL ima tudi sklenjeno pogodbo o zagotavljanju knjižničnih storitev in načinu obračunavanja članarine – vpisnine.

Notranji akti CTK so: Statut CTK (ki je pričel veljati 1. 2. 2012), Načrt razvoja Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani za obdobje 2009–2013 (sprejet na 7. seji Sveta CTK 19. 2. 2009), Načrt razvoja Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani za obdobje 2014–2020 (sprejet na 13. redni seji Sveta CTK 14. 12. 2014), Izjava o poslanstvu knjižnice (sprejeta na 8. seji Sveta knjižnice dne 27. 5. 2004). Organizacija in sistemizacija delovnih mest je urejena po Pravilniku o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v CTK (sprejet 21. 12. 2016). Spremembe so bile objavljene še 15. 5. 2017 ter 25. 9. 2017. CTK ima še naslednje splošne akte: Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja (sprejet 11. 6. 2019), ki ureja pogoje

uporabe knjižničnega gradiva in opravljanja knjižničnih storitev; Navodila za oddajo evidenčnih naročil (sprejeta 2. 10. 2019), ki urejajo oddajo javnih naročil brez objave; Pravilnik o varovanju zaupnih in osebnih podatkov ter o varovanju dokumentarnega gradiva (sprejet 31. 3. 2005); Pravilnik o računovodstvu (sprejet 10. 2. 2003), ki ureja delovanje računovodstva; Pravilnik o blagajniškem poslovanju (sprejet 25. 2. 2016); Pravilnik o napredovanju v plačne razrede v Centralni tehniški knjižnici Univerze v Ljubljani (sprejet 1. 1. 2009); Pravilnik o delovanju notranje revizije (sprejet 18. 6. 2003), ki ureja delovanje notranje revizije v CTK; Pravilnik o merilih delitve sredstev za delovno uspešnost (sprejet 2. 9. 2005); Pravilnik o oddaji službenega stanovanja v najem (sprejet 2. 9. 2005); Poslovnik o delu Sveta CTK (sprejet 6. 2. 2017); Navodilo o omejitvah in dolžnostih delavcev CTK pri prejemanju daril (sprejeto 18. 11. 2011); Navodilo o postopkih izvajanja službenih potovanj (sprejeto 15. 9. 2010); Pravilnik za izločanje in odpis knjižničnega gradiva v CTK (27. 12. 2016); Spremembe pravilnika za izločanje in odpis knjižničnega gradiva v CTK z dne, 15. 2. 2018; Pravilnik o prostovoljstvu v CTK (sprejet 12. 9. 2012); Pravilnik o povračilu stroškov prevoza na delo in z dela v CTK (sprejet 22. 6. 2012); Načrt integritete v CTK (sprejet 3. 6. 2011 s spremembami in dopolnili vsako leto skladno s predpisi); Pravilnik o ugotavljanju alkoholiziranosti in ugotavljanju prisotnosti drugih psihoaktivnih substanc v CTK (sprejet 22. 6. 2012); Navodila o ravnanju in ukrepih za preprečevanje trpinčenja v delovnem okolju ter za odpravo njegovih posledic v CTK (sprejeta 12. 3. 2012); Navodila za popis knjižničnega gradiva v CTK (sprejeta 16. 4. 2013); Navodila o načinu nabave knjižničnega gradiva v Centralni tehniški knjižnici Univerze v Ljubljani (sprejeta 16. 5. 2014); Pravilnik Pogoji uporabe računalnikov, storitev interneta ter elektronskih informacijskih virov v CTK (sprejet 16. 10. 2015); Pravilnik o poslovnem in delovnem času v CTK (sprejet 31. 12. 2015).

1.4.2 Dolgoročni cilji CTK

Razvojne usmeritve in cilji so zapisani v Programu razvoja CTK za obdobje 2014–2020, ki je bil sprejet na 13. seji Sveta CTK dne 19. 12. 2014 (dokument dostopen na <http://www.ctl.uni-lj.si/osnovni-podatki/Dokumenti/program-razvoja1420.pdf>).

1.4.2.1 Razvojne usmeritve

Smiselno je, da ostane smoter CTK tak, kot je, le dopolnjen z intenzivnejšo vlogo CTK v univerzitetnem knjižničnem sistemu ter v sistemu zagotavljanja znanstvene infrastrukture v Sloveniji.

Glavne strateške usmeritve CTK v tem programskem obdobju so:

- CTK bo največja slovenska knjižnica za področje tehnike.
- CTK bo opravljal nekatere dejavnosti univerzitetne knjižnice za Univerzo v Ljubljani.
- CTK bo del sistema raziskovalne infrastrukture v Sloveniji.
- CTK bo s svojim delovanjem zastopal širok družbeni interes.

Strokovni delavci v CTK so strokovnjaki z različnih področij tehnike in deloma naravoslovja ter bibliotekarji. Kadrovska zasedba ustreza zahtevnim nalogam, ki jih knjižnica izvaja, bo pa v prihodnje več pozornosti potrebno posvetiti strokovni vzgoji mlajših kadrov na področju znanstvenega in strokovnega informiranja. Opažamo namreč, da formalni študijski programi vse manj pokrivajo sodobne metode znanstvene in strokovne informatike.

1.4.2.2 Operativni dolgoročni cilji in naloge

Dolgoročni cilj 1: Zagotavljanje dostopa do kakovostnega knjižničnega gradiva in informacijskih virov za člane UL in druge uporabnike

Naloge za doseg dolgoročnega cilja 1 so:

- vsakoletna nabava tiskanih knjig in znanstvenih ter strokovnih revij s področja tehnike in naravoslovja ter sorodnih področij znanosti,
- vsakoletna nabava standardov,
- vsakoletna nabava elektronskih informacijskih virov (bibliografskih baz podatkov, servisov e-knjig in e-revij ter drugih tipov virov),
- upravljanje fondov gradiva (inventarizacija knjižničnega gradiva, katalogizacija, upravljanje kataloga standardov, upravljanje fondov elektronskega gradiva.
- popis gradiva,
- odpis gradiva v skladu z veljavnimi predpisi,
- drugo.

Naloge za doseg dolgoročnega cilja 1 opravljajo Oddelek za pridobivanje in obdelavo gradiva, Specializirani informacijski centri, Oddelek za izposojlo, Finančno-računovodska služba.

Dolgoročni cilj 2: Zagotavljanje dostopa do mednarodne znanstvene literature za druge organizacije in njihove člane:

Naloge za doseg dolgoročnega cilja 2 so:

- spremljanje uporabe ter ocena koristnosti ter kakovosti nabavljenih in drugih informacijskih virov,
- koordinacija med konzorcijskimi partnerji pri zagotavljanju finančnih sredstev ter pri vzpostavitvi proračuna za konzorcijsko nabavo,
- prijava predlogov za konzorcijsko nabavo na razpisih ARRS,
- organizacija in izvedba pogajanj s ponudniki,
- izvedba postopkov javnega naročanja,
- upravljanje fondov elektronskih gradiv za potrebe konzorcijskih članic,
- ostale naloge.

Naloge za doseg dolgoročnega cilja 2 opravljajo strokovna skupina za upravljanje konzorcijev, Oddelek za pridobivanje in obdelavo gradiva, Specializirani informacijski centri ter Finančno-računovodska služba.

Dolgoročni cilj 3: Zagotavljanje sodobnih knjižničnih in informacijskih storitev:

Naloge za doseg dolgoročnega cilja 3 so:

- izposoja gradiva,

- zagotavljanje spletnih storitev v okviru dostopa do elektronskih informacijskih virov z drugih lokacij,
- nudenje čitalniških prostorov za študij in druge aktivnosti,
- izvajanje različnih informacijskih in svetovalnih storitev,
- izvajanje bibliografskih storitev,
- medknjižnična izposoja in posredovanje dokumentov,
- usposabljanje uporabnikov.

Naloge za dosego dolgoročnega cilja 3 opravljajo Oddelek za izposajo, Oddelek za pridobivanje in obdelavo gradiva, Specializirani informacijski centri ter Oddelek za medknjižnično izposajo in posredovanje gradiva,

Dolgoročni cilj 4: Zagotavljanje nekaterih dejavnosti univerzitetne knjižnice za Univerzo v Ljubljani

Naloge za dosego dolgoročnega cilja 4 so:

- upravljanje portala Digitalne knjižnice Univerze v Ljubljani (DiKUL),
- zagotavljanje dodatnih finančnih sredstev za potrebe financiranja dostopa do elektronskih informacijskih virov za UL,
- sodelovanje pri razvoju knjižničnega sistema na UL,
- koordinacija naročanja znanstvenih revij, ki so podlaga za članstvo UL v konzorcijih CTK,
- druge naloge.

Naloge za dosego dolgoročnega cilja 4 opravljajo strokovna skupina za upravljanje konzorcijev, Oddelek za pridobivanje in obdelavo gradiva, Služba za informacijsko tehnologijo, Finančno-računovodska služba ter direktor.

Dolgoročni cilj 5: Trajna rešitev prostorske problematike

Naloge za dosego dolgoročnega cilja 5 so:

- skupno usklajevanje in iskanje rešitev s financerjem, tj. z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport ter z Vlado Republike Slovenije,
- izdelava potrebne investicijske in druge potrebne dokumentacije,
- izdelava projekta,
- pridobivanje sredstev,
- druge naloge.

Naloge za dosego dolgoročnega cilja 5 opravlja direktor v sodelovanju z informacijskim specialistom za področje arhitekture, ki deluje v okviru Specializiranih informacijskih centrov.

Dolgoročni cilj 6: Prilagajanje tehnološkim spremembam in potrebam uporabnikov

Naloge za dosego dolgoročnega cilja 6 so:

- prilagoditve in izvajanje nabavne politike,
- prilagoditve in izvajanje na področju posredovanja dokumentov,
- zagotavljanje ustreznih pogojev za uporabo čitalniških prostorov,
- razvoj sodobnih orodij za uporabo e-storitev.

Naloge za dosego dolgoročnega cilja 6 opravljajo Oddelek za izposajo, Specializirani informacijski centri, Oddelek za pridobivanje in katalogizacijo gradiva, Oddelek za medknjižnično izposajo in posredovanje gradiva, Oddelek za svetovanje in razvoj, Služba za informacijsko tehnologijo, direktor.

Dolgoročni cilj 7: Knjižnična in informacijska podpora slovenskemu gospodarstvu

Naloge za dosego dolgoročnega cilja 7 so:

- izdelava strategije knjižnične in informacijske podpore slovenskemu gospodarstvu v skladu z licenčnimi in tehnološkimi možnostmi,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in informacijskih virov v skladu z licenčnimi omejitvami za potrebe uporabnikov iz gospodarstva,
- informacijske storitve za potrebe uporabnikov iz gospodarstva,

Naloge za dosego dolgoročnega cilja 7 opravljajo Oddelek za izposajo, Specializirani informacijski centri, Oddelek za pridobivanje in katalogizacijo gradiva, Oddelek za medknjižnično izposajo in posredovanje gradiva, Oddelek za svetovanje in razvoj, Služba za informacijsko tehnologijo, direktor.

1.4.3 Cilji iz Programa dela za leto 2019

Kratkoročne vsebinske naloge v letu 2019 so bile usmerjene v sledeče najpomembnejše vsebinske sklope (izvleček iz Programa dela za leto 2019):

- Zagotavljanje virov in storitev za najširši krog uporabnikov
- Nabava in upravljanje knjižničnega gradiva ter informacijskih virov
- Optimalni odpiralni čas knjižnice ter zagotavljanje ustreznih pogojev v čitalnicah
- Zagotavljanje raziskovalne infrastrukture
- Informacijska podpora pri objavah v odprtem dostopu
- Prostorska problematika
- Izvajanje načrta razvoja dejavnosti CTK na področju standardov
- Podaljšan odpiralni čas med izpitnimi obdobji
- Učna delavnica
- Obležitev 70-letnice CTK

1.4.3.1 Kazalniki za merjenje doseganja ciljev in uspešnosti v letu 2019

Dolgoročni/strateški cilj	Kratkoročni cilji v letu 2019	Ukrepi za doseg cilja	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2019
Zagotavljanje dostopa do kakovostnega knjižničnega gradiva in informacijskih virov za člane UL in druge uporabnike	Pridobivanje in upravljanje informacijskih virov in knjižničnega gradiva	Pridobivanje in katalogizacija gradiva	Število pridobljenih knjig/ revij/standardov v tiskani obliki/2014/ 1000/600/300	1000/700/30 ⁹
		Izvajanje pogajanj s ponudniki	Število dostopnih spletnih enot gradiva (e-revij/e-knjig) z dostopnimi celotnimi besedili/2014/ 36.000 (6.000/30.000)	37.000(7.000/30.000)
		Izvajanje postopkov javnega naročanja	Število pridobljenih baz podatkov/2014/15	24
		Upravljanje e-virov		

Preglednica 19: Zagotavljanje dostopa do kakovostnega knjižničnega gradiva in informacijskih virov za člane UL in druge uporabnike; ukrepi in naloge za doseg ciljev, kazalniki, izhodiščne vrednosti in ciljne vrednosti v letu 2019

⁹ To so standardi, ki jih CTK za svojo lastno zbirko kupi in inventarizira. Niso pa všteti standardi, do katerih CTK s plačilom letne naročnine omogoči dostop v e-obliki. V letu 2019 so uporabniki na tak način dostopali do 12.971 standardov zbirke ASTM in 7.814 standardov zbirke IEEE. Tudi standardi SIST, ki jih kupujemo za lastno zbirko in jih vpisujemo v inventarno knjigo, s v zadnjih letih v elektronski obliki.

Dolgoročni/strateški cilj	Kratkoročni cilji v letu 2019	Ukrepi za doseg cilja	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2019
Zagotavljanje dostopa do mednarodne znanstvene literature drugim organizacijam in njihovim članom	Zagotavljanje dostopa do mednarodne znanstvene literature čim večjemu številu visokošolskih, raziskovalnih in drugih organizacij v skladu z dejanskimi potrebami	Konzorcijska nabava mednarodne znanstvene literature	Število dostopnih enot e-revij/2014/ 6.000	7.000
			Število organizacij, vključenih v nabavne konzorcije/2014/36	46
			Število potencialnih uporabnikov storitev konzorcijev/2014/100.000	> 90.000
			Število prenesenih celotnih besedil člankov e-revij in poglavij e-knjig/2014/1.000.000	1.500.000
	Čim večja uporaba e-virov.	Organizacija in delovanje sistema za neposredno naročanje dokumentov v okviru konzorcijev	Organizacija in delovanje sistema za neposredno naročanje dokumentov v okviru konzorcijev/2014/ Organizacija v teku, delno že deluje	Nadaljevanje izvajanja sistema.
			Število posredovanih e-dokumentov/2014/2.000	1.200
		Zagotavljanje infrastrukture za uporabo e-gradiv v okviru konzorcijev	Avtentikacija Arnes AAI vključena v vse servise konzorcijev CTK/2014/ Nekateri servisi že vsebujejo povezavo z Arnes AAI	Vsi servisi, razen JSTOR ¹⁰ , že vsebujejo povezavo z Arnes AAI.
		Zagotavljanje organizacijskih pogojev za uporabo e-virov v okviru konzorcijev	Zagotavljanje podatkov o dostopnosti e-gradiv za informacijske portale konzorcijskih partnerjev/2014/ Zagotavljanje podatkov za vse obstoječe portale	Zagotovljeni podatki za vse obstoječe portale in za COBISS.

Preglednica 20: Upravljanje nabavnih konzorcijev mednarodne znanstvene literature; ukrepi in naloge za doseg ciljev, kazalniki, izhodiščne vrednosti in ciljne vrednosti v letu 2019

¹⁰ JSTOR ne izpolnjuje minimuma protokola za AAI.

Dolgoročni/strateški cilj	Kratkoročni cilji v letu 2019	Ukrepi za doseg cilja	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2019
Zagotavljanje sodobnih knjižničnih in informacijskih storitev	Zagotavljanje dostopa do fondov tiskanega gradiva	Izposoja gradiva ter upravljanje čitalnic	Število izposojenih enot tiskanega gradiva/2014/90.000	65.000
	Zagotavljanje kakovostnih pogojev za uporabo v čitalnicah		Skupno število obiskovalcev/180.000/2014	190.000
			Število aktivnih uporabnikov/2014/6.000	4.800
	Čim večja uporaba e-virov	Upravljanje dostopa do e-gradiv Zagotavljanje infrastrukture za uporabo e-gradiv v okviru konzorcijev Zagotavljanje organizacijskih pogojev za uporabo e-virov v okviru konzorcijev Promocija in usposabljanje uporabnikov	Skupno število vseh uporab različnih tipov elektronskih informacijskih virov/2014/1.500.000	1.800.000
	Zagotavljanje kakovostne informacijske podpore študiju, pedagoški, raziskovalni in strokovni dejavnosti	Izvajanje sodobnih informacijskih storitev	Število informacijskih storitev/2014/25.000	19.000
	Zagotavljanje kakovostne informacijske podpore pri objavljanju v odprtem dostopu	Izvajanje dejavnosti informacijske podpore pri objavljanju v odprtem dostopu Usposabljanje uporabnikov Komunikacija z založniki za čim boljše pogoje	Vzpostavitev in organizacija informacijske točke za podporo objavljanja v odprtem dostopu/2014/Idejni projekt, deloma deluje	Operativno delovanje
	Zagotavljanje učinkovitega sistema za dobavo dokumentov, ki niso dostopni v okviru licenčnih pogodb CTK	Izvajanje sodobnih postopkov posredovanja in dobave dokumentov Zagotavljanje obsežne in kakovostne mreže dobaviteljev iz tujine	Število storitev medknjižnične izposoje in posredovanja dokumentov/2014/7.000	4.500
	Zagotavljanje ustreznih funkcionalnih znanj uporabnikov za uporabo virov in storitev knjižnice Zagotavljanje ustreznega nivoja informacijske pismenosti študentov	Usposabljanje uporabnikov v obliki različnih tipov usposabljanja	Skupno število izvedenih usposabljanj/2014/ 70	80

Preglednica 21: Zagotavljanje sodobnih knjižničnih in informacijskih storitev; ukrepi in naloge za doseg ciljev, kazalniki, izhodiščne in ciljne vrednosti v letu 2019

Dolgoročni/strateški cilj	Kratkoročni cilji v letu 2019	Ukrepi za doseg cilja	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2019
Izvajanje nekaterih dejavnosti univerzitetne knjižnice za Univerzo v Ljubljani	Podpis dogovorov o nabavi revij s fakultetami UL, podpora odprtim objavam v servisih ACS in ScienceDirect	Aktivno sodelovanje pri koordinaciji nabave e-virov na UL	Vloga CTK pri koordinaciji nabave e-virov na UL/2014/Koordinacija nabave e-revij	Izvajanje koordinacije nabave e-revij, zagotavljanje potrebnih sredstev za nabavo.
	Zagotavljanje ustreznega okolja za uporabo e-virov	Upravljanje portala DiKUL	Operativno delovanje portala DiKUL /2014/Večina funkcij portala deluje na operativni ravni	Operativno delovanje DiKUL.
	Aktivno sodelovanje pri spremembah knjižničnega sistema UL	Aktivno sodelovanje v KRKS UL, delovanje v delovnih skupinah, sodelovanje z vodstvom UL	Vloga CTK pri spremembah knjižničnega sistema UL/2014/Članstvo v KRKS UL, delovanje v delovnih skupinah, sodelovanje z vodstvom UL	Članstvo v KRKS UL, delovanje v delovnih skupinah, sodelovanje z vodstvom UL

Preglednica 22: Izvajanje nekaterih dejavnosti univerzitetne knjižnice za Univerzo v Ljubljani; ukrepi in naloge za doseg ciljev, kazalniki, izhodiščne in ciljne vrednosti v letu 2019

Dolgoročni/strateški cilj	Kratkoročni cilji v letu 2019	Ukrepi za doseg cilja	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2019
Trajna rešitev prostorske problematike	Uskladitev s pristojnimi organi glede načina pridobitve novih prostorov CTK	Usklajevanje s pristojnimi organi, izvedba potrebnih aktivnosti	Uskladitev s pristojnimi organi glede načina pridobitve novih prostorov, utemeljitev ekonomske upravičenosti pridobitve novih prostorov, utemeljitev ekonomske upravičenosti bolj ugodnega poslovnega modela za uporabo novih prostorov, utemeljitev dejanskih potreb CTK/2014/Faza usklajevanja in iskanja možnih variant	Uskladitev s pristojnimi organi glede načina pridobitve novih prostorov
	Dopolnjevanje Dokumenta identifikacije investicijskega projekta Izdelava druge dokumentacije po potrebi	Izdelava potrebne investicijske dokumentacije za obnovo čitalnic.	Izdelava potrebne investicijske dokumentacije/2014/ Izdelan Dokument identifikacije investicijskega projekta	Izdelana potrebna investicijska dokumentacija za obnovo čitalnic.

Preglednica 23: Trajna rešitev prostorske problematike; ukrepi in naloge za doseg ciljev, kazalniki, izhodiščne in ciljne vrednosti v letu 2019

Dolgoročni/strateški cilj	Kratkoročni cilji v letu 2019	Ukrepi za dosego cilja	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2019
Prilagajanje tehnološkim spremembam in potrebam uporabnikov	Delovanje repozitorija DiRROS. Zagotavljanje openAIRE kompatibilnosti.	Izdelava vseh funkcionalnosti. Vzdrževanje registracije v ROAR in DOAR. Sodelovanje z izvajalci storitve.	Vzpostavitev in delovanje repozitorija/2014/DiRROS ni deloval.	DiRROS deluje v celoti. Izvedena registracija v ROAR in DOAR. Zagotovljena openAIRE kompatibilnost.
	Nadaljnje prilagoditve in izvajanje nabavne politike	Analiza in izvajanje nabavne politike.	Vsakoletna analiza in izvajanje nabavne politike/2014/Politika je delno izdelana in se izvaja	Politika izdelana v celoti in se izvaja.
	Zagotavljanje ustreznih pogojev za uporabo čitalniških prostorov.	EDUROAM LIBROAM. Zadostno število računalnikov v čitalnicah Ustrezno delovanje računalniške učilnice	Število računalnikov v čitalnicah/2014 /43 Zagotovljen brezžični dostop omrežja internet/2014/Dostop zagotovljen le za člane UL v okviru EDUROAM	32 Dostop zagotovljen za vse uporabnike v okviru EDUROAM in LIBROAM.

Preglednica 24: Prilagajanje tehnološkim spremembam in potrebam uporabnikov; ukrepi in naloge za dosego ciljev, kazalniki, izhodiščne in ciljne vrednosti v letu 2019

Dolgoročni/strateški cilj	Kratkoročni cilji v letu 2019	Ukrepi za dosego cilja	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2019
Knjižnična in informacijska podpora slovenskemu gospodarstvu	Zagotavljanje kakovostnih virov in storitev CTK tudi za gospodarske organizacije v skladu z licenčnimi možnostmi	Izvajanje obstoječih storitev Predstavitev in promocija virov in storitev CTK.	Število storitev za gospodarske organizacije/2014/150	170

Preglednica 25: Knjižnična in informacijska podpora slovenskemu gospodarstvu; ukrepi in naloge za dosego ciljev, kazalniki, izhodiščne in ciljne vrednosti v letu 2019

1.4.4 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v letu 2019

1.4.4.1 Doseganje glavnih dolgoročnih ciljev iz Načrta razvoja CTK za obdobje od leta 2014 do leta 2020

CTK je v letu 2019 izpolnil vse dolgoročne cilje.

Dolgoročni cilj 1: Zagotavljanje dostopa do kakovostnega knjižničnega gradiva in informacijskih virov za člane UL in druge uporabnike

Nabava tiskanih knjig in znanstvenih ter strokovnih revij je potekala v skladu z načrtom. Pri tiskanih knjigah smo se osredotočili na visokošolske učbenike, pri revijah pa tudi na strokovne revije, namenjene širši strokovni javnosti.

Pri nabavi standardov smo dosegli načrtovane vrednosti, se pa zelo pozna dejstvo, da po novi pogodbi s SIST nimamo več brezplačnega dostopa do celotne zbirke standardov SIST. Standarde smo zaradi večje prilagodljivosti glede uporabe zagotavljali v obliki podatkovnih zbirk s standardi v celotnih besedilih (zbirke standardov ASTM in IEEE) ter v obliki priročnikov (DIN).

Nabava elektronskih informacijskih virov je potekala v skladu z načrtom. Obdržali smo naročnine na vse najpomembnejše informacijske vire.

Vse naloge v zvezi z upravljanjem fondov knjižničnega gradiva so potekale nemoteno.

Dolgoročni cilj 2: Zagotavljanje dostopa do mednarodne znanstvene literature za druge organizacije in njihove člane

V letu 2019 smo uspešno izpeljali nabavo osmih konzorcijev. Realizirali smo dostop na nacionalni ravni do citatnega indeksa Scopus.

Vse naloge (prijava na razpis ARRS, koordinacija pri pripravi proračuna, izvedba postopkov javnega naročanja ter ostale naloge v zvezi s konzorcijsko nabavo) smo izvedli uspešno.

Dolgoročni cilj 3: Zagotavljanje sodobnih knjižničnih in informacijskih storitev

CTK je osrednja knjižnica za področje tehnike in delno naravoslovja na UL. Kot javna knjižnica je odprta tudi za ostale uporabnike, vpisane člane kot tudi naključne uporabnike. V letu 2019 je v svojih prostorih omogočala izposajo gradiva ter dostop do vseh elektronskih in klasičnih informacijskih virov vsem uporabnikom in ne le članom UL. Na področju upravljanja čitalnic se pozna pomanjkanje zaposlenih, saj so čitalnice kljub zmanjševanju števila zaposlenih v knjižnici od leta 2012 odprte med tednom do 24.00 in ob sobotah do 17.00. Ob študijskih konicah je bila knjižnica od 9.00 do 24.00 odprta tudi ob sobotah in nedeljah (19 vikendov v januarju, februarju, maju, juniju, avgustu, septembru in v novembru).

Tudi v letu 2019 smo bili uspešni pri izvajanju specializiranih informacijskih storitev, še posebno na področju izdelave bibliografij raziskovalcev ter upravljanja OSIC-a za tehniko. Raziskovalnim institucijam smo zagotavljali storitev vzdrževanja ter vsebinske in organizacijske podpore repozitorija DiRROS.

Delo na področju posredovanja dokumentov in medknjižnične izposoje se je nadaljevalo v skladu s prevladujočimi trendi dobave dokumentov iz tujine. Glede na zapletene licenčne in vsebinske probleme pri tem delu in glede na vse bolj pogosta naključna preverjanja skladnosti poslovanja z licenčnimi določili se servis medknjižnične izposoje in posredovanja dokumentov CTK utrjuje kot eden izmed najbolj kakovostnih in zanesljivih v Sloveniji.

Usposabljanje uporabnikov je bilo kot v preteklih letih usmerjeno predvsem v sodelovanje pri izvajanju različnih študijskih programov, ki vključujejo vprašanja informacijske pismenosti.

Dolgoročni cilj 4: Zagotavljanje nekaterih dejavnosti univerzitetne knjižnice za Univerzo v Ljubljani

Tudi v letu 2019 smo izvajali upravljanje portala DiKUL.

Z optimalno odprtostjo čitalnic smo študentom UL nudili kolikor toliko ustrezne pogoje za študij, vsaj delno primerljive z drugimi univerzami.

V skladu z našim poslanstvom smo aktivno sodelovali pri zagotavljanju dodatnih finančnih sredstev za potrebe financiranja dostopa do elektronskih informacijskih virov za UL.

Sodelovali smo pri delovanju knjižničnega sistema na UL, še posebej aktivni smo bili v različnih delovnih skupinah.

Koordinirali smo naročanje znanstvenih revij, ki so podlaga za članstvo UL v konzorcijih CTK.

Dolgoročni cilj 5: Trajna rešitev prostorske problematike

Rešitev prostorske problematike CTK je eden izmed ključnih strateških ciljev. Tudi v letu 2019 je knjižnica sodelovala s pristojnimi na MIZŠ pri iskanju rešitve na tem področju. V drugi polovici leta 2019 smo začeli z izdelavo investicijske dokumentacije za prenovo čitalnic.

Dolgoročni cilj 6: Prilagajanje tehnološkim spremembam in potrebam uporabnikov

V letu 2019 smo nadaljevali z izvajanjem nabavne politike, ki temelji na vsebinski koordinaciji skrbnikov zbirk pri razdeljevanju proračuna za nabavo knjižničnega gradiva po posameznih tipih informacijskih virov ter po posameznih vsebinskih področjih.

Glede podaljšanega delovnega časa je bil odziv uporabnikov nad pričakovanji, saj so bila vsa čitalniška mesta zasedena praktično ves čas odprtosti knjižnice.

Aktivno smo se vključevali v zagotavljanje infrastrukture na področju odprte znanosti. Upravljali smo portal DiKUL, vključeni smo bili v različne delovne skupine na tem področju (delovna skupina za pripravo dodatnih metapodatkovnih polj v COBISS-u na ARRS, delovna skupina za upravljanje DiKUL in odprto znanost na UL in druge).

Aktivni smo bili pri zagotavljanju podpore odprti znanosti. Izvajali smo informacijsko svetovanje na področju odprtih objav, na področju upravljanja z raziskovalnimi podatki smo bili aktivni v delovni skupini EOSC Rules of Participation.

Nadaljevali smo z vzdrževanjem mreže dobaviteljev pri posredovanju dokumentov. Veliko pozornosti smo posvetili avtorskopравnim in licenčnim vprašanjem na tem področju.

Dolgoročni cilj 7: Knjižnična in informacijska podpora slovenskemu gospodarstvu

Nadaljevali smo izvajanje obstoječih storitev za te organizacije (kolektivno članstvo, posredovanje in prodaja dokumentov, informacijska dejavnost ipd.).

1.4.4.2 Doseganje letnih zastavljenih ciljev v letu 2019

Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih letnih ciljev v letu 2019

Vsi pglavitni letni cilji knjižnične dejavnosti so bili izpolnjeni v skladu z načrtom in v nekaterih segmentih tudi preseženi.

Kratkoročne vsebinske naloge v letu 2019 so bile usmerjene v naslednje vsakoletne najpomembnejše vsebinske sklope:

Zagotavljanje virov in storitev za najširši krog uporabnikov

Za študente in zaposlene UL kot tudi za ostale uporabnike smo v skladu z licenčnimi možnostmi zagotavljali čim bolj optimalen nabor informacijskih virov in storitev tako iz lastnih fondov gradiva kot tudi iz drugih servisov. Uspešno smo zagotavljali dostop do tiskanih in elektronskih fondov gradiva v knjižnici, dostop do študijskih prostorov, upravljali informacijske portale za dostop do elektronskih informacijskih virov na daljavo, usposabljali in obveščali uporabnike ipd.

Beležili smo 220.536 obiskov knjižnice, aktivnih članov je bilo 7.721, le ti so si izposodili 67.787 enot tiskanega gradiva ter uporabili 2.308.126 e-člankov, poglavij e-knjig in drugih zapisov v e-obliki.

Informacijski specialisti so opravili 18.475 informacijskih in dokumentalističnih storitev, strokovnjaki za medknjižnično izposajo ter posredovanje dokumentov so realizirali 4.450 naročil. 3.732 uporabnikov je obiskalo 80 različnih usposabljanj.

Nabava in upravljanje knjižničnega gradiva ter informacijskih virov

Nabavo in upravljanje knjižničnega gradiva in informacijskih virov smo izvajali skladno z nabavno politiko knjižnice. Z ustreznim razporejanjem razpoložljivih sredstev smo pridobili 1.723 enot tiskanih monografij, 875 enot tiskanih revij, 228 enot standardov ter 46 enot neknjižnega gradiva. Zagotovili smo tudi dostop do 7.985 e-revij ter 32.012 e-knjig. Redno smo opravili vsa predpisana opravila upravljanja knjižničnega gradiva in informacijskih virov: formalna, vsebinska in tehnična katalogizacija tiskanega gradiva, odpis tiskanega gradiva, urejanje, preverjanje ter ažuriranje podatkov o dostopnosti e-knjig in e-revij ter distribucija teh podatkov različnim agregatorjem (Metaiskalnik IZUM, portal DiKUL ipd.)

Optimalni odpiralni čas knjižnice ter zagotavljanje ustreznih pogojev v čitalnicah

Knjižnica je bila za uporabnike odprta od 8.00 do 24.00, ob sobotah od 9.00 do 17.00. V času študijskih konic smo med 19-imi konci tedna knjižnico odprli od 9.00 do 24.00 tudi ob sobotah in nedeljah. V čitalnicah smo zagotavljali ustrezne mikroklimatske, varnostne in druge pogoje za uspešno delo uporabnikov. Zamenjali smo del dotrajanega pohištva v veži in na terasi, uredili smo kotiček za razstave.

Zagotavljanje raziskovalne infrastrukture

Uspešno smo kandidirali na razpisu za OSIC za tehniko za naslednje triletno obdobje. V okviru OSIC-T smo verificirali 3.149 bibliografskih zapisov bibliografij raziskovalcev. Nove naloge na tem področju predstavljajo predvsem aktivnosti na področju zagotavljanja pogojev za odprto publiciranje ter za ravnanje z odprtimi raziskovalnimi podatki.

Informacijska podpora pri objavah v odprtem dostopu

Na področju podpore odprtemu publiciranju smo izvajali informacijsko svetovanje tako posameznim raziskovalcem kot tudi institucijam (predstavitev politik odprte znanosti na Nacionalnem inštitutu za biologijo in na Morski biološki postaji) in uredništvom znanstvenih revij (pomoč pri indeksaciji znanstvene revije Acta Chimica Slovenica v bazo podatkov Directory of Open Science Journals – DOAJ). Na področju upravljanja z raziskovalnimi podatki smo aktivno sodelovali v delovni skupini EOSC – Rules of Participation, sodelovali pa smo tudi z Research Data Alliance – RDA in Arhivom družboslovnih podatkov ADP.

Uspešno smo upravljali Repozitorij raziskovalnih organizacij Slovenije – DiRROS, kjer smo izpopolnili openAIRE kompatibilnost ter prenos permanentnih spletnih povezav iz repozitorija DiRROS v bazo COBISS ELINKS. DiROSS je v letu 2019 imel 27 članic ter je vseboval 4.261 del. Vnos pa je bil omogočen

tudi uporabnikom, ki niso pripadali nobeni afilijaciji. Beležili smo 1.480.445 uporab repozitorija. Uporabniki so prenesli 130.176 del.

Prostorska problematika

S financerji smo se sestali in preverjali različne variante rešitve prostorske problematike CTK. Začeli smo tudi s pridobivanjem podatkov o potrebnih sredstvih za prenovo čitalnic, ki bodo podlaga za oceno o smiselnosti obnove obstoječih prostorov ter zamenjave dotrajanega pohištva – predvsem nefunkcionalnih lesenih polic v prostem pristopu. Pri reševanju prostorske problematike CTK ne gre le za kakovost prostora, temveč tudi za finančno vzdržen model pridobitve in uporabe novih prostorov. Ocenjujemo, da bi v najbolj obiskanih obdobjih v CTK potrebovali najmanj 500 čitalniških sedežev. V najbolj obiskanih obdobjih so se pojavila celo varnostna tveganja, saj je bilo uporabnikov v čitalnicah enostavno preveč naenkrat in je moral posredovati varnostnik (okoli 300 uporabnikov v prostorih s 190 čitalniškimi sedeži). Poleg tega gre tudi za kakovost čitalniških mest. Študenti najbolj pogrešajo študijske sobe za skupinsko učenje. Sedaj v ta namen uporabljajo kar vhodno avlo, kjer pa je pozimi pogosto prepih in mraz. Poleti ob lepem vremenu študenti za skupinsko učenje zelo radi uporabljajo teraso pred vhodom.

Izvajanje načrta razvoja dejavnosti CTK na področju standardov

Izvajali smo politiko knjižnice na področju standardov, ki predvideva, da je primarna naloga učne standardoteke to, da študenti lahko pridejo v stik s tem tipom dokumentov ter se jih naučijo ustrezno uporabljati. CTK ima tudi pogodbo s SIST za prodajo standardov, ki jo uspešno izvaja. V letu 2019 smo za lastno zbirko pridobili 585 standardov, tako da je bilo 37.419 standardov različnih ponudnikov. Izpeljali smo ustrezne postopke inventure in preverjanja veljavnosti standardov. V ta namen smo na te naloge prerazporedili delavca, ki je pred tem opravljal naloge izposoje gradiva.

Podaljšan odpiralni čas med izpitnimi obdobji

Uspešno smo nadaljevali s podaljšanim odpiralnim časom čez vikende. Projekt je med uporabniki naletel na izjemen odziv, saj je bila knjižnica večino vikendov v celoti zasedena, kar je rezultat truda zaposlenih, ki so skrbno izdelali načrt odprtosti glede na predvidene študijske konice.

Učna delavnica

Uspešno smo nadaljevali s projektom. V drugi polovici leta smo učni delavnici namenili poseben prostor (ustvarjalnica), ki bo namenjen tudi predstavitvam in sestankom. Stopili smo v stik z zainteresiranimi uporabniki in začeli z aktivnostmi za vpeljavo skupnostnega upravljanja učne delavnice. Stopili smo v stik z drugimi podobnimi institucijami v Ljubljani in načrtali okvire skupnega delovanja.

Obeležitev 70-letnice CTK

Obletnico ustanovitve knjižnice smo obeležili s slovesnostjo, na kateri smo podelili priznanja »častni član CTK« zaslužnim delavcem in sopotnikom knjižnice. Ob tem smo izpeljali 5. jubilejno strokovno srečanje Pogled na odprto znanost. Ob 70-letnici smo tudi odprli spominsko razstavo o nastanku in razvoju CTK.

Slika 20: Obnovljen prostor za izposojlo gradiva (Foto: Gašper Lešnik)

1.4.4.3 Doseganje zastavljenih ciljev in uspešnosti v letu 2019 – kvantitativni kazalniki

Kratkoročni cilji v letu 2019	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2019	Dosežena vrednost v letu 2019	Doseženo/načrtovano
Pridobivanje in upravljanje informacijskih virov in knjižničnega gradiva	Število pridobljenih knjig/revij/standardov v tiskani obliki/2014/ 1000/600/300	1000/700/30 ¹¹	1.723/875/228	172/125/760
	Število dostopnih spletnih enot gradiva (e-revij/e-knjig) z dostopnimi celotnimi besedili/2014/ 36.000 (6.000/30.000)	37.000(7.000/30.000)	39.997/7.985/32.012	108/114/106
	Število pridobljenih baz podatkov/2014/15	24	24	100

Preglednica 26: Doseganje zastavljenih ciljev in uspešnost v letu 2019: Zagotavljanje dostopa do kakovostnega knjižničnega gradiva in informacijskih virov za člane UL in druge uporabnike

¹¹ To so standardi, ki jih CTK za svojo lastno zbirko kupi in inventarizira. Niso pa vštet standardi, do katerih CTK s plačilom letne naročnine omogoči dostop v e-obliki. V letu 2019 so uporabniki na tak način dostopali do 12.971 standardov zbirke ASTM in 7.814 standardov zbirke IEEE. Tudi standardi SIST, ki jih kupujemo za lastno zbirko in jih vpisujemo v inventarno knjigo, so v zadnjih letih v elektronski obliki.

Kratkoročni cilji v letu 2019	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2019	Dosežena vrednost v letu 2019	Doseženo/načrtovano
Zagotavljanje dostopa do mednarodne znanstvene literature čim večjemu številu visokošolskih, raziskovalnih in drugih organizacij v skladu z dejanskimi potrebami Čim večja uporaba e-virov.	Število dostopnih enot e-revij/2014/ 6.000	7.000	7.832	111
	Število organizacij, vključenih v nabavne konzorcije/2014/36	46	51	110
	Število potencialnih uporabnikov storitev konzorcijev/2014/100.000	> 90.000	Cilj v celoti dosežen.	-
	Število prenesenih celotnih besedil člankov e-revij in poglavij e-knjig/2014/1.000.000	1.500.000	2-044.629	163
	Organizacija in delovanje sistema za neposredno naročanje dokumentov v okviru konzorcijev/2014/ Organizacija v teku, delno že deluje	Nadaljevanje izvajanja sistema.	Cilj dosežen.	-
	Število posredovanih e-dokumentov/2014/2.000	2.000	3.135	156
	Avtentikacija Arnes AAI vključena v vse servise konzorcijev CTK/2014/ Nekateri servisi že vsebujejo povezavo z Arnes AAI	Vsi servisi že vsebujejo povezavo z Arnes AAI.	Cilj delno dosežen, JSTOR ne podpira tega avtentikacijskega modela.	-
	Zagotavljanje podatkov o dostopnosti e-gradiv za informacijske portale konzorcijskih partnerjev/2014/ Zagotavljanje podatkov za vse obstoječe portale	Zagotovljeni podatki za vse obstoječe portale in za COBISS.	Cilj dosežen.	-

Preglednica 27: Doseganje zastavljenih ciljev in uspešnost v letu 2019: Zagotavljanje dostopa do mednarodne znanstvene literature drugim organizacijam in njihovim članom

Kratkoročni cilji v letu 2019	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2019	Dosežena vrednost v letu 2019	Doseženo/načrtovano
Zagotavljanje dostopa do fondov tiskanega gradiva	Število izposojenih enot tiskanega gradiva/2014/90.000	65.000	67.787	105
Zagotavljanje kakovostnih pogojev za uporabo v čitalnicah	Skupno število obiskovalcev/180.000/2014	180.000	220.563	123
	Število aktivnih uporabnikov/2014/6.000	4.800	7.721	169
Čim večja uporaba e-virov	Skupno število vseh uporab različnih tipov elektronskih informacijskih virov/2014/1.500.000	1.800.000	2.308.126	128
Zagotavljanje kakovostne informacijske podpore študiju, pedagoški, raziskovalni in strokovni dejavnosti	Število informacijskih storitev/2014/25.000	19.000	18.475	97
Zagotavljanje kakovostne informacijske podpore pri objavljanju v odprtem dostopu	Vzpostavitev in organizacija informacijske točke za podporo objavljanja v odprtem dostopu/2014/Idejni projekt, deloma deluje	Operativno delovanje	Cilj dosežen.	-
Zagotavljanje učinkovitega sistema za dobavo dokumentov, ki niso dostopni v okviru licenčnih pogodb CTK	Število storitev medknjižnične izposoje in posredovanja dokumentov/2014/7.000	4.500	4.450	99
Zagotavljanje ustreznih funkcionalnih znanj uporabnikov za uporabo virov in storitev knjižnice	Skupno število izvedenih usposabljanj/2014/ 70	80	80	100
Zagotavljanje ustreznega nivoja informacijske pismenosti študentov				

Preglednica 28: Doseganje zastavljenih ciljev in uspešnost v letu 2019: Zagotavljanje sodobnih knjižničnih in informacijskih storitev

Kratkoročni cilji v letu 2019	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2019	Dosežena vrednost v letu 2019	Doseženo /načrtovano
Podpis dogovorov o nabavi e-revij s fakultetami UL, podpora odprtim objavam v servisih ACS in Science Direct.	Vloga CTK pri koordinaciji nabave e-virov na UL/2014/Koordinacija nabave e-revij	Izvajanje koordinacije nabave e-revij, zagotavljanje potrebnih sredstev za nabavo.	Cilj v celoti dosežen.	-
Zagotavljanje ustreznega okolja za uporabo e-virov	Operativno delovanje portala DiKUL /2014/Večina funkcij portala deluje na operativni ravni	Operativno delovanje DiKUL.	Cilj v celoti dosežen.	-
Aktivno sodelovanje pri spremembah knjižničnega sistema UL	Vloga CTK pri spremembah knjižničnega sistema UL/2014/Članstvo v KRKS UL, delovanje v delovnih skupinah, sodelovanje z vodstvom UL	Članstvo v KRKS UL, delovanje v delovnih skupinah, sodelovanje z vodstvom UL	Cilj v celoti dosežen.	-

Preglednica 29: Doseganje zastavljenih ciljev in uspešnost v letu 2019: Zagotavljanje nekaterih dejavnosti univerzitetne knjižnice za Univerzo v Ljubljani

Kratkoročni cilji v letu 2019	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2019	Dosežena vrednost v letu 2019	Doseženo /načrtovano
Uskladitev s pristojnimi organi glede načina pridobitve novih prostorov CTK	Uskladitev s pristojnimi organi glede načina pridobitve novih prostorov, utemeljitev ekonomske upravičenosti pridobitve novih prostorov, utemeljitev ekonomske upravičenosti bolj ugodnega poslovnega modela za uporabo novih prostorov, utemeljitev dejanskih potreb CTK/2014/Faza usklajevanja in iskanja možnih variant	Uskladitev s pristojnimi organi glede načina pridobitve novih prostorov	Opravljeni pogovori o prostorski problematiki. Nismo dosegli nobenega dogovora glede prostorske rešitve.	-
Dopolnjevanje Dokumenta identifikacije investicijskega projekta Izdelava druge dokumentacije po potrebi	Izdelava potrebne investicijske dokumentacije/2014/ Izdelan Dokument identifikacije investicijskega projekta	Izdelan Dokument identifikacije investicijskega projekta za obnovo čitalnic	Cilj ni bil v celoti dosežen. Izdelava še poteka.	-

Preglednica 30: Doseganje zastavljenih ciljev in uspešnost v letu 2019: Trajna rešitev prostorske problematike

Kratkoročni cilji v letu 2019	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2019	Dosežena vrednost v letu 2019	Doseženo/načrtovano
Delovanje repozitorija DiRROS. Zagotavljanje openAIRE kompatibilnosti.	Vzpostavitev in delovanje repozitorija/2014/DiRROS ni deloval.	DiRROS deluje v celoti. Izvedena registracija v ROAR in DOAR. Zagotovljena openAIRE kompatibilnost.	Vsi trije cilji doseženi.	-
Nadaljnje prilagoditve in izvajanje nabavne politike	Vsakoletna analiza in izvajanje nabavne politike/2014/Politika je delno izdelana in se izvaja	Politika izdelana v celoti in se izvaja.	Cilj v celoti dosežen.	-
Zagotavljanje ustreznih pogojev za uporabo čitalniških prostorov.	Število računalnikov v čitalnicah/2014 /43	32	32	-
	Zagotovljen brezžični dostop omrežja internet/2014/Dostop zagotovljen le za člane UL v okviru EDUROAM	Dostop zagotovljen za vse uporabnike v okviru EDUROAM in LIBROAM.	Cilj v celoti dosežen.	-

Preglednica 31: Kazalniki za merjenje doseganja ciljev in uspešnosti za leto 2019: Prilagajanje tehnološkim spremembam in potrebam uporabnikov

Kratkoročni cilji v letu 2019	Izhodiščna vrednost (kazalnik/leto/vrednost)	Ciljna vrednost v letu 2019	Dosežena vrednost v letu 2019	Doseženo/n ačrtovano
Zagotavljanje kakovostnih virov in storitev CTK tudi za gospodarske organizacije v skladu z licenčnimi možnostmi	Število storitev za gospodarske organizacije /2014/150	170	205	121

Preglednica 32: Doseganje zastavljenih ciljev in uspešnost v letu 2019: Knjižnična in informacijska podpora slovenskemu gospodarstvu

1.4.4.4 Nedopustne ali nepričakovane posledice pri izvajanju programa

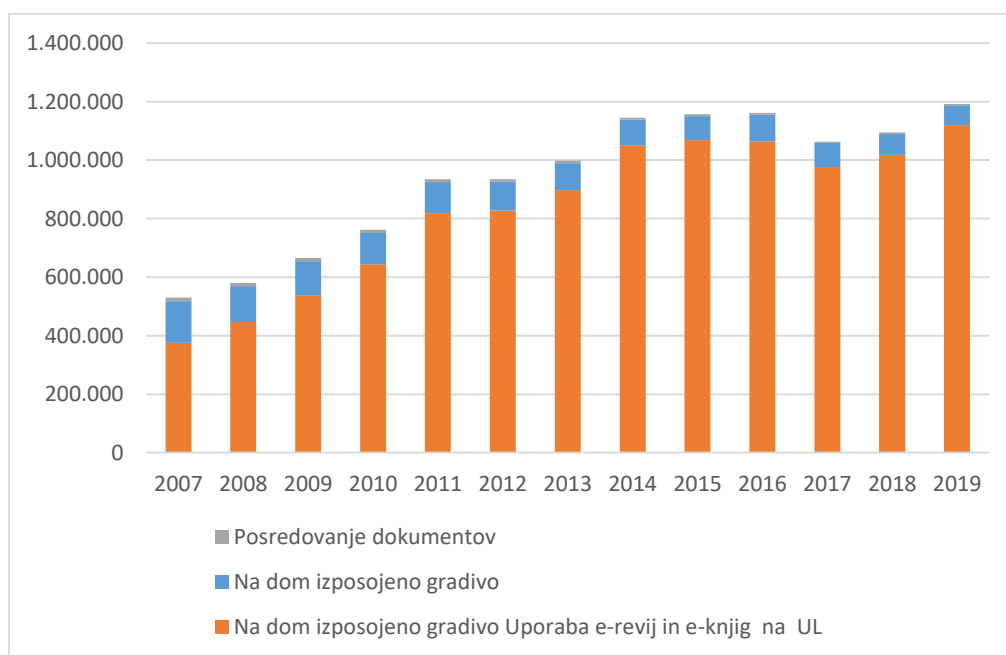
Nedopustnih posledic pri izvajanju programa dela CTK v letu 2019 sicer ni bilo, so pa na delo knjižnice še naprej vplivali problemi, ki so izhajali iz prostorske problematike knjižnice, saj je CTK v najetih prostorih. Premalo je prostora za uporabnike v čitalnicah in v primeru zasedenosti čitalnic smo morali številne uporabnike zavrniti. Z dodatnimi napori in prizadevnim delom ostalih sodelavcev smo uspeli realizirati večino zastavljenih ciljev.

1.4.4.5 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročil preteklih let

Za numerično oceno trenda lahko seštejemo tri izbrane pomembne kazalce: število na dom izposojenega gradiva, število vpogledov v celotna besedila člankov e-revij in poglavij e-knjig na UL ter število posredovanih dokumentov.

Leto	Na dom izposojeno gradivo	Uporaba e-revij in e-knjig na UL	Posredovanje dokumentov	Skupna vrednost
2007	143.198	375.154	11.380	529.732
2008	122.433	447.212	10.854	580.499
2009	118.473	536.693	10.053	665.219
2010	107.268	643.983	10.731	761.982
2011	105.987	819.280	9.185	934.452
2012	98.461	827.803	8.472	934.736
2013	92.334	897.457	8.146	997.937
2014	87.810	1.050.439	6.684	1.144.933
2015	81.916	1.068.627	6.592	1.157.135
2016	90.627	1.064.046	6.494	1.161.167
2017	81.910	976.066	5.361	1.063.337
2018	71.262	1.039.750	5.086	1.116.098
2019	67.787	1.120.139	4.450	1.192.376

Preglednica 33: Numerična ocena uspešnosti delovanja knjižnice v obdobju od leta 2007 do leta 2019 na osnovi treh najpomembnejših kazalcev

Slika 21: Numerična ocena uspešnosti delovanja knjižnice v obdobju od leta 2007 do leta 2019 na osnovi treh najpomembnejših kazalcev

1.4.4.6 Ekonomski vidiki delovanja CTK v letu 2019

Ocena ekonomičnosti CTK v letu 2019 temelji na oceni realizacije izdatkov CTK v letu 2019 po denarnem toku v primerjavi z realizacijo v preteklih letih.

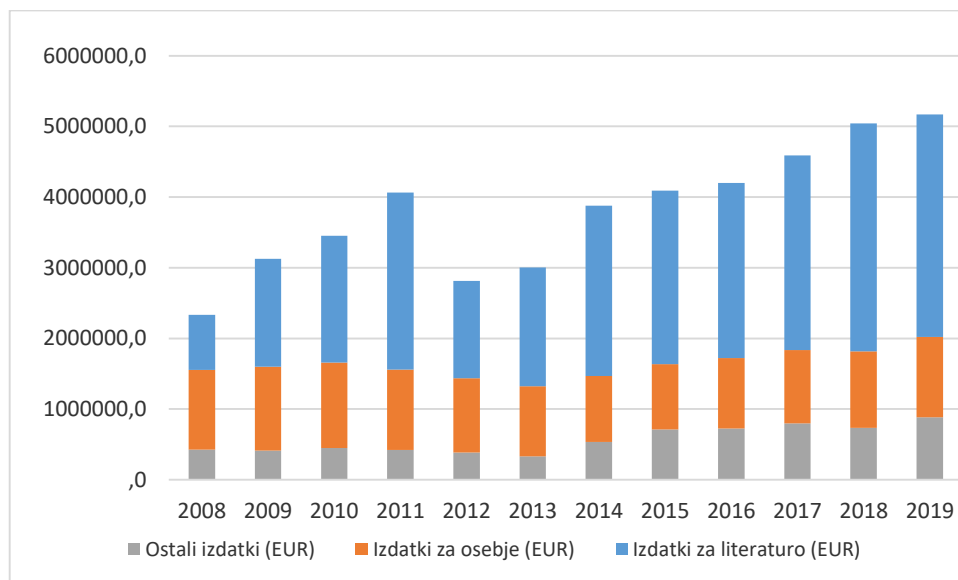
Struktura izdatkov CTK v letu 2019

Struktura izdatkov CTK kaže na to, da se iz leta v leto večajo izdatki za literaturo. Povečani ostali izdatki so predvsem na račun tega, da je v proračun CTK vključena tudi najemnina za prostore, ki jo je do leta 2014 neposredno najemodajalcu plačeval MIZŠ.

Leto	Izdatki za literaturo (EUR)	Izdatki za osebje (EUR)	Ostali izdatki (EUR)	Skupno (EUR)
2008	778.636	1.128.069	427.137	2.333.842
2009	1.528.398	1.189.277	410.653	3.128.327
2010	1.792.766	1.210.460	447.779	3.451.005
2011	2.504.185	1.136.029	422.936	4.063.151
2012	1.374.465	1.053.670	385.212	2.813.347
2013	1.682.509	987.895	333.456	3.003.861
2014	2.410.905	932.664	535.154	3.878.724
2015	2.456.274	923.564	710.556	4.090.394
2016	2.478.019	994.476	726.227	4.198.724
2017	2.755.471	1.037.207	799.057	4.591.735
2018	3.225.320	1.080.847	735.148	5.041.315
2019	3.148.537	1.139.592	882.886	5.171.015

Preglednica 34: Groba celotna struktura izdatkov v CTK v obdobju 2008–2019 – denarni tok

Obvladovanje sorazmerno velikih izdatkov za literaturo je mogoče zaradi nabave elektronskih informacijskih virov in konzorcijskega povezovanja. CTK je v letu 2019 zagotavljal konzorcijske storitve oz. storitve nabave elektronskih informacijskih virov za 51 raziskovalnih, pedagoških in drugih javnih institucij. Tehnološki razvoj in razvoj poslovnih modelov na tem področju bo šel v to smer, da bo lahko ena sorazmerno majhna institucija zagotavljala dostop do znanstvene literature širokemu krogu uporabnikov. Že v dosedanji praksi je CTK s postopki nabave in aktivnim upravljanjem fonda (avtomatiziranim ažuriranjem fondov elektronskega gradiva v openURL povezovalnikih in v COBISS, upravljanjem dostopa z IP-avtentikacijo ipd.) celovito zagotavljal storitve. Nekatere članice konzorcijskih CTK sploh nimajo knjižnic, pa so lahko enostavno prihajale do informacij v okviru konzorcijsko nabavljenih servisov. Glede na to, da je v Sklepu o ustanovitvi javnega zavoda CTK v 6. členu zapisano, da CTK v okviru javne službe zagotavlja tudi konzorcijsko nabavo informacijskih virov za raziskovalne in pedagoške in druge organizacije v RS ter glede na specializirano, do sedaj izkazano kakovostno izvajanje storitev na tem področju, bodo konzorcijska nabava, upravljanje konzorcijskih elektronskih informacijskih virov ter infrastrukturna podpora odprti znanosti med najbolj pomembnimi dejavnostmi CTK v prihodnosti.

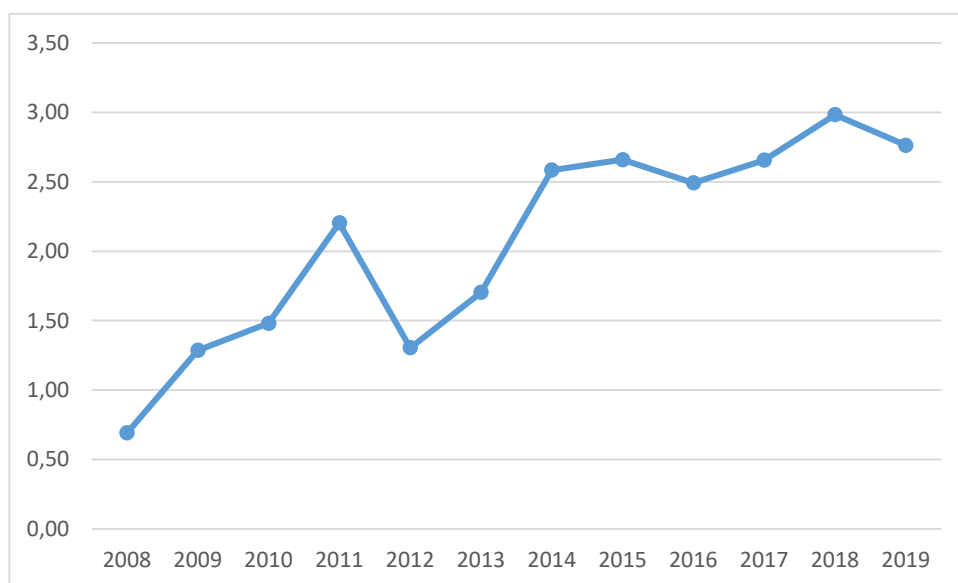

Slika 22: Struktura izdatkov CTK v obdobju 2008–2019

Indeks Izdatki za literaturo/izdatki za osebje (IL/IO)

Upravljanje s fondi za literaturo je ena izmed najbolj obsežnih in z vidika izdatkov najdražjih opravil v knjižnici. Indeks IL/IO nam pove, kakšni so stroški dela za nabavo in upravljanje gradiva (nabavni proces, obdelava gradiva, ažuriranje informacijskih portalov ipd.). Večji kot je IL/IO, bolj je knjižnica usmerjena v nabavo elektronskih informacijskih virov. Paketna obdelava ter upravljanje literature v okviru elektronskih informacijskih virov sta veliko cenejša kot pa obdelava (in tudi hramba) tiskanega gradiva.

IL/IO_{CTK 2019}=2,76

Slika 23: Gibanje indeksa IL/IO v CTK od leta 2008 do leta 2019

1.4.4.7 Najpomembnejši kazalniki delovanja CTK v letu 2019

Vsi oddelki CTK	2018	2019	Indeks
Število registriranih aktivnih članov knjižnice	7.807	7.721	99
• število študentov	5.970	5.862	98
• število drugih članov	1.837	1.859	99
Število na novo vpisanih članov knjižnice	2.081	1.790	86
Število obiskov v vseh oddelkih CTK	216.731	220.563	101
Število izposojenih enot	71.262	67.787	95
MI in posredovanje dokumentov – skupno število realiziranih zahtevkov	5.086	4.450	86
• realizacija zahtevkov v odstotkih	97	99	-
Informacijske storitve – skupno vseh storitev	34.846	18.475	53
• tematske poizvedbe	987	684	69
• bibliografije raziskovalcev in verifikacija zapisov v OSIC T	5.931	5.479	92
Elektronski viri in storitve – celotna uporaba e-virov	2.002.128	2.308.126	104
• spletne revije (št. zakupljenih naslovov)	7.899	7.985	101
• spletne knjige in priročniki	32.012	32.012	100
• št. elektronsko posredovanih člankov v MI	3.795	3.135	83
• št. uporabljenih člankov v e-revijah	1.553.252	1.779.928	114
• št. uporabljenih enot e-knjig	199.885	311.074	155
• št. vpogledov v bibliografske zbirke podatkov	207.519	184.969	89
• št. pregledanih celotnih besedil v e-obliki v okviru konzorcijev	1.685.338	2.044.629	121
• cena na vpogled v celotno besedilo v okviru konzorcijev (EUR)	2,41	2,17	-
Knjižnična zbirka na dan 31. 12.	170.738	168.232	99
• skupaj knjige, disertacije, priročniki in učbeniki	96.684	93.637	97
• periodične publikacije (letniki)	35.361	36.199	102
• standardi ¹²	37.762	37.419	99
• neknjižno gradivo	931	977	105
Nabava tiskanega knjižničnega gradiva (enote)	2.116	2.872	136
• nakup	1.879	1.974	105
• dar	237	898	379
• nakup tiskanih knjig	1.073	1.156	108
• nakup tiskanih revij	718	750	104
Usposabljanje uporabnikov in knjižničarjev	3.321	3.732	112
• število študentov	1.946	2.039	104
• število ostalih udeležencev	1.375	1.693	123

Preglednica 35: Najpomembnejši kvantitativni podatki o delovanju CTK v letu 2019 v primerjavi z letom 2018

¹² Upoštevanih tudi 14.240 standardov JUS, ki so neveljavni in izločeni, se pa občasno še uporabljajo v različnih zakonskih aktih Republike Slovenije in jih imamo v fondih.

1.4.4.8 Most important quantitative indicators of CTK's activities in 2019

All departments at the CTK	2018	2019	Indeks
Number of registered active library patrons	7.807	7.721	99
• number of students	5.970	5.862	98
• number of other members	1.837	1.859	99
Number of newly registered library patrons	2.081	1.790	86
Number of visits at all departments of the CTK	216.731	220.563	101
Number of lent items	71.262	67.787	95
ILL- total number of filled requests	5.086	4.450	86
• performance of requests in percentage	97	99	-
Information services - total all services	34.846	18.475	53
• topic inquiries	987	684	69
• bibliographies of researchers incl. verifications in CSIC E	5.931	5.479	92
Electronic resources and services – total usage of e-resources	2.002.128	2.308.126	104
• online journals (number of leased titles)	7.899	7.985	101
• online books and handbooks	32.012	32.012	100
• number of electronically transmitted articles via ILL	3.795	3.135	83
• number of downloaded articles from e-journals	1.553.252	1.779.928	114
• number of downloaded items from e-books	199.885	311.074	155
• number of views into bibliographic databases	207.519	184.969	89
• number of online documents viewed (consortia)	1.685.338	2.044.629	121
• price per download (consortia) (EUR)	2,41	2,17	-
Library holdings on 31st Dec.	170.738	168.232	99
• total books, theses, handbooks and text books	96.684	93.637	97
• periodical publications (Volumes)	35.361	36.199	102
• standards	37.762	37.419	99
• other library material	931	977	105
Acquisition of library material (items)	2.116	2.872	136
• purchase	1.879	1.974	105
• donated materials	237	898	379
• purchased printed books	1.073	1.156	108
• purchased printed journals	718	750	104
Training of users and librarians	3.321	3.732	112
• number of students	1.946	2.039	104
• number of other participants	1.375	1.693	123

Chart 36: Most important quantitative indicators of CTK's activities in 2019 compared to 2018

1.4.4.7 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora

Za izbor nabave knjižničnega gradiva so v skladu z letnim načrtom zadolženi skrbniki zbirk, vsak za svoje področje, nadzor nabave pa je opravil in odobril direktor. Vsak dokument za nabavo literature, blaga ali storitev je bil preverjen s strani vodij oddelkov in direktorja. Evidenco in nadzor nad evidenčnimi naročili smo spremljali s pomočjo programske opreme, naročila pa je pregledoval in odobral direktor. Revizijsko sled omogočata računovodski program družbe VASCO in računalniški program za evidenčna naročila ter program za evidenco delovnega časa.

1.4.4.8 Pojasnila, zakaj nekateri cilji niso bili doseženi, z ukrepi za doseganje ciljev

Knjižnica je dosegla vse cilje iz Programa dela CTK za leto 2019.

1.4.4.9 Druga pojasnila

zap.št.	Opis nabavljenega osnovnega sredstva	Dobavljeno v letu 2019 (EUR)
1.	Dokončna namestitev požarne pregrade	3.640,55 €
2.	Grafična kartica	339,16 €
3.	Podpisna tablica	308,66 €
4.	Fotografsko opremo	181,78 €
5.	Mizna plošča, stoli	883,89 €
6.	Tabla bela magnetna samostoječa	398,67 €
7.	Pisarniški stol	359,91 €
8.	Računalniki	4.003,38 €
9.	Pisarniški stoli	1.407,66 €
10.	Naprava za neprekinjeno napajanje	1.080,43 €
11.	Antena za brezžično omrežje	730,78 €
12.	Pisarniški stol	254,98 €
13.	Namestitev robnega stikala in konfiguracija omrežja	714,96 €
14.	Robno omrežno stikalo	2.882,70 €
Nakazilo sredstev v letu 2019 za nadomestitev opreme – MIZŠ		17.187,51

Preglednica 37: Nabavljena osnovna sredstva v letu 2019

Za vsakoletno zamenjavo iztrošene opreme bi potrebovali okoli 40.000 EUR. Glede na dinamični tehnološki razvoj na področju informacijske in komunikacijske tehnologije CTK z vsakim letom bolj zaostaja za pričakovanji uporabnikov na tem področju.

Poročilo o izvajanju najemne pogodbe

V letu 2019 smo nadaljevali z načinom plačevanja najemnine za prostore CTK. CTK od 1. 9. 2014 sam plačuje najemnino za prostore na Trgu republike 3, v Ljubljani. S tem v zvezi smo podpisali dve pogodbi:

- z najemodajalcem CEEREF pogodbo o najemu poslovnih prostorov,
- z MIZŠ pogodbo št. 3330-14-500142, ki je pravna podlaga za financiranje najema.

Pogodba s CEEREF je podpisana za nedoločen čas, pogodba z MIZS je podpisana za eno leto z vsakoletnim aneksom.

Letna najemnina znaša 336.252,96 EUR.

Usposabljanje zaposlenih

Zap.št.	Odhodek	Realizacija 2019
1.	Stroški kotizacij za udeležbe na strokovnih srečanjih	12.714,64
2.	Stroški izobraževanja za pridobitev višje izobrazbe	0,00
3.	Stroški dnevnice za potovanja v državi	137,60
4.	Stroški prenočevanja v državi	336,50
5.	Stroški prevoza v državi	1.795,13
6.	Stroški dnevnice za potovanja v tujini	862,40
7.	Stroški prenočevanja v tujini	1.825,35
8.	Stroški prevoza v tujini	1.475,80
9.	Drugi izdatki (zavarovanja...)	118,48
	SKUPAJ	19.265,90

Preglednica 38: Stroški usposabljanja zaposlenih v letu 2019

1.4.4.10 Ocena učinkov poslovanja CTK na druga področja

V osnutku Nacionalnega programa visokega šolstva v obdobju 2011–2020 (http://www.mvzt.gov.si/fileadmin/mvzt.gov.si/pageuploads/pdf/odnosi_z_javnostmi/8.9.10_NPVS.pdf) sta poudarjena pomen izboljšav prostorskih razmer in opremljenost visokošolskih institucij za dvig kakovosti visokega šolstva in raziskovalne dejavnosti. Povečati je treba vlaganje v novo opremo, hkrati pa omogočiti tudi boljšo izkoriščenost obstoječih kapacitet. Še posebej so potrebne investicije za vzdrževanje in nadgradnjo informacijske in komunikacijske tehnologije za njihovo uporabo na vseh področjih delovanja visokošolskih institucij. Področja posebnega strateškega pomena vključujejo razvoj programov izobraževanja na daljavo, večjo uporabo informacijske in komunikacijske tehnologije pri poučevanju in učenju ter stalno usposabljanje vseh skupin uporabnikov znotraj skupnosti visokošolskega izobraževanja. Pri tem bo do izraza prišla nova, s tehnološkimi spremembami podprta, vloga visokošolskih knjižnic, ki je že sedaj deloma izražena.

Knjižnično-informacijska in komunikacijska dejavnost zagotavljata informacijsko-komunikacijsko infrastrukturo, ki predstavlja podporo raziskovalno-razvojni dejavnosti ter razvojnim storitvam in strokovnemu izobraževanju.

Knjižnica nabavlja informacijske vire (tiskane in elektronske) pretežno za univerzitetne uporabnike. Informacijski viri in storitve knjižnice pa so na voljo najširšemu krogu uporabnikov, tudi raziskovalcem in strokovnjakom z institutov in iz gospodarstva. Članom konzorcijev je večina elektronskega gradiva na voljo po spletu, drugim, ki se zaradi previsokih licenčnih ne odločijo za pristop v konzorcij, pa so vsi informacijski viri na voljo za njihove izobraževalne in raziskovalne potrebe kot vpisanim članom

brezplačno v prostorih CTK. Pravilnik o pogojih poslovanja omogoča tudi vpis pravnih oseb izven univerze, s čimer se CTK aktivno vključuje v t. i. učečo se družbo. CTK je vključen tudi v omrežje e-točk, saj omogoča prost dostop do interneta in brezplačno s prenosniki v Eduroam in Libroam.

Poseben pomen ima CTK pri zagotavljanju knjižnice kot prostora za študij in družabne aktivnosti. Z dolgimi odpiralnimi časi CTK študentom UL in drugim uporabnikom zagotavlja možnost uporabe knjižničnih in informacijskih virov in storitev čim bolj prilagodljivo glede na širok spekter uporabniških navad in potreb. CTK je edina knjižnica v Ljubljani, ki svoje storitve nudi v takem časovnem obsegu.

Velikega pomena za slovensko raziskovalno in izobraževalno dejavnost so tudi učinki delovanja nabavnih konzorcijev. CTK s konzorcijsko nabavo in upravljanjem konzorcijev za dostop do mednarodne znanstvene literature s sorazmerno majhnimi stroški zagotavlja storitve širokemu krogu raziskovalnih, pedagoških in drugih javnih organizacij v RS.

Vlaganje v mednarodno znanstveno literaturo lahko postavimo v širši kontekst zagotavljanja kakovosti raziskovalnega in pedagoškega dela. Pomembno vprašanje je, v kolikšni meri se vlaganja povrnejo in na kakšen način se to sploh da izmeriti. Do sedaj opravljene raziskave načeloma ugotavljajo, da povečevanje vlaganj v raziskovalno dejavnost pomeni izboljšanje kvalitativnih kot tudi kvantitativnih rezultatov raziskovalnega dela. Z repozitorijem DiRROS CTK raziskovalnim organizacijam in samostojnim raziskovalcem omogoča brezplačno arhiviranje znanstvenih del po veljavnih standardih.

Z upravljanjem repozitorija DiRROS kot platforme za odprto objavljanje, s svetovanjem na področju odprtih objav ter ravnanja z raziskovalnimi podatki in s konzorcijskimi pogajanjem z založniki za ustrezne pogoje odprtih objav neposredno podpiramo izvajanje določil Nacionalne strategije odprtega dostopa do znanstvenih objav in raziskovalnih podatkov v Sloveniji 2015-2020 ter zagotavljamo pogoje za uresničevanje načel Načrta S, katerega sopolodpisnica je tudi Slovenija.

Delovanje CTK ima vpliv tudi na razvojno in raziskovalno dejavnost slovenskega gospodarstva. CTK sodeluje z več kot 150 gospodarskimi organizacijami, katerim zagotavlja dostop do strokovnih, znanstvenih in drugih vrst informacij v skladu z licenčnimi pogoji. Z informacijsko dejavnostjo, še posebej na področju tehnične informatike, standardov in patentov, s servisom posredovanja in dobave dokumentov iz tujine ter z drugimi storitvami CTK v okviru javne službe zagotavlja kakovostno podporo tudi uporabnikom iz gospodarskih družb.

Pomembno je tudi, da CTK za uporabo svojih informacijskih virov zagotavlja licenčne pogoje, ki v prostorih knjižnice omogočajo uporabo vsem uporabnikom, tudi strokovnjakom iz komercialnih organizacij.

Drugi konkretni učinki poslovanja na nekatera področja:

- Opravljanje nekaterih nalog univerzitetne knjižnice UL, kot so npr. upravljanje portala DiKUL, koordinacija nabave periodike in konzorcijskih nabav na UL, informacijske storitve, sodelovanje v programih informacijskega opismenjevanja na UL, sodelovanje pri izvajanju visokošolskih programov drugih visokošolskih zavodov in drugo.
- Konzorcijska nabava elektronskih informacijskih virov za slovenske znanstvene in izobraževalne organizacije in s tem podpora njihovi raziskovalni in izobraževalni dejavnosti. V letu 2019 je bilo v konzorcije CTK vključenih 51 organizacij. Nekatere izmed teh organizacij sploh nimajo knjižnic. V bodoče bo tak model vedno bolj prihajal do izraza.
- Izvajanje nalog Osrednjega specializiranega informacijskega centra za tehniko.

- Delo v organih Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, sodelovanje v programskih in organizacijskih odborih posvetovanj.
- Usposabljanje uporabnikov (študentov, zaposlenih na univerzah, knjižničarjev in praksa študentov bibliotekarstva).
- Sodelovanje pri delu Društva dokumentalistov in informatikov.

1.4.4.11 Izvajanje ukrepov zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 in zakona za uravnoteženje javnih financ ter druga pojasnila

CTK je upošteval določila Zakona o izvrševanju proračunov za leto 2018 in 2019 (ZIPR1819) ter ZUJF. V skladu s tem smo upoštevali vse druge zakonske zahteve, ki izhajajo iz omenjenih zakonov:

- upoštevali smo predpisano plačno lestvico,
- nismo izplačevali redne delovne uspešnosti, delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela smo izplačevali skladno s predpisi,
- upoštevali smo omejitev napredovanja zaposlenih ter v skladu s predpisi napredovanja tudi izvedli,
- upoštevali smo ostala zakonska določila.

Investicije in investicijsko vzdrževanje je v največji meri odvisno od financiranja resornega ministrstva. Na tem področju CTK že nekaj let iz postavke financiranja javne službe pridobi premalo sredstev za nabavo opreme. V letu 2019 smo pridobili okoli 17.000 EUR, kar zadošča za pokritje najnujnejših potreb. Ocenjena vrednost letne amortizacije opreme v CTK je okoli 55.000 EUR, za zagotavljanje vsaj vzdržnega stanja opreme pa bi potrebovali med 25.000 in 35.000 EUR na leto. Pri tem ne gre le za nabavo ustrezne informacijske in komunikacijske infrastrukture. Zaradi dotrajanosti bi morali v celoti zamenjati pohištvo, namenjeno uporabnikom v čitalnicah ter del kompaktnih polic v skladišču.

Velik problem CTK je tudi pridobitev novih prostorov. CTK bi za kakovostno izvajanje svojih storitev potreboval med 4000 m² in 5000 m² površine. Priporočeno število čitalniških (študijskih) mest visokošolske knjižnice naj znaša najmanj 1 sedež na 20 EPZ potencialnih uporabnikov. Prostor za študijsko mesto enega uporabnika naj bo velik vsaj med 2,5 in 3,5 m² (Strokovni standardi, 2012). Število potencialnih uporabnikov prostorov CTK v grobem ocenjujemo na 40.000 (vsi študenti UL). Po naši oceni bi v CTK potrebovali najmanj 400 čitalniških sedežev. CTK ima na obstoječi lokaciji 185 čitalniških sedežev (čitalnice v prostem pristopu). Sodobni standardi za visokošolske knjižnice poleg prostega pristopa do literature ter klasičnih čitalnic predvidevajo tudi prostore za skupinsko učenje, računalniške učilnice, predavalnice ter prostore za družabne aktivnosti. Vseh navedenih prostorov v okviru sedanjih prostorov ni.

CTK je v zadnjih dvajsetih letih zelo zmanjšal število zaposlenih, in sicer z 58 na 40 oz. za več kot 30 %. Ob tem smo zelo razširili svoje programe, saj smo v teh letih uvedli podaljšan delovni čas, OSIC za tehniko, Specializiran informacijski center za strojništvo, konzorcijsko nabavo in upravljanje konzorcijev, repozitorij DiRROS ter še nekatere druge storitve.

Zmanjševanje števila zaposlenih v CTK v zadnjih letih je rezultat resnega pristopa knjižnice k racionalni porabi javnih sredstev, je pa knjižnica s številom zaposlenih na minimumu glede na število in obseg programov. Vsako nadaljnje zmanjševanje števila zaposlenih bi pomenilo krčenje programov knjižnice.

Trenutna izobrazbena in poklicna struktura zaposlenih je sorazmerno ugodna. Prevladujejo formalno usposobljeni bibliotekarji, ki opravljajo predvsem delovna opravila s področij bibliografske obdelave ter inženirji s posameznih strokovnih področij tehnike in naravoslovja, ki delujejo kot informacijski specialisti na svojih strokovnih področjih. Ključna naloga v prihodnje bo strokovna vzgoja mlajših kadrov za pridobitev potrebnih kompetenc za opravljanje specifičnih delovnih opravil.

Od 40 zaposlenih delavcev v CTK jih ima 11 srednjo ali nižjo izobrazbo (knjižničarji, tehnični delavci, strokovni delavci), 7 zaposlenih ima višjo ali visoko strokovno izobrazbo (strokovni delavci), 22 zaposlenih pa ima univerzitetno izobrazbo 1. ali višje stopnje (bibliotekarji, samostojni strokovni sodelavci, sistemski inženirji ipd.).

2 PRILOGE

2.1 RAČUNOVODSKO POROČILO IN SKLEP O PRERAZPOREDITVI PRESEŽKA PRIHODKOV NAD ODHODKI PO NAČELU POSLOVNEGA DOGODKA

2.2 POROČILO O IZVAJANJU KADROVSKEGA NAČRTA ZA LETO 2019

2.3 IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

2.4 SAMOOCENITVENI VPRAŠALNIK

2.5 REGISTER TVEGANJ

3 SKLEPNI DEL

Datum in kraj nastanka letnega poročila: Ljubljana, 15. 02. 2020.

Sprejetje letnega poročila:

Letno poročilo CTK za leto 2019 je bilo sprejeto na X. Seji Sveta CTK dne XX. XX. 2020

Za letno poročilo je odgovoren:

mag. Miro Pušnik, direktor.

Računovodsko poročilo je pripravila:

Vesna Kalabić, vodja Službe za splošne, finančne in kadrovske zadeve.

Ljubljana, XX. XX. 2020

mag. Miro Pušnik
direktor